

قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

فصل اول- تعاریف، مصادیق و تشکیلات

ماده ۱- اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قاچاق کالا و ارز: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی یا هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود.

ب- کالا: هر شیء که در عرف، ارزش اقتصادی دارد.

پ- ارز: پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حوالجات ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی است که در مبادلات مالی کاربرد دارد.

ت- تشریفات قانونی: اقداماتی از قبیل تشریفات گمرکی و بانکی، اخذ مجوزهای لازم و ارائه به مراجع ذیربط است که اشخاص موظفند طبق قوانین و مقررات به منظور وارد یا خارج کردن کالا یا ارز، انجام دهند.

ث- کالای ممنوع: کالایی که صدور یا ورود آن به موجب قانون ممنوع است.

ج- کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن علاوه بر انجام تشریفات گمرکی حسب قانون نیازمند به کسب مجوز قبلی از یک یا چند مرجع ذیربط قانونی است.

چ- کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت تشریفات گمرکی و بانکی، نیاز به کسب مجوز ندارد.

ح- ارزش کالای قاچاق ورودی: عبارت است از ارزش سیف کالا (مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل) به اضافه حقوق ورودی زمان کشف و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا محل کشف تعلق می‌گیرد که براساس بالاترین نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی در زمان کشف محاسبه می‌شود.

خ- ارزش کالای قاچاق خروجی: عبارت است از قیمت آزاد کالا در نزدیک‌ترین بازار داخلی عمده‌فروشی محل کشف به اضافه هزینه حمل و نقل و هزینه‌هایی مانند عوارض ویژه صادراتی و کلیه یارانه‌هایی که به آن کالا تعلق می‌گیرد.

تبصره- فهرست و ارزش کالای قاچاق خروجی مربوط به فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی حسب مورد متناسب با بالاترین قیمت خرید کالا در بازارهای هدف و یا براساس بالاترین نرخ ارز رسمی کشور و سایر عوامل مؤثر توسط وزارت نفت و ستاد اعلام می‌شود.

د- بهای ارز: بالاترین نرخ اعلامی ارز که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمان کشف اعلام می‌گردد.

ذ- شناسه کالا: شناسه‌ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه‌بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم کالا احصاء و در یک سامانه ثبت می‌شود و به صورت رمزیننه (بارکد) و یا نظایر آن بر روی کالا نصب یا درج می‌گردد.

ر- شناسه رهگیری: شناسه‌ای چند رقمی مبتنی بر شناسه کالا است و به منظور منحصر به فرد نمودن هر واحد کالا به کلیه کالاهای دارای بسته‌بندی با ابعاد مشخص اختصاص می‌یابد. ماهیت، مالکیت و موقعیت کالا در هر نقطه از زنجیره تأمین مبتنی بر این شناسه قابل استعلام و رهگیری است و در قالب یک رمزیننه بر روی کالاهای مزبور نصب یا درج می‌شود.

ز- اسناد خلاف واقع: اسنادی است که در آن خصوصیات کالای ذکر شده از حیث نوع، جنس، تعداد و وزن با کالای اظهار یا کشف شده تطبیق ننماید و یا جعلی باشد.

ژ- اسناد مثبت گمرکی: عبارت است از اصل سند پروانه ورود گمرکی، پته گمرکی، قبض سپرده موجب ترخیص کالا، حواله فروش و یا قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب، پروانه عبور (ترانزیت)، پروانه مرجوعی، پروانه ورود موقت، پروانه ورود موقت برای پردازش، پته عبور، پروانه کران‌بری (کابوتاژ)، پروانه صادراتی، پروانه صدور موقت و کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی و کارت هوشمند که توسط گمرک تکمیل و تأیید می‌شود مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد.

اسناد گمرکات کشورهای خارجی و یا اسنادی که دلالتی بر ورود و یا صدور قانونی کالا از کشور ندارند، اسناد مثبت گمرکی تلقی نمی‌شوند.

س- قاچاق سازمان یافته: جرمی است که با برنامه‌ریزی و هدایت گروهی و تقسیم کار توسط یک گروه نسبتاً منسجم متشکل از سه نفر یا بیشتر که برای ارتکاب جرم قاچاق، تشکیل یا پس از تشکیل، هدف آن برای ارتکاب جرم قاچاق منحرف شده است صورت می‌گیرد.

ش- قاچاقچی حرفه‌ای: شخصی است که بیش از سه بار مرتکب تکرار و یا تعدد جرم قاچاق شود.

ص- دستگاه کاشف: دستگاه اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری است که به موجب این قانون و سایر قوانین و مقررات، وظیفه مبارزه با قاچاق کالا و ارز و کشف آن را برعهده دارد.

ض- دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت: هر یک از دستگاه‌های اجرایی است که به موجب قوانین یا شرح وظایف مصوب، موظف به وصول درآمدهای دولت می‌باشد.

ط- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع این قانون است.

ماده ۲- علاوه بر مصادیقی که در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ذکر شده است، موارد زیر نیز قاچاق محسوب می‌شود:

الف- برنگرداندن کالای اظهار شده به عنوان خروج موقت یا کران‌بری به کشور در مهلت مقرر در صورت ممنوع یا مشروط بودن صادرات قطعی آن کالا

ب- اضافه کردن کالا به محموله عبوری (ترانزیتی) خارجی و تعویض یا کاهش محموله‌های عبوری در داخل کشور

پ- اظهار کالا به گمرک با ارائه اسناد و یا مجوزهای جعلی

ت- تعویض کالای صادراتی دارای پروانه، مشروط بر شمول حقوق و عوارض ویژه صادراتی برای کالای جایگزین شده

ث- ورود کالای موضوع بند(ر) ماده(۱۲۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲

ج- اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون أخذ مجوز قانونی از مراجع ذیربط با قصد متقلبانه

چ- واردات کالا به صورت تجاری با استفاده از تسهیلات در نظر گرفته شده در قوانین و مقررات مربوط برای کالاهای مورد مصرف شخصی مانند تسهیلات همراه مسافر، تعاونی‌های مرزنشینی و ملوانی در صورت عدم اظهار کالا به عنوان تجاری به تشخیص گمرک

ح- خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مسافری و کالاهای مشمول تسهیلات مرزنشینی و ملوانی از استان‌های مرزی، بدون رعایت تشریفات قانونی

خ- ورود، خروج، خرید، فروش و حواله ارز بدون رعایت ضوابط تعیینی توسط دولت و بدون مجوزهای لازم از بانک مرکزی

د- عرضه کالا به استناد حواله‌های فروش سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و یا سایر دستگاه‌ها مشروط بر عدم مطابقت با مشخصات حواله

ذ- عرضه کالاهای وارداتی فاقد شناسه کالا و شناسه رهگیری در سطح خرده‌فروشی با رعایت ماده (۱۰) این قانون

ر- هرگونه اقدام به خارج کردن کالا از کشور برخلاف تشریفات قانونی به شرط احراز در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود

ز- سایر مصادیق قاچاق به موجب قوانین دیگر

ماده ۳- به منظور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در حوزه امور اجرایی، پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز متشکل از وزیران دادگستری، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، کشور، امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، جهادکشاورزی، نفت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا معاونان ذیربط آنان و دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون‌های اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس و رؤسای سازمان‌های تعزیرات حکومتی، جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بازرسی کل کشور، رئیس ستادکل نیروهای مسلح، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رؤسای کل بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران، رئیس مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاون اجتماعی و پیشگیری قوه قضائیه و نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد.

تصمیمات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی در موضوعات مرتبط با قاچاق کالا و ارز برای تمامی دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجراء است.

سایر دستگاه‌های مرتبط با امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله قوه قضائیه، نیروهای نظامی و انتظامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های عضو ستاد وظیفه دارند در حدود اختیارات این ستاد، همکاری لازم را با آن داشته باشند.

تبصره- کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز در استان‌ها به ریاست استاندار و زیر نظر ستاد و حسب مورد با اعضای متناظر ستاد تشکیل می‌شود.

ماده ۴- به منظور هماهنگی و نظارت بر اجرای وظایف مندرج در این فصل، ستاد می‌تواند حسب مورد کارگروه‌های کارشناسی از قبیل کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز متشکل از نمایندگان دستگاه‌های عضو ستاد تشکیل دهد.

تبصره ۱- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه مسئولیت کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را برعهده دارد.

تبصره ۲- کلیه پیشنهادها و تصمیمات این کارگروه‌ها پس از تصویب ستاد، با رعایت مقررات این قانون لازم‌الاجراء است.

ماده ۵- دولت مکلف است به منظور پیشگیری از ارتکاب قاچاق و شناسایی نظام‌مند آن با پیشنهاد ستاد و پس از ابلاغ رئیس‌جمهور سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند جدید مورد نیاز جهت نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، حمل، نگهداری و مبادله کالا و ارز را ایجاد و راه‌اندازی نماید.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلف به رعایت احکام این قانون مربوط به سامانه‌های راه‌اندازی شده می‌باشند و اشخاص حقیقی متخلف به محرومیت از اشتغال به حرفه خود تا یک سال و اشخاص حقوقی به ممنوعیت از فعالیت تجاری تا شش ماه محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- هرگونه دسترسی غیرمجاز به اطلاعات سامانه‌های راه اندازی‌شده به موجب این قانون و افشای اطلاعات آنها جرم است و مرتکب به مجازات از شش‌ماه تا دو سال حبس محکوم می‌شود.

تبصره ۲- وارد نمودن اطلاعات خلاف واقع یا ناقص یا با تأخیر در سامانه‌های موضوع این قانون جرم است و مرتکب به شش ماه تا دو سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود.

تبصره ۳- ستاد موظف است از طریق وزارت اطلاعات و با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های ذیربط به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق اقدام نماید.

کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور، موظف به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق این سامانه می‌باشند.

تبصره ۴- هزینه‌های اجرای حکم موضوع این ماده و بند (ب) ماده (۱۱) که در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود از محل درآمدهای این قانون تأمین و مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به مصرف خواهد رسید.

فصل دوم- پیشگیری از قاچاق

ماده ۶- به منظور تجمیع داده‌ها و یکپارچه‌سازی اطلاعات مربوط به سامانه مذکور در تبصره (۳) ماده (۵) و به منظور کاهش زمینه‌های بروز قاچاق کالا و ارز:

الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های ذیربط اقدام به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه نرم‌افزاری جامع یکپارچه‌سازی و نظارت بر فرآیند تجارت نماید.

تبصره- کلیه دستگاه‌های مرتبط با تجارت خارجی کشور، موظفند با اجراء و بهره‌برداری از این سامانه به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق آن اقدام نمایند.

ب- وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و راه و شهرسازی با هدف کاهش توقف‌ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا موظفند به تجهیز مبادی ورودی و خروجی و مسیرهای حمل و نقل به امکانات فنی مناسب و الکترونیکی نمودن کلیه اسناد ورود، صدور، عبور، حمل و نقل و نظایر آن اقدام نمایند.

پ- وزارت کشور با همکاری ستاد، لایحه توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی را با هدف تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه فعالیت‌های اقتصادی مناطق مرزی، تهیه می‌کند و به هیئت وزیران ارائه می‌دهد.

ت- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است، با ایجاد سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، با همکاری ستاد و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی را از طریق سامانه فوق با هدف پیشگیری از بروز تخلفات و قاچاق کالا و ارز ساماندهی نماید.

ث- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرائی ذیربط با استفاده از سامانه نرم‌افزاری به شناسه‌دار کردن کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن با هدف شناسایی کالاهای قاچاق اقدام نماید.

ج- وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرائی عضو آن، به ساماندهی و تجهیز و تکمیل اسکله‌ها و خورها و انضباط بخشی به تردد و توقف شناورها اقدام نماید.

چ- وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد، وزارت نفت و ستاد مدیریت حمل‌ونقل سوخت به تجهیز شناورها و وسایل حمل‌ونقل جاده‌ای کالا به سامانه فنی ردیاب و کنترل مصرف سوخت بر مبنای مسافت طی‌شده اقدام نماید.

ح- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای اجرای برنامه آمایش گمرکات، اولویت‌های پیشنهادی ستاد را با هدف پیشگیری از قاچاق کالا، مدنظر قرار دهد.

خ- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای جلوگیری از استفاده مکرر از اسناد گمرکی اقدامات لازم را معمول دارد.

د- در صورت عدم تصویب پیشنهاد ستاد مبنی بر منطقی نمودن سود بازرگانی کالاهای پیشنهادی در کارگروه ماده (۱) آیین‌نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات، دولت می‌تواند حسب درخواست ستاد، با هدف کاهش انگیزه‌های اقتصادی ارتکاب قاچاق، پیشنهاد ستاد را در دستور کار هیئت‌وزیران قرار دهد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط ستاد با همکاری دستگاه‌های مربوط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۷- بانک مرکزی موظف است در جهت پیشگیری و کنترل بازار مبادلات غیرمجاز ارز اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- تعیین و اعلام میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری و مواردی از این قبیل

ب- ایجاد سامانه اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آنها

تبصره ۱- دولت مکلف است ارز مورد نیاز اشخاص را تأمین و در صورت عدم کفایت آن، بازارهای مبادله آزاد ارز را به گونه‌ای ایجاد نماید که تقاضای اشخاص از قبیل ارز مسافری و عبوری از طرق قانونی تأمین گردد.

تبصره ۲- عرضه و فروش ارز، خارج از واحدهای مجاز تعیین شده توسط دولت به وسیله اشخاص و واحدهای صنفی، ممنوع است و با مرتکبین مطابق قانون رفتار می‌شود.

تبصره ۳- دولت حدود و مقررات استفاده از ارز را تعیین می‌کند.

ماده ۸- دولت موظف است به منظور حمایت از مأمورانی که به موجب قانون، متکفل امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند و به تشخیص مراجع قضایی در هنگام انجام وظیفه ضمن رعایت ضوابط اداری و قانونی مربوط با زیان جانی و مالی نسبت به خود و یا دیگران مواجه می‌شوند، ردیفی در قوانین بودجه هر سال برای ستاد پیش‌بینی نماید.

اعتبار موضوع این ردیف از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی است. اعتبارات این ردیف توسط دستگاه‌های کاشف به استناد گزارش بدوی و پس از تأیید ستاد هزینه می‌شود.

ماده ۹- به منظور صیانت از سرمایه های انسانی کلیه دستگاههایی که به موجب این قانون متکفل مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند، متناسب با حجم فعالیتها براساس دستورالعملی که به تصویب ستاد می‌رسد، اقدامات زیر انجام می‌یابد:

الف- آموزشهای ضمن خدمت به منظور ارتقای دانش کارکنان و صیانت از آنان

ب- به کارگیری افراد باتجربه و دارای تخصص لازم برای همکاری با دستگاههای مسؤول در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز به صورت موقت

پ- اجرای برنامه های رفاهی- فرهنگی به منظور ارتقای سلامت روحی و روانی کارکنان

ماده ۱۰- دستگاههای عضو ستاد علاوه بر وظایف ذاتی محوله، موظفند:

حسب مورد با هماهنگی ستاد در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف- ایجاد ساختار سازمانی مناسب و تخصصی با بودجه و امکانات موجود برای هماهنگی و پیگیری تمام امور مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ب- برگزاری رزمایشهای سراسری و منطقه ای و کارگاههای آموزشی با محوریت دستگاههای کاشف

پ- شناسایی و کاهش نقاط آسیب پذیر و نظارت‌های لازم بر مسیرهای ورود و حمل و نقل و مراکز نگهداری کالای قاچاق به شرط عدم ممانعت از روند تجارت قانونی

ت- نظارت بر مدیریت یکپارچه واحدهای صنفی و نظام توزیع کالا به منظور حسن اجرای مقررات صنفی در مبارزه با قاچاق

ث- ایجاد واحد جمع آوری گزارش‌های مردمی در دستگاه‌های کاشف

ج- نظارت و بازرسی برای آسیب شناسی فعالیت دستگاه‌های عضو ستاد و اقدام در جهت بهبود فرآیندهای مبارزه .

ماده ۱۱- قوه قضائیه و سازمان تعزیرات حکومتی حسب مورد، موظفند به منظور تسریع در رسیدگی به پرونده‌ها و پیشگیری از ارتکاب جرم قاچاق کالا و ارز اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف- اختصاص شعب ویژه جهت رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه

ب- اختصاص شعب بدوی و تجدیدنظر ویژه رسیدگی به تخلفات قاچاق کالا و ارز متشکل از افراد حائز شرایط استخدام قضات مطابق آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران توسط سازمان تعزیرات حکومتی

تبصره ۱- میزان فوق العاده ویژه رئیس و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی معادل هشتاد درصد (۸۰٪) فوق‌العاده ویژه مستمر قضات در گروه‌های (۱) تا (۸) قضائی تعیین می‌گردد. نحوه پرداخت و نیز جذب و انتصاب رؤسا و اعضاء مطابق آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزیر دادگستری ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- هزینه‌های اجرای حکم موضوع این بند از محل اعتبارات موضوع تبصره (۴) ماده (۵) تأمین می‌شود.

پ- ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط مراجع قضائی از طریق رئیس کل دادگستری درباره اقدامات قضائی به عمل آمده، آراء صادره و احکام اجراء نشده و علل آن، درباره پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به طریق مقتضی به نماینده قوه قضائیه در ستاد

ت- ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط سازمان تعزیرات حکومتی در موارد مرتبط با آن سازمان در خصوص پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به ستاد

ث- تدوین و اجرای برنامه آموزش همگانی با اولویت آموزش اشخاص در معرض خطر جرائم قاچاق کالا و ارز
ج- آسیب‌شناسی قضائی علل گسترش جرم قاچاق کالا و ارز و راهکارهای کاهش زمان دادرسی با انجام پژوهش‌های علمی

چ- تشکیل کارگروه نظارتی به منظور تسریع در اجرای احکام پرونده‌های قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه
ح- انعقاد موافقتنامه همکاری‌های حقوقی و قضائی در مورد جرم قاچاق کالا و ارز با اولویت کشورهای مورد پیشنهاد ستاد با رعایت اصل یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی

ماده ۱۲- کلیه دستگاههای عضو ستاد موظفند در چهارچوب اولویت‌های تعیین‌شده، برنامه‌های سالانه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز دستگاه متبوعه خود را جهت بررسی و تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۳- به منظور شناسایی و رهگیری کالاهای خارجی که با انجام تشریفات قانونی وارد کشور می‌شود و تشخیص آنها از کالاهای قاچاق یا فاقد مجوزهای لازم از قبیل کالای جعلی، تقلبی، غیربهداشتی و غیراستاندارد، ترخیص کالای تجاری منوط به ارائه گواهی‌های دریافت شناسه کالا، شناسه رهگیری، ثبت گواهی‌ها و شماره شناسه‌های فوق توسط گمرک است. در هر حال توزیع و فروش کالاهای وارداتی در سطح بازار خرده فروشی منوط به نصب این دو شناسه است و در غیر اینصورت کالاهای مذکور قاچاق محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری دستگاههای تخصصی مرتبط، برای شناسایی و رهگیری کالا از بدو ورود تا سطح عرضه سامانه ای با بهره گیری از فناوری های نوین از جمله رمزبند دو یا چندبعدی، ایجاد و امکان بهره گیری دستگاههای مرتبط را از سامانه مزبور فراهم نماید.

تبصره ۲- توزیع و فروش کالاهایی که با استفاده از هر گونه معافیت قانونی از قبیل ملوانی و تعاونی مرزنشینی به کشور وارد شده است در هر نقطه از کشور منوط به نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری میباشد. تشریفات قانونی این کالاها با رعایت ماده(۹) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب ۱۳۸۴/۷/۶ و ماده(۱۲۰) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ انجام می‌شود.

تبصره ۳- آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری ستاد و دستگاههای اجرائی عضو آن با لحاظ زمانبندی، اولویت کالایی و روش نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری بر روی کالا و نحوه تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، ظرف سه ماه تهیه میشود و به تصویب هیأت وزیران میرسد.

ماده ۱۴- دستگاههای تبلیغی، فرهنگی، پژوهشی و آموزشی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی و وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری موظفند برنامه های فرهنگی، آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی را براساس سیاست‌های ابلاغی شورایی عالی انقلاب فرهنگی و اولویتهای ستاد با هدف افزایش کیفیت تولیدات داخلی، ارتقای فرهنگ عمومی برای گرایش به استفاده از کالای تولید داخلی و جلوگیری از مصرف کالای قاچاق، اجراء نمایند.

ماده ۱۵- دستگاههای مرتبط در عرصه تجارت بین الملل موظفند به منظور مبارزه با قاچاق کالا و ارز در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقتنامه های تجاری، حمل و نقل و گمرکی، سیاستها و برنامه های مصوب ستاد را رعایت نمایند.

ماده ۱۶- ستاد، مرجع تخصصی تهیه و ارائه برآوردها و اطلاعات و آمار در امر قاچاق کالا و ارز است. این امر مانع از انجام تکالیف سایر دستگاههای مربوط نمی‌شود.

تبصره ۱- ستاد در چهارچوب اختیارات خود دستورالعمل نحوه گردآوری و جمع‌بندی آمار و اطلاعات دستگاههای مختلف را تصویب می‌نماید.

تبصره ۲- ستاد موظف است گزارش مربوط به کلیه آمار و اطلاعات قاچاق کالا و ارز از جمله میزان کشفیات و برآورد حجم و تحلیل آن را هر سه ماه یکبار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۷- وزارت امور خارجه موظف است با بهره گیری از تمام ظرفیتهای دیپلماسی خود، مصوبات ستاد در زمینه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را در حل مشکلات پیش روی مبارزه با قاچاق رعایت کند و در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقتنامه‌های همکاری دو یا چندجانبه به آنها توجه نماید.

فصل سوم- قاچاق کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه‌ای و ارز

ماده ۱۸- هر شخص که مرتکب قاچاق کالا و ارز و حمل و یا نگهداری آن شود، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به جریمه های نقدی زیر محکوم می شود:

الف- کالای مجاز: جریمه نقدی یک تا دو برابر ارزش کالا

ب - کالای مجاز مشروط: جریمه نقدی معادل یک تا سه برابر ارزش کالا

پ - کالای یارانه ای: جریمه نقدی معادل دو تا چهار برابر ارزش کالا

ت - ارز: جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن

تبصره ۱- عرضه و فروش کالای قاچاق موضوع این ماده جرم محسوب و مرتکب به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می شود.

تبصره ۲- فهرست کالاهای یارانه ای با پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت تهیه میشود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است فهرست کالاهای مجاز مشروط را اعلام نماید.

ماده ۱۹- در صورتی که کالای قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون با کالای دیگر مخلوط شود و امکان تفکیک وجود نداشته باشد تمام کالا ضبط و پس از کسر جریمه های ماده مذکور و سایر هزینه های قانونی به نسبت کالای غیر قاچاق از حاصل فروش به مالک مسترد می شود.

ماده ۲۰- وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل قاچاق کالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، اعم از زمینی، دریایی و هوایی به شرح زیر ضبط می‌گردد:

الف- وسایل نقلیه سبک در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ب - وسایل نقلیه نیمه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سیصد میلیون (۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

پ - وسایل نقلیه نیمه سنگین هوایی و دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه نهصد میلیون (۹۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ت - وسایل نقلیه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ث - وسایل نقلیه سنگین هوایی و دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سه میلیارد (۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

تبصره ۱- در غیر از موارد فوق وسیله نقلیه توقیف میشود و در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ حکم قطعی، جریمه نقدی مورد حکم را نپردازد از محل فروش وسیله نقلیه برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌گردد.

تبصره ۲- در صورتی که ارتکاب جرم قاچاق با هر یک از انواع وسایل نقلیه مذکور حداقل سه بار تکرار شود و ارزش کالا در مجموع معادل یا بیشتر از مبالغ این ماده باشد وسیله نقلیه ضبط می شود.

تبصره ۳- مصادیق وسایل نقلیه در این ماده به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۴- در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به شخصی غیر از مرتکب قاچاق باشد و از قرائنی از قبیل سابقه مرتکب ثابت شود با علم و اطلاع مالک برای ارتکاب قاچاق در اختیار وی قرار گرفته است، وسیله نقلیه ضبط می شود و در غیر اینصورت وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می گردد.

تبصره ۵- در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.

ماده ۲۱- در صورتی که ارزش کالای قاچاق و یا ارزش مکشوفه موضوع ماده (۱۸) این قانون، برابر تشخیص اولیه دستگاه کشف معادل ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا کمتر باشد با قید در صورتجلسه کشف به امضای متهم

می رسد و در صورت استنکاف، مراتب در صورتجلسه کشف قید و حسب مورد، کالا ضبط و به همراه صورتجلسه به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی تحویل می شود و ارزش مکشوفه به حساب مشخص شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و رونوشتی از اوراق به متهم ابلاغ می گردد.

تبصره ۱- صاحب کالا و یا ارزش می تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در اداره تعزیرات حکومتی شهرستان محل کشف به این تصمیم اعتراض نماید. تا تعیین تکلیف قطعی قاچاق از سوی سازمان تعزیرات حکومتی، باید عین کالا نگهداری شود.

تبصره ۲- مرتکب قاچاق موضوع این ماده در صورت تکرار برای مرتبه سوم و بالاتر علاوه بر ضبط کالا و یا ارزش به جرمه نقدی موضوع ماده (۱۸) این قانون محکوم میگردد.

تبصره ۳- به کشفیات موضوع این ماده وجهی تحت عنوان حق الکشف یا پاداش تعلق نمی گیرد.

فصل چهارم- قاچاق کالاهای ممنوع

ماده ۲۲- هرکس مرتکب قاچاق کالای ممنوع گردد یا کالای ممنوع قاچاق را نگهداری یا حمل نماید یا بفروشد، علاوه بر ضبط کالا به شرح زیر و مواد (۲۳) و (۲۴) مجازات می شود:

الف- در صورتی که ارزش کالا تا ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد، به جزای نقدی معادل دو تا سه برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

ب- در صورتی که ارزش کالا از ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) تا یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به جزای نقدی معادل سه تا پنج برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

پ- در صورتی که ارزش کالا از یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) تا یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس و به جزای نقدی معادل پنج تا هفت برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

ت- در صورتی که ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به دوسال تا پنج سال حبس و به جزای نقدی معادل هفت تا ده برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

تبصره ۱- حکم ماده (۷۰۲) قانون مجازات اسلامی اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۲ فقط شامل مشروبات الکلی تولیدشده در داخل کشور است.

تبصره ۲- وجوه حاصل از قاچاق کالای ممنوع، ضبط می شود.

تبصره ۳- آلات و ادواتی که جهت ساخت کالای ممنوع به منظور قاچاق یا تسهیل ارتکاب قاچاق کالای ممنوع مورد استفاده قرار می‌گیرد، ضبط می‌شود. مواردی که استفاده کننده مالک نبوده و مالک عامداً آن را در اختیار مرتکب قرار نداده باشد، مشمول حکم این تبصره نمی‌باشد.

تبصره ۴- مشروبات الکلی، اموال تاریخی- فرهنگی، تجهیزات دریافت از ماهواره به‌طور غیرمجاز، آلات و وسایل قمار و آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن از مصادیق کالای ممنوع است.

تبصره ۵- محل نگهداری کالاهای قاچاق ممنوع که در مالکیت مرتکب باشد، در صورتی که مشمول حکم مندرج در ماده (۲۴) این قانون نشود، توقیف و پلمب می‌شود و در صورتی که محکوم علیه ظرف دوماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جریمه نقدی را نپردازد، حسب مورد از محل فروش آن برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌شود.

ماده ۲۳- در مواردی که کالای قاچاق مکشوفه مشمول شرایط بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) گردد وسیله نقلیه مورد استفاده در قاچاق کالای مزبور، در صورت وجود هر یک از شرایط زیر، ضبط می‌شود:

الف- وسیله نقلیه مورد استفاده، متعلق به شخص مرتکب قاچاق باشد.

ب- با استناد به دلایل یا قرائن از جمله سابقه مرتکب و یا مالک وسیله نقلیه در امر قاچاق، ثابت شود که مالک وسیله نقلیه عامداً، آن را جهت استفاده برای حمل کالای قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است. تبصره- در غیر موارد فوق، وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می‌شود.

ماده ۲۴- محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع در صورتی که متعلق به مرتکب بوده و یا توسط مالک عامداً جهت نگهداری کالای قاچاق در اختیار دیگری قرار گرفته باشد و ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد، مصادره می‌گردد، مشروط به اینکه ارزش ملک از پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده بیشتر نباشد، که در این صورت ملک به مقدار نسبت پنج برابر قیمت کالای قاچاق نگهداری شده به قیمت اصل ملک، مورد مصادره قرار می‌گیرد و چنانچه ارزش کالا کمتر از مبلغ مذکور باشد و حداقل دوبرابر به این منظور استفاده شود و محکومیت قطعی باید در مرتبه سوم ارتکاب، به کیفیت مذکور مصادره می‌گردد. در صورتی که مرتکب بدون اطلاع مالک از آن محل استفاده کند، از سه تا پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده به جزای نقدی وی افزوده می‌شود.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط قوه قضائیه تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تأیید رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۲۵- هر کس بدون أخذ مجوز قانونی از سازمان حفاظت محیط زیست و عدم رعایت سایر ترتیبات پیش بینی شده در قوانین و مقررات به صدور حیوانات وحشی عادی، در معرض نابودی و کمیاب، انواع موجودات آبی، پرندگان شکاری و غیرشکاری اعم از بومی یا مهاجر وحشی به طور زنده یا غیرزنده و نیز اجزای این حیوانات مبادرت کند، یا در حین صدور و خارج نمودن دستگیر شود، هر چند عمل او منجر به خروج موارد مذکور از کشور نشود، به مجازات قاچاق کالای ممنوع محکوم می‌گردد. تعیین مصادیق این حیوانات بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است.

ماده ۲۶- صید، عمل آوری، تهیه، عرضه، فروش، حمل، نگهداری و صدور خاویار و ماهیان خاویاری که میزان و مصادیق آن توسط سازمان شیلات تعیین می شود، بدون مجوز این سازمان مشمول مجازات قاچاق کالای ممنوع است.

ماده ۲۷- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکملها، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست:

الف- قاچاق مواد و فرآورده‌های دارویی، مکملها، ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.

ب- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعلام پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند (ب) ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده و مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- حمل، نگهداری، عرضه و فروش محصولات فوق نیز مشمول مجازات‌های این ماده است.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده در مورد چگونگی اجراء و میزان لازم از کالا برای استعلام مجوز مصرف انسانی با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت و ستاد تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل پنجم- قاچاق سازمان یافته و حرفه‌ای

ماده ۲۸- در صورتی که قاچاق کالاهای ممنوع به نحو سازمان یافته ارتکاب یابد، مرتکب علاوه بر جزای نقدی مندرج در ماده (۲۲) این قانون به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف- در خصوص بند (الف) ماده (۲۲) به نود و یک روز تا شش ماه حبس

ب- در خصوص بند (ب) ماده (۲۲) به بیش از شش ماه تا دو سال حبس

پ- در خصوص بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) به حداکثر مجازات حبس مندرج در بندهای مذکور

تبصره- کسانی که در ارتکاب جرائم این ماده نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان یافته را برعهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۲۹- در صورتی که کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه ای و یا ارز به نحو سازمان یافته قاچاق شود، علاوه بر مجازات‌های موضوع ماده (۱۸) این قانون، حسب مورد مرتکب به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود.

الف- چنانچه ارزش کالای مجاز یا مجاز مشروط تا یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به نود و یک روز تا شش ماه حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس
ب- چنانچه ارزش کالای یارانه‌ای یا ارز تا یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به دو سال تا پنج سال حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به حداکثر مجازات مذکور در این بند

تبصره- کسانی که در جرائم فوق نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان‌یافته را برعهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۳۰- در صورتی که ارتکاب قاچاق کالا و ارز به صورت انفرادی و یا سازمان یافته به قصد مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران یا با علم به مؤثر بودن آن صورت گیرد و منجر به اختلال گسترده در نظام اقتصادی کشور شود، موضوع مشمول قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ می‌گردد و مرتکب طبق مقررات قانون مزبور مجازات می‌شود.

ماده ۳۱- در صورتی که احراز شود مرتکب جرائم قاچاق کالا و ارز با علم و عمد، عواید و سود حاصل از این جرائم را به نحو مستقیم یا غیرمستقیم برای تأمین مالی تروریسم و اقدام علیه امنیت ملی و تقویت گروه‌های معاند با نظام اختصاص داده یا هزینه نموده است، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون حسب مورد به مجازات محارب یا مفسد فی الارض محکوم می‌گردد.

ماده ۳۲- کسانی که مطابق این قانون قاچاقچی حرفه‌ای محسوب می‌شوند، علاوه بر ضبط کالا و یا ارز قاچاق، به حداکثر جزای نقدی و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری و مجازات‌های حبس به شرح زیر محکوم می‌شوند:

الف- نود و یک روز تا شش ماه حبس برای کالا و ارز با ارزش تا یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

ب- بیش از شش ماه تا دو سال برای کالا و ارز با ارزش بیش از یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

تبصره- مرتکبین قاچاق حرفه‌ای کالاهای ممنوع علاوه بر مجازات‌های مندرج در ماده (۲۲) این قانون حسب مورد به نصف حداکثر حبس مقرر در این ماده محکوم می‌شوند.

فصل ششم- جرائم مرتبط

ماده ۳۳- هرکس در اسناد مثبت گمرکی اعم از کتبی یا رقمی (دیجیتالی)، مهر و موم یا پلمب گمرکی و سایر اسناد از قبیل اسناد سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ثبت سفارش و سایر مجوزهای مورد نیاز صادرات و واردات، شناسه کالا و رهگیری، مرتکب جعل گردد و یا با علم به جعلی بودن، آنها را مورد استفاده قرار دهد، حسب مورد علاوه بر مجازات حبس مذکور در قانون مجازات اسلامی به جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر ارزش کالای موضوع اسناد مجعول محکوم می‌شود.

تبصره- خرید و فروش اسناد اصیل گمرکی که قبلاً در ترخیص کالا استفاده شده است و همچنین استفاده مکرر از آن اسناد، جرم محسوب و مرتکب به مجازات فوق محکوم می‌شود.

ماده ۳۴- در صورتی که شخص حامل یا مالک کالا و یا ارز قاچاق، در مواجهه با مأموران کاشف به هر نحوی مقابله یا مقاومت نماید، اگر عمل مذکور از مصادیق دست بردن به سلاح و سلب امنیت مردم نباشد علاوه بر مجازات‌های مقرر برای ارتکاب قاچاق، به شش ماه تا دو سال حبس و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق محکوم می‌شود.

ماده ۳۵- در صورتی که مأموران دستگاههای کاشف یا وصول درآمدهای دولت، خود مرتکب قاچاق شوند و یا شرکت یا معاونت در ارتکاب نمایند، علاوه بر مجازات قاچاق مقرر در این قانون به مجازات مختلس نیز محکوم می‌شوند. تبصره ۱- مأمورانی که با علم به ارتکاب قاچاق از تعقیب مرتکبان خودداری یا برخلاف قوانین و مقررات عمل نمایند در حکم مختلس محسوب و به مجازات مقرر برای مختلسین اموال دولتی محکوم می‌گردند مگر آنکه عمل مرتکب به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری باشد که در این صورت به مجازات شدیدتر محکوم می‌شوند. تبصره ۲- کارکنان تمامی دستگاهها و سازمانهای مؤثر در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله ستاد و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیز مشمول حکم این ماده و تبصره (۱) آن می‌شوند.

فصل هفتم- مقررات مربوط به دستگاه کاشف و کشف کالا

ماده ۳۶- دستگاه‌های زیر در حدود وظایف محوله قانونی، کاشف در امر قاچاق محسوب می‌شوند:

الف- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ب- وزارت جهاد کشاورزی

پ - گمرک جمهوری اسلامی ایران در محدوده اماکن گمرکی

ت- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان

ث- سازمان حفاظت محیط زیست

ج- سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ج- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ج- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران

خ- شرکت سهامی شیلات ایران

د- شرکت دخانیات ایران

تبصره- ضابطین نیز در حدود وظایف محوله قانونی خود کاشف محسوب می‌شوند.

ماده ۳۷- به موجب این قانون، حفاظت گمرکهای کشور زیر نظر رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران برای حفاظت اماکن گمرکی و کالاهای موجود در آنها و امور اجرائی مبارزه با قاچاق در محدوده آن اماکن با أخذ مجوز از ستاد کل نیروهای مسلح، تشکیل و مأموران آن در حدود وظایف و با شرایط مذکور در قانون آیین دادرسی کیفری ضابط خاص قضائی محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- رئیس حفاظت گمرکهای کشور به پیشنهاد رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران پس از تأیید فرمانده نیروی انتظامی و با حکم ستاد کل نیروهای مسلح منصوب می‌شود.

تبصره ۲- نحوه تسلیح نیروهای حفاظت گمرکهای کشور، حمل و به کارگیری سلاح به موجب دستورالعملی است که توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه میشود و به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح میرسد.

ماده ۳۸- هرگاه در زمان کشف جرم قاچاق دستگاه اجرائی کاشف یا دستگاه اجرائی مأمور وصول درآمدهای دولت بر مبنای قرائن و امارات موجود از جمله وسایل و تجهیزات مورد استفاده در ارتکاب جرم، حجم و ارزش کالای مکشوفه احراز نمایند یا احتمال قوی دهند که جرم در یکی از وضعیت‌های زیر واقع گردیده است مکلفند این موضوع را با ذکر قرائن و امارات مزبور برای انجام اقدامات قانونی به مقام قضائی اعلام نمایند:

الف- وقوع جرم به صورت سازمان یافته

ب- تعلق کالای قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن به شخص یا اشخاصی غیر از متهم

پ- سابقه ارتکاب جرم قاچاق توسط متهم

ماده ۳۹- وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی موظفند با هماهنگی مرجع ذیصلاح قضائی، خود یا بنا بر اعلام دستگاه کاشف، شبکه‌های اصلی، گروههای سازمان یافته قاچاق کالا و ارز و دارایی‌های آنها را شناسایی و اقدام به تشکیل پرونده و تکمیل تحقیقات نمایند.

ماده ۴۰- ضابطین مکلفند در مبارزه با جرائم قاچاق طبق قانون آیین دادرسی کیفری رفتار نمایند.

ماده ۴۱- به استثنای موارد منطبق با ماده (۲۱) این قانون، هنگام کشف قاچاق، ضابطین مکلفند اموال مکشوفه و وسایل حمل کالا و یا ارز قاچاق یا محل نگهداری و اختفای آن را مطابق این قانون حسب مورد توقیف و پلمب کنند و صورتجلسه کشف را با ذکر دقیق مشخصات کالا و یا ارز قاچاق، مالک و حاملان آنها تنظیم نمایند و به امضای متهم یا متهمان برسانند و در صورت استتکاف، مراتب را در صورتجلسه کشف قید کنند. ضابطین مکلفند بلافاصله و در صورت عدم دسترسی ظرف بیست و چهار ساعت از زمان دستگیری، ضمن نظر قراردادن متهم، پرونده تنظیمی را نزد مرجع صالح ارسال نمایند.

تبصره ۱- در مواردی که دستگاههای کاشف فاقد اختیارات ضابطین دادگستری باشند، موظفند پس از کشف بلافاصله با تنظیم صورتجلسه کشف موضوع را جهت اقدام قانونی به ضابطین یا مراجع قضائی اطلاع دهند. تبصره ۲- در مورد سایر جرائم مقرر به استثنای ماده (۲۱) این قانون، در صورتی که بیم اختفای ادله، فرار متهم یا تبانی باشد و همچنین در پرونده هایی با ارزش کالای قاچاق مکشوفه بالای یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال، صدور قرار وثیقه متناسب با مجازات مقرر الزامی است.

ماده ۴۲- در صورت دلالت قرائن و امارات قوی بر وجود کالا و یا ارز قاچاق، ضابطین میتوانند پس از کسب مجوز بازرسی از مرجع قضائی به انبارها و اماکن و مستغلات محل اختفاء یا نگهداری کالا و یا ارز قاچاق وارد شوند و حتی المقدور با حضور صاحب محل نسبت به بازرسی محل و کشف قاچاق اقدام نمایند و حسب مورد جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع دهند.

تبصره ۱- تنظیم صورتجلسه بازرسی محل با ذکر جزئیات امر مانند ساعت بازرسی، افراد حاضر و مشخصات کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه الزامی است.

تبصره ۲- بازرسی از اماکن عمومی، نیازی به مجوز موضوع این ماده ندارد.

ماده ۴۳- در پرونده هایی که صاحب کالا و ارز قاچاق شناسایی نشده و یا متواری است، ضابطین موظفند با أخذ دستور از مرجع ذی صلاح و با همکاری تمامی نهادهای ذی ربط، بلافاصله به شناسایی مالک اقدام کنند و در صورت عدم حصول نتیجه ظرف یکماه از تاریخ وصول پرونده به مراجع ذی صلاح، مرجع رسیدگی صالح باید به صورت غیابی رسیدگی و مطابق مقررات این قانون رأی مقتضی را صادر نماید.

تبصره ۱- در رسیدگی غیابی به پرونده های قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول المالک، ضبط کالای قاچاق مکشوفه مانع رسیدگی به جرائم مالک کالا نیست.

تبصره ۲- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول المالک باشد، کالای مزبور عیناً به ستاد مآذون از سوی ولی فقیه تحویل یا حسب درخواست رسمی نهاد مزبور به فروش رسیده و وجه آن به حساب آن نهاد واریز می شود.

فصل هشتم- مراجع صالح رسیدگی به جرم قاچاق

ماده ۴۴- رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است. سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت مرجع قضائی باشد، به اتهامات سایر اشخاص نیز در این مراجع رسیدگی می‌شود.

تبصره- در صورتی که پس از ارجاع پرونده به سازمان تعزیرات حکومتی و انجام تحقیقات محرز شود رسیدگی به جرم ارتكابی در صلاحیت مرجع قضائی است، شعبه مرجوع الیه مکلف است بلافاصله قرار عدم صلاحیت خود را صادر نماید و پرونده را به مرجع قضائی ذی صلاح ارسال نماید. این قرار پس از تأیید مقام مافوق شعبه در سازمان تعزیرات حکومتی و یا در صورت عدم اعلام نظر آن مقام ظرف یک هفته، قطعی است. مقررات این تبصره از شمول ماده (۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ مستثنی است.

ماده ۴۵- هر کدام از شعب دادسرا و دادگاه انقلاب اسلامی، تعزیرات حکومتی و شعب تجدیدنظر آنها ظرف یک ماه از زمان تحویل پرونده باید رسیدگی و رأی نهائی را صادر کنند، مگر مواردی که حسب نوع جرم یا تخلف و علل دیگر، تکمیل شدن تحقیقات نیاز به زمان بیشتری داشته باشد که در این صورت حسب مورد مرجع رسیدگی‌کننده موظف است علت تأخیر را به صورت مکتوب به مقام مافوق گزارش دهد. عدم ارسال این گزارش موجب محکومیت انتظامی تا درجه سه می‌گردد.

ماده ۴۶- در کلیه مواردی که سازمان تعزیرات حکومتی صالح به رسیدگی است شعب تعزیرات حکومتی همان اختیار مراجع قضائی در رسیدگی به پرونده‌های مزبور را دارند جز در مواردی که در این قانون به ضرورت اخذ دستور مقام قضائی تصریح شده است.

تبصره ۱- اعضای شعب ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی به جز در موارد اثبات سوءنیت یا ارتكاب اعمالی که در قانون جرم است، در رابطه با ایفای وظایف قانونی در آراء صادره تحت تعقیب قضائی قرار نمی‌گیرند.

تبصره ۲- به کلیه اتهامات رؤسا و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی که در مقام رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز مرتکب می‌شوند در دادسرا و دادگاههای مرکز رسیدگی می‌شود.

ماده ۴۷- شعبه رسیدگی‌کننده ضمن ارسال رونوشتی از مدارک پرونده به گمرک یا سایر سازمانهای مأمور وصول درآمدهای دولت حسب مورد، در مورد تعیین ارزش کالا و یا ارز مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی برای احراز جرم قاچاق استعلام می‌نماید. همچنین وقت رسیدگی به سازمانهای مذکور و متهم ابلاغ می‌گردد. سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت استعلام، پاسخ آن را ارسال و نماینده حقوقی خود

را نیز برای حضور در جلسه رسیدگی معرفی نماید. در هر صورت، تشکیل جلسه رسیدگی منوط به حضور نماینده مذکور نیست.

ماده ۴۸- در پرونده‌های قاچاق کالای ممنوع، سازمان یافته، حرفه ای و یا پرونده‌هایی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه بیش از یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال است، مرجع رسیدگی مکلف است نسبت به صدور دستور شناسایی و توقیف اموال متعلق به متهم در حدود جزای نقدی احتمالی از طرق مقتضی، از جمله استعلام از ادارات ثبت اسناد و املاک، مخابرات، بانکها و سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نماید. مراجع طرف استعلام نیز موظفند ظرف پنج روز پاسخ لازم را به مرجع رسیدگی اعلام کنند.

ماده ۴۹- به منظور اعمال نظارت قضائی بر پرونده های قاچاق در سازمان تعزیرات حکومتی، رئیس شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به پیشنهاد رئیس سازمان پس از تأیید وزیر دادگستری از بین قضات دارای پایه نُه قضائی پس از موافقت رئیس قوه قضائیه با ابلاغ ایشان منصوب می‌شوند.

تبصره- در مواردی که از شعب ویژه تجدیدنظر تعزیرات در موارد مشابه احکام مختلفی صادر شود با درخواست رئیس سازمان یا وزیر دادگستری، موارد جهت ایجاد وحدت رویه به هیأت عمومی دیوان عالی کشور ارسال می گردد.

ماده ۵۰- آراء شعب بدوی تعزیرات در مورد قاچاق کالا و ارز که ارزش آنها کمتر از بیست میلیون (۲۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد، قطعی است. در سایر موارد آراء شعب ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ با درخواست محکوم‌علیه قابل تجدیدنظرخواهی است.

تبصره ۱- جهات تجدیدنظرخواهی در شعب تعزیرات حکومتی مطابق قانون آیین دادرسی کیفری است.
تبصره ۲- آراء صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مورد پرونده های قاچاق کالا و ارز قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی نیست.

تبصره ۳- آراء صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر برائت متهم باشد ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ و پس از درخواست دادستان یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت یا ستاد و یا عنداللزوم دستگاه کاشف، قابل تجدیدنظرخواهی است. پرونده حسب مورد از سوی رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا رئیس کل دادگستری استان برای رسیدگی مجدد به یکی از شعب تجدیدنظر مربوطه ارجاع می شود. رأی شعبه تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۵۱- در کلیه مواردی که شرایط و ضوابط دادرسی در این قانون پیش‌بینی نشده است، مطابق قانون آیین‌دادرسی کیفری رفتار می‌شود.

ماده ۵۲- متهمانی که به منظور رد اتهام قاچاق به اسناد مثبته گمرکی استناد می کنند، مکلفند ظرف ده روز از زمان طرح پرونده در مرجع رسیدگی کننده، اصل آن سند را ارائه نمایند. این مهلت با عذر موجه به تشخیص مرجع

رسیدگی کننده حداکثر یک بار دیگر به مدت ده روز قابل تمدید است. به اسنادی که خارج از این مهلت ها ارائه شود ترتیب اثری داده نمی شود.

فصل نهم- اموال ناشی از قاچاق

ماده ۵۳- دستگاههای کاشف و ضابطین موظفند کالاهای قاچاق مکشوفه و کلیه اموال منقول و غیرمنقول و وسایل نقلیه اعم از زمینی، دریایی و هوایی را که در اجرای این قانون، توقیف می‌شوند، به‌استثنای کالای ممنوع و وسایل نقلیه موضوع ماده(۵۶) این قانون، همراه با رونوشت صورتجلسه کشف و توقیف و تشخیص اولیه ارزش کالا، بلافاصله پس از کشف، تحویل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نمایند. این سازمان اقدام به نگهداری کالا نموده و فروش کالای قاچاق منوط به صدور رأی قطعی است.

تبصره ۱- در کلیه مواردی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین کالای مزبور به نهاد مأذون از سوی ولی‌فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و أخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی‌فقیه واریز می‌شود.

تبصره ۲- سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی موظف است درمورد کالاهای سریع‌الفساد، سریع‌الاشتعال، احشام و طیور و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می‌شود، پس از أخذ مجوز فروش از مرجع رسیدگی‌کننده، بلافاصله کالا را براساس مقررات مربوط به فروش برساند.

تبصره ۳- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی موظف است فرآورده‌های نفتی قاچاق مکشوفه را از دستگاه کاشف تحویل بگیرد و پس از فروش آن وجه حاصله را به خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

تبصره ۴- دستگاه کاشف مکلف است ارزش مکشوفه به ظنّ قاچاق را به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی واریز نماید و پس از قطعیت حکم آن‌را به حساب ویژه خزانه‌داری کل کشور واریز کند. در صورتی‌که وجوه موضوع این تبصره از مصادیق قید شده در تبصره(۱) این ماده باشد، مطابق تبصره مذکور اقدام می‌شود.

ماده ۵۴- در موارد صدور رأی قطعی برائت متهم و حکم به استرداد کالا، صاحب‌کالا درصورت وجود عین، مستحق دریافت آن و در غیر این‌صورت حسب‌مورد مستحق دریافت مثل یا بهای کالا به قیمت روز فروش بوده و در صورتی که فروش شرعاً یا قانوناً جایز نبوده، درخصوص پرداخت قیمت، مستحق قیمت یوم‌الاداء می‌باشد. حکم این ماده شامل کالاهایی که فروش آنها قانوناً جایز نیست، نمی‌گردد.

تبصره- در مواردی که موضوع ماده مرتبط با قاچاق ارز باشد، ارز واریزی به حساب بانک مرکزی با رعایت مقررات مربوط به صاحب آن مسترد می‌شود.

ماده ۵۵- فروش کالای قاچاق منوط به رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است. در صورتی که فروش کالا مطابق ضوابط فوق بلامانع باشد و به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار لطمه وارد نکند، پس از اخذ مجوز از مراجع ذیربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) این قانون، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی فروخته می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - در باره آن دسته از کالاهای قاچاق که وفق قوانین در اختیار سازمانها و نهادهای دیگر از جمله نهاد مأذون از سوی ولی فقیه قرار دارد مانند کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب متواری و مجهول‌المالک، سازمان یا نهاد مربوط موظف است در فروش اموال مذکور مقررات این قانون را رعایت نماید.

ماده ۵۶- صدور یا معدوم‌کردن کالاهای قاچاق مکشوفه که فاقد ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است و کالاهای قاچاق ممنوع و همچنین آن بخش از کالاهای موضوع ماده (۵۴) که فروش آن در کشور به تولید داخلی و تجارت قانونی لطمه می‌زند برابر آیین‌نامه‌ای است که توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل دهم- مقررات عمومی

ماده ۵۷- قاچاق کالا و ارز از مصادیق جرائم اقتصادی محسوب می‌شود.

ماده ۵۸- در کلیه جرائم و تخلفات موضوع این قانون در خصوص کالا و ارز، در صورت موجود نبودن عین کالا و یا ارز قاچاق، مرتکب حسب مورد علاوه بر محکومیت به مجازات‌های مقرر، به پرداخت معادل ارزش کالا و ارز نیز محکوم می‌شود. موارد خارج از اراده مرتکب در تلف کالا و ارز مشمول این ماده نمی‌شود.

ماده ۵۹- در صورتی که کشف کالا و یا ارز قاچاق، همراه با درگیری مسلحانه مرتکبان قاچاق با انواع سلاح گرم و آتش‌زا با مأموران کاشف باشد، در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به مرتکبان باشد و یا با استناد به قرائنی از قبیل سابقه مرتکب معلوم شود که مالک عامداً آن را جهت ارتکاب قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است، با حکم مرجع قضائی به نفع دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق ضبط می‌شود. در غیر این صورت خودرو به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب یا مرتکبان افزوده می‌شود.

ماده ۶۰- در صورتی که محکومان به جرمه‌های نقدی مقرر در این قانون ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ حکم قطعی به پرداخت جرمه‌های مقرر اقدام ننمایند، جرمه نقدی از محل وثیقه‌های سپرده‌شده و یا فروش اموال شناسایی‌شده محکوم علیه اخذ و مابقی به مالک مسترد می‌شود و چنانچه اموالی شناسایی نشود و یا کمتر از میزان جرمه باشد و جرمه مورد حکم، وصول نشود، جرائم نقدی مذکور مطابق قانون آیین دادرسی کیفری حسب مورد با دستور قضائی اجرای احکام دادرسی مربوطه یا قاضی اجرای احکام تعزیرات حکومتی که از بین قضات دارای پایه پنج قضائی به روش مندرج در ماده (۴۹) این قانون انتخاب می‌شوند به حبس تبدیل می‌شود. در هر صورت حبس بدل از جزای نقدی نباید از پانزده سال بیشتر باشد.

تبصره ۱- در مورد احکام صادره از شعب تعزیرات حکومتی پرونده جهت صدور حکم مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس به شعبه یا شعبی از دادگاه‌های حوزه قضائی مربوطه که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود ارجاع می‌گردد تا ظرف ده روز نسبت به مورد، اقدام مقتضی معمول نمایند.

تبصره ۲- جزای نقدی مازاد بر حبس تبدیلی در صورت شناسایی اموالی از محکوم علیه، حتی پس از اتمام حبس وصول می‌گردد.

ماده ۶۱- ستاد می‌تواند درخصوص پرونده‌های مربوط به جرائم موضوع این قانون و یا جرائم مرتبط حسب مورد از طریق دادستان، تعقیب و رسیدگی به پرونده را از بدو تشکیل تا مرحله اجرای احکام، از مراجع رسیدگی‌کننده تقاضا نماید.

ماده ۶۲- سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت مکلف است، فهرست ارزش کالاهای وارداتی را براساس نرخ برابری ارز اعلامی توسط بانک مرکزی به صورت سالانه در اختیار کلیه دستگاههای کاشف و ضابطین قضائی مرتبط برای تعیین ارزش اولیه قرار دهد. در صورتیکه در طول سال در فهرست ارزش کالاهای وارداتی تغییرات عمده‌ای رخ دهد، توسط سازمان ذی ربط اعلام می‌شود.

ماده ۶۳- حکم تعدد و یا تکرار ارتکاب قاچاق و معاونت آن و مجازات تبعی و تکمیلی، مطابق قانون مجازات اسلامی است.

ماده ۶۴- هر شخصی که با علم و اطلاع مرتکب جرم حمل کالا یا ارز قاچاق شود و نتواند ارسال کننده و یا صاحب اصلی آن را تعیین نماید، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به مجازات‌های مقرر درمورد مالک کالا و ارز نیز محکوم می‌شود.

ماده ۶۵- چنانچه قرائنی از قبیل جاسازی و نظائر آن حاکی از اطلاع مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری، از استفاده آنها در قاچاق کالا و ارز باشد و مالک نیز اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد علاوه بر حداقل مجازات مقرر برای مرتکب، وسیله نقلیه به شرح مندرج در ماده (۲۰) این قانون، ضبط می‌شود و در مورد ضبط محل نگهداری کالای ممنوع، ماده (۲۲) این قانون و تبصره‌های آن اعمال می‌گردد. در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جزای نقدی مورد حکم را نپردازد، از محل فروش آنها برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌گردد.

ماده ۶۶- چنانچه دو یا چند نفر در ارتکاب قاچاق شرکت نمایند، مرجع رسیدگی علاوه بر حکم به ضبط کالای قاچاق، سهم هر یک را از کل جزای نقدی تعیین و به پرداخت آن محکوم می‌نماید و در صورتی که کالا یا ارز قاچاق، از بین رفته باشد بهای آن نیز به نسبت مالکیت دریافت می‌شود.

تبصره- چنانچه جرم ارتكابی مجازات حبس و یا شلاق نیز داشته باشد، هر یک از شرکاء به مجازات حبس و یا شلاق مقرر محکوم می‌گردد.

ماده ۶۷- اگر قاچاق توسط شخص حقوقی ارتکاب یابد، مرجع صدور حکم نسبت به ضبط کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه اقدام می‌کند و شخص حقوقی، علاوه بر محکومیت به جزای نقدی، حسب مورد به دو تا چهار برابر حداکثر جریمه مقرر برای شخص حقیقی، به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف- در مورد قاچاق کالای غیرممنوع و ارز در مرتبه اول ممانعت از فعالیت شخص حقوقی از یک تا دو سال و در مرتبه دوم انحلال شخص حقوقی

ب- در مورد قاچاق کالای ممنوع و یا سازمان یافته، انحلال شخص حقوقی

تبصره ۱- افراد موضوع این ماده محکومیت قطعی می‌یابند و تا پنج سال مجاز به تأسیس و مشارکت در اداره شخص حقوقی نیستند.

تبصره ۲- چنانچه شخص حقوقی، وابسته به دولت یا مأمور به خدمات عمومی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده، کارکنان و مدیران مرتکب قاچاق را علاوه بر مجازات‌های مربوط حسب مورد به محرومیت یا انفصال دائم یا موقت از خدمات دولتی و عمومی غیردولتی محکوم می‌نماید.

تبصره ۳- اگر منافع حاصل از قاچاق به شخص حقوقی تعلق یابد و یا برای تأمین منافع شخص حقوقی به قاچاق اقدام گردد، جریمه‌ها از محل دارایی شخص حقوقی وصول می‌شود.

تبصره ۴- در خصوص مدیر شخص حقوقی که از عمل مباشران، علم و اطلاع داشته باشد نیز مطابق قانون مجازات اسلامی عمل می‌شود. منظور از مدیر شخص حقوقی کسی است که اختیار نمایندگی یا تصمیم‌گیری یا نظارت بر شخص حقوقی را دارد.

ماده ۶۸- مجازات شروع به قاچاق، حسب مورد حداقل مجازات قاچاق کالا و ارز موضوع این قانون است.

تبصره- چنانچه وسایل نقلیه حامل کالای ممنوع به آبهای تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران داخل یا قبل از ورود از طریق قرائن و اماراتی حرکت به مقصد ایران احراز شود و یا اقدامات فوق با همکاری شناورهای ایرانی انجام شود، حامل به مجازات شروع به جرم موضوع این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۶۹- مرجع رسیدگی‌کننده ذیصلاح حسب مورد می‌تواند باتوجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون، وی را به عنوان تکمیل مجازات، به یک یا چند مورد مرتبط از محرومیت‌های زیر محکوم نماید:

الف- تعلیق موقت یا ابطال دائم:

۱- کارت بازرگانی

۲- کارت مبادلات مرزی

۳- کارت ملوانی

۴- پروانه کسب، تأسیس، بهره برداری یا حق العملکاری

۵- پروانه حمل و نقل

۶- گواهینامه رانندگی وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی

ب- تعطیل موقت یا دائم محل کسب و پیشه و تجارت

پ- محرومیت از اشتغال به حرفه یا حرف خاص از یک تا پنج سال

ت- محرومیت از تأسیس شرکت و یا عضویت در هیأت مدیره و مدیرعاملی اشخاص حقوقی از یک تا پنج سال

ث- ممنوعیت خروج از کشور تا پنج سال

ماده ۷۰- مرجع رسیدگی کننده ذیصلاح درمورد شرکتها و مؤسسات حمل و نقل داخلی و بین المللی که مدیران یا متصدیان آنها مرتکب قاچاق کالا یا حمل کالای خارجی فاقد اسناد مثبت گمرکی شده اند باتوجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب علاوه بر مجازاتهای مقرر در این قانون به شرح زیر حکم می نماید:
الف- مرتبه اول سه تا شش ماه محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان

ب- مرتبه دوم شش ماه تا یک سال محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان

تبصره- در صورتی که شرکت و مؤسسه به قصد قاچاق تأسیس شود و یا پس از تأسیس، فعالیت و هدف آن به این منظور منحرف گردد در مرتبه اول، فعالیت شرکت سه ماه تا یک سال تعلیق می شود و در صورت تکرار، شرکت منحل می گردد.

ماده ۷۱- جزای نقدی مقرر در این قانون ازسوی مرجع رسیدگی کننده قابل تعلیق و تخفیف نیست و مجازاتهای حبس و شلاق در جرائم قاچاق کالاهای ممنوعه، حرفه‌ای و سازمان یافته موضوع این قانون نیز قابل تعلیق نمی‌باشد.

ماده ۷۲- هرگاه اشخاصی که مرتکب جرائم موضوع این قانون شده‌اند، در مراحل تحقیقات مقدماتی، با اقرار خود موجبات کشف کالا و ارز و یا دستگیری سرشبهه‌های قاچاق و سایر متهمان را فراهم کنند، بنا به تشخیص مرجع رسیدگی، ضمن ضبط کالا و ارز قاچاق از کیفرهای موضوع این قانون معاف یا در مجازات آنان تخفیف متناسب داده می شود.

ماده ۷۳- به منظور ثبت و دسترسی سریع به سوابق محکومان و ارائه آن به مراجع ذی ربط، پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز در مرکز فن آوری و اطلاعات قوه قضائیه تشکیل می‌گردد. تمامی واحدهای اجرای احکام مکلفند به محض دریافت رأی قطعی محکومیت‌های راجع به قاچاق کالا و ارز، مشخصات فردی محکومان را در این پایگاه ثبت نمایند. مبادله اطلاعات بین سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه باید به نحوی باشد که امکان تعامل داده‌ها و استفاده کاربران طرفین وجود داشته باشد.

تبصره- نحوه و سطوح دسترسی مراجع ذی ربط به داده‌ها به موجب آیین‌نامه‌ای است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۷۴- مسؤولان مستقیم دستگاههای کاشف و مأمور وصول درآمدهای دولت و سایر مراجعی که برای رسیدگی به پرونده‌های قاچاق موضوع این قانون مورد خطاب کتبی مرجع رسیدگی‌کننده و یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت قرار می‌گیرند، چنانچه ظرف بیست روز از تاریخ وصول استعلام نسبت به پاسخگویی مستند اقدام نمایند، به مجازات منع اشتغال در شغل خود در نوبت اول و انفصال موقت تا شش ماه از خدمات دولتی در نوبت‌های بعدی محکوم می‌گردند، مگر اینکه اثبات نمایند عدم ارسال پاسخ، مستند به عذر موجه قانونی بوده است. رسیدگی به این امر در صلاحیت محاکم کیفری دادگستری مراکز استانها می‌باشد.

ماده ۷۵- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است برای ابلاغ و اجرای احکام موضوع این قانون مأموران انتظامی آموزش دیده را در واحدهای اجرای احکام قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی مستقر نماید. وزارت دادگستری و سازمان تعزیرات حکومتی موظفند امکانات لازم را برای استقرار این نیروها فراهم کنند.

ماده ۷۶- آیین‌نامه‌های اجرائی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن آن توسط ستاد و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، امور اقتصادی و دارایی و دادگستری و سایر دستگاه‌های عضو ستاد تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷۷- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۲۹/۱۲/۱۳۱۲ با اصلاحات بعدی، قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون راجع به جلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایط نقلیه موتوری دریایی مصوب ۱۳۳۶/۸/۹، مواد (۳۵) و (۳۶) قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴، ماده (۶۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴، تبصره ماده (۳)، ماده (۸) و بند (ب) ماده (۹) قانون ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲۳، بند (د) ماده (۳۲) قانون حفاظت از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴، تبصره (۱) ماده (۳) قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، بندهای (۱)، (۲) و (۴) ماده (۱۲) قانون الحاق مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۵، مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و

استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.

تبصره- کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی به حساب ویژه‌ای نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد. از وجوه واریزی، سالانه تا مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز متناسب با تأثیر دستگاههای متکفل امر مبارزه با قاچاق و برنامه‌های ارائه شده مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد، میان کاشفان، دستگاههای ذریبط و مراجع رسیدگی‌کننده هزینه می‌گردد.

این مبلغ در مهرماه هر سال متناسب با نرخ تورم کشور نسبت به سال قبل تعدیل می‌شود. در مواردی که متهمان اصلی شناسایی و به مرجع رسیدگی‌کننده معرفی گردند، ضریب پرداخت وجوه مربوط به حق‌الکشف در هر پرونده دوبرابر سایر موارد است. میزان کارمزد فروش و نحوه محاسبه هزینه محل نگهداری و تأمین سایر هزینه‌های مترتبه بر کالای موضوع این قانون در آیین‌نامه مذکور تعیین و پرداخت می‌شود. مصرف و اختصاص وجوه موضوع این ماده در غیر از موارد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

ستاد موظف است عملکرد این تبصره را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های اقتصادی و قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

قانون فوق مشتمل بر هفتاد و هفت ماده و هفتاد و نه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سوم دی‌ماه یک‌هزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت - وزارت دادگستری
وزارت جهاد کشاورزی - وزارت کشور - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان ملی استاندارد ایران - سازمان حفاظت محیط زیست
ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۲/۲۷ به پیشنهاد شماره ۵۰۸۶۸/۲۴۰۹۸ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷
معاونت حقوقی رئیس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه
شماره ۲۱۶۱۰۵/ت/۱۷۸۰۶۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- در بند (۱۲) ماده (۱) عبارت " و حضوری " حذف می شود.
- ۲- در تبصره (۳) ماده (۱۰) عبارت های " وزارت آموزش و پرورش، " و " قرارگاه های محرومیت زدایی
نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی " حذف می شوند.
- ۳- در تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱۶)، به ترتیب عبارت های " بودجه عمومی کشور " و " بودجه کل کشور "
به عبارت " اعتبارات مصوب مربوط " اصلاح می شوند.
- ۴- در ماده (۲۴)، پس از عبارت " اعتبارات مصوب " واژه " مربوط " الحاق می شود.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی،
دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام،
دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت های
قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات،
کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، معاونت های رئیس جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی،
روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

آیین نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۰۴/۱۳ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی.

ب - وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های تابعه و وابسته به آن.

پ - مراجع رسیدگی کننده: سازمان تعزیرات حکومتی و دادسراها و دادگاه های عمومی و انقلاب.

ماده ۲- مواد و فرآورده های دارویی اعم از داروها و فرآورده های تقویتی، تحریک کننده، ویتامین ها و مکمل های غذایی و دارویی و فرآورده های زیستی نظیر سرم و واکسن و فرآورده آزمایشگاهی و مواد غذایی اطفال (شیر خشک و غیره) و هر نوع دارو و مواد اولیه دارویی و بسته بندی دارویی و هر نوع مواد و ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی و دندان پزشکی و یا مواد اولیه آنها مشمول بند (الف) ماده (۲۷) قانون بوده و در صورت کشف، مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) قانون خواهند بود.

ماده ۳- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه جزو مواد و فرآورده های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بوده و مشمول مواد و کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون نباشد نظیر کلیه فرآورده های خوراکی بسته بندی (کنسروها و کمپوت ها)، انواع کرم و فرآورده های آرایشی، بهداشتی که مصرف انسانی داشته و فهرست آنها توسط وزارت بهداشت اعلام می گردد، مراجع رسیدگی کننده موظفند در زمان رسیدگی و جهت تعیین مجازات نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مزبور از وزارت بهداشت اقدام نمایند. چنانچه کالاهای مزبور دارای قابلیت مصرف انسانی تشخیص داده شود، جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند (ب) ماده (۱۸) قانون خواهد شد و در غیر این صورت چنانچه کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شود مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می باشد.

ماده ۴- میزان لازم کالا برای استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی (نمونه برداری) به شرح ذیل خواهد بود:

الف- در مورد کالاهای بسته بندی قابل شمارش، دو بسته از کوچکترین واحد بسته بندی شده.

ب- در مورد کالاهای غیرقابل شمارش مایع (فله)، به میزان (۱۰۰۰) میلی لیتر.

پ- در مورد کالاهای غیرقابل شمارش جامد، به میزان (۱۰۰۰) گرم.

ت- در مورد کالاهای قابل شمارش غیربسته بندی، دو واحد کالا.

ث- در خصوص تجهیزات و ملزومات پزشکی، یک واحد کالا.

۱- این آیین نامه به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنعت، معدن و تجارت و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۲) ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ هیات وزیران تصویب و در روزنامه رسمی شماره ۲۰۷۸۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ منتشر شده است.

تبصره - مشخصات کامل که بر روی ظروف نگهداری آن کالا یا لفاف آن درج و الصاق گردیده است به همراه نمونه های مذکور در ماده فوق به وزارت بهداشت ارسال خواهد شد.

ماده ۵ - پس از کشف کالای قاچاق، نمونه برداری با حضور نماینده کاشف و متهم یا متهمان مطابق ضوابط ماده (۴) این آیین نامه انجام و در صورت جلسه کشف قید می شود. مراجع رسیدگی کننده، نمونه های مربوط را برای استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی به وزارت بهداشت ارسال خواهند نمود.

تبصره ۱ - مراجع رسیدگی کننده موظفند استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی را به صورت سامانه ای (سیستمی) و از طریق سامانه جامع تجارت وزارت صنعت، معدن و تجارت برای وزارت بهداشت ارسال نموده و وزارت بهداشت نیز موظف به پاسخ استعلام به صورت سامانه ای (سیستمی) از طریق سامانه مزبور است. دستگاه های موضوع این ماده موظفند اشخاص دارای صلاحیت جهت استعلام و پاسخ استعلام و حدود اختیارات آنها را به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد دسترس اعلام نمایند و این وزارت نیز موظف است رویه های مربوط را در سامانه یاد شده لحاظ نماید.

تبصره ۲ - نمونه کالای مکشوفه به صورت پلمپ به وزارت بهداشت تحویل خواهد شد. وزارت مذکور موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت نمونه نسبت به ارسال پاسخ اقدام نماید.

ماده ۶ - وزارت بهداشت بر مبنای ارزیابی خطر بر اساس نوع کالا، مقدار، شرایط تولید، نگهداری، حمل و نقل، شواهد فنی و موازین قانونی در مورد قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی کالاهای مکشوفه اعلام نظر می نماید.

تبصره - در پاسخ های ارسالی به مراجع رسیدگی کننده باید پس از انجام آزمایش ها و بررسی های علمی، به صورت شفاف، واضح و منجز به تقبلی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم بودن کالاها تصریح شود.

ماده ۷ - اعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی در خصوص کالاهای قاچاق مکشوفه موضوع این آیین نامه صرفاً ناظر به مرحله کشف قاچاق و صدور رأی بوده و تایید یا عدم تایید وزارت بهداشت مجوز راهیابی کالا به بازار داخلی نمی باشد. هرگونه دخل و تصرف در این کالاها از جمله فروش، صدور، فروش به شرط صادرات و امحای این کالاها منوط به رعایت مواد (۵۵) و (۵۶) قانون و آیین نامه اجرایی آنها خواهد بود.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی آن.

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ - صورتجلسه کشف: گزارشی که بلافاصله پس از کشف کالا یا ارز موضوع قانون با درج اطلاعات در قالب برگه‌های پیوست این آیین‌نامه که به مهر دفتر هیأت دولت تأیید شده است، تنظیم و به امضای کاشف یا کاشفان و متهم یا متهمان می‌رسد.

ت - کاشف: مأمور یا مأموران دستگاه‌های موضوع ماده (۳۶) قانون که با توجه به جایگاه و پست سازمانی خود مسئولیت کشف کالا یا ارز موضوع این قانون را به عهده دارند.

ث - سامانه جامع تجارت: سامانه نرم‌افزاری جامع یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه که در اجرای بند (الف) ماده (۶) قانون شکل گرفته است.

ج - سامانه ارزی: سامانه (پورتال) ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه.

چ - سامانه پنجره واحد: سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی موضوع ماده (۲۸) این آیین‌نامه.

فصل دوم - سامانه‌های اصلی

الف - سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق

ماده ۲- ستاد موظف است با همکاری دستگاه‌های موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون و دیگر دستگاه‌های مرتبط، سامانه «شناسایی و مبارزه با قاچاق» را که عمده‌تاً از طریق سامانه‌های جامع تجارت و پنجره واحد تغذیه می‌شود به گونه‌ای تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد که ضمن پی‌شگیری از وقوع قاچاق در مبادی رسمی و غیررسمی، امکان شناسایی کالای قاچاق ورودی و خروجی را در گلوگاه‌های مختلف حمل، انبار، توزیع درون شهری، عرضه، معامله، اطلاعات بانکی و اطلاعات مالیاتی فراهم نماید.

تبصره ۱- ستاد موظف است امکان بهره‌برداری از سامانه مذکور را برای دستگاه‌هایی که طبق قانون موظف به شناسایی و مبارزه با قاچاق هستند، فراهم نماید.

تبصره ۲- به منظور ایجاد سامانه مذکور باید امکان دسترسی ستاد به سامانه جامع تجارت و سامانه پنجره واحد فراهم گردد.

تبصره ۳- پایگاه داده و بانک اطلاعات این سامانه در ستاد مستقر خواهد بود.

ب - سامانه جامع تجارت

ماده ۳- به منظور یکپارچه‌سازی اطلاعات مرتبط با سامانه موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه و کاهش زمینه‌های بروز قاچاق، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های موضوع ماده (۲) مذکور، «سامانه جامع تجارت» را به گونه‌ای تهیه و اجرا

^۱ این آیین‌نامه به پیشنهاد وزارت دادگستری و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ هیأت وزیران تصویب و در روزنامه رسمی شماره ۲۰۸۵۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۱۴ منتشر شده است.

نموده و مورد بهره برداری قرار دهد که متضمن کلیه فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از جمله صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و مجوزهای تجاری بوده و انواع رویه‌های تجاری اعم از واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) را در بر گرفته و یکپارچه نماید. این سامانه باید با اشتراک‌گذاری اطلاعات موجود در سامانه‌های مرتبط از جمله سامانه پنجره واحد، سامانه ارزی، سامانه جامع حمل و نقل و سامانه جامع بیمه مورد بهره‌برداری قرار گیرد، به نحوی که بازرگان بتواند تمام امور خود را در خصوص تجارت از طریق درگاه این سامانه مشاهده و پی‌گیری کند و از ورود چند باره اطلاعات یکسان و تکراری جلوگیری شود.

تبصره ۱- به منظور تشخیص مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت)، سامانه مذکور در این ماده آخرین وضعیت ضوابط کالایی را از سامانه مربوط به صورت سیستمی و برخط دریافت و به ازای اظهار کالا توسط بازرگان، مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) کالاهای اظهار شده را بر اساس شناسه کالا و بدون دخالت عامل انسانی تشخیص می‌دهد و درخواست صدور مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سازمان‌های مجوز دهنده ارسال می‌نماید. همچنین این سامانه باید مجوزهای صادر شده توسط سازمان‌های مجوز دهنده را به صورت سیستمی دریافت و ضمن نمایش به بازرگان، برای سامانه پنجره واحد ارسال نماید.

تبصره ۲- در زمان اظهار کالاهای صادراتی از قبیل فرآورده‌ها و مشتقات نفتی به گمرک، فاکتور (صورت‌حساب) خرید ارایه شده توسط صادرکننده را از سامانه جامع ثبت برخط معاملات استعلام و مالکیت صادرکننده نسبت به کالاهای اظهار شده را به صورت سیستمی احراز می‌نماید.

تبصره ۳- سامانه جامع تجارت امکان پرداخت الکترونیکی کلیه پرداخت‌های بازرگان در فرآیندهای تجاری را فراهم می‌نماید. بدین منظور، دستگاه‌های مربوط مشخصات قبض درآمد را به صورت سیستمی برای این سامانه ارسال و سامانه مذکور پس از پرداخت الکترونیک توسط بازرگان، شناسه یکتای رسید بانکی را دریافت نموده و همراه با اطلاعات پرداخت برای سامانه دستگاه مربوط ارسال می‌نماید. پرداخت‌ها متناسب با موضوع پرداخت به حساب‌های مشخص شده طبق قوانین جاری انجام می‌شود.

تبصره ۴- سازمان امور مالیاتی موظف است سامانه جامع امور مالیاتی را به طرق مقتضی با سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه هماهنگ نموده و نسبت به تبادل سیستمی اطلاعات معاملات با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق اقدام و ضمن الزامی نمودن درج شناسه کالا در صورت‌حساب معاملات، امکان استعلام برخط صورت‌حساب معاملات را در محدوده قوانین و مقررات فراهم نماید.

تبصره ۵- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است اطلاعات مربوط به صادرات و واردات کالاهای کشور را از طریق سامانه پنجره واحد به سامانه جامع تجارت منتقل نماید و به صورت متقابل اطلاعات مکتسبه سامانه جامع تجارت به سامانه پنجره واحد منتقل شود. اختلافات مربوط به تهیه نوع اطلاعات مورد تبادل موضوع این ماده توسط کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت (به عنوان رییس)، دادگستری، امور اقتصادی و دارایی (با حضور گمرک)، معاونت اجرایی رییس جمهور و رییس ستاد حل و فصل خواهد شد.

تبصره ۶- گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌تواند تا قبل از راه‌اندازی و بهره‌برداری کامل از سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه به نحو مقتضی و با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط نسبت به تبادل مستقیم اطلاعات از طریق سامانه متعلق به هر دستگاه یا از طریق ورود اطلاعات در سامانه پنجره واحد اقدام نماید.

تبصره ۷- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است مطابق ترتیبات مقرر در این آیین‌نامه، مدل مفهومی و برنامه زمان‌بندی راه‌اندازی سامانه مذکور را به کلیه دستگاه‌های مرتبط و ستاد ارایه نماید. کلیه دستگاه‌ها موظف به ارایه خدمات و تبادل اطلاعات در راستای مدل مفهومی مصوب می‌باشند.

پ - سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری

ماده ۴- به منظور ساماندهی امر صدور، تمدید و ابطال کارت‌های بازرگانی و جلوگیری از سوءاستفاده از آنها از طریق کنترل رشته و میزان فعالیت و سقف اعتباری آنها متناسب با رتبه اعتباری مربوط و همچنین تهیه، تنظیم و اعلام شاخص‌های مورد نیاز جهت اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های موضوع بند (ت) ماده

(۶) قانون و حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه‌های ذی ربط، «سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری» را برای تجارت داخلی و خارجی تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد.

تبصره ۱- دستگاه‌های ذی ربط موظفند بر اساس شاخص‌های تعیین شده، اطلاعات لازم جهت اعتبارسنجی اشخاص حقیقی و حقوقی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه جامع تجارت برای سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری ارسال نمایند.

تبصره ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است رتبه اعتباری متقاضیان را تعیین و به روزرسانی نموده و امکان استعلام و دسترسی عموم به ویژه سازمان‌های مرتبط با تجارت داخلی و خارجی را به آن به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید.

ت - سامانه ارزی

ماده ۵- (اصلاحی ۹۶/۰۶/۲۶) برای تمرکز اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آن‌ها و جلوگیری از عرضه و فروش ارز خارج از بانک‌ها و واحدهای مجاز و تعیین شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و همچنین جلوگیری از قاچاق ارز و تعیین منشا ارز کالای وارداتی، بانک مذکور موظف است نسبت به موارد زیر اقدام کند:

الف- تهیه سامانه ارزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران و اجرا و بهره‌برداری از آن پس از ابلاغ رئیس جمهور.

ب - اعلام و ارسال اطلاعات تمام ارزش‌های تخصیصی به واردکنندگان کالا به گمرک جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط.

پ - تعیین میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور توسط هر شخص، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری (ترانزیتی) و واردی از این قبیل و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود.

ت - اعلام و ارسال اطلاعات دریافتی از طریق سامانه پنجره واحد در خصوص ورود کالا به کشور به بانک‌های عامل جهت رفع تعهدات ارزی وفق قوانین و مقررات مربوط.

ث - تهیه و تدوین دستورالعمل مربوط به تعیین تکلیف ارز (نقد) ورودی و خروجی بیش از سقف مجاز اعلام شده از سوی آن بانک و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود و همچنین فراهم نمودن امکان تبادل اطلاعات موضوع این بند با سامانه جامع تجارت.^۱

ماده ۶- سامانه ارزی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که:

الف - درخواست‌های تأمین ارز جهت واردات کالا یا خدمات را به صورت سیستمی از سامانه جامع تجارت دریافت نماید و تمامی این فرایندها تا رفع تعهد ارزی به صورت سیستمی انجام شود.

۱- به موجب اصلاح ماده (۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۶/۰۶/۲۶ هیات وزیران:

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۰۶/۲۶ به پیشنهاد شماره ۹۵/۴۰۱۱۲۵ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

در ماده (۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ عبارت «پس از ابلاغ رئیس جمهور» قبل از عبارت «بانک مذکور موظف است» حذف و بند (الف) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«الف - تهیه سامانه ارزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران و اجرا و بهره‌برداری از آن پس از ابلاغ رئیس جمهور.»

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

ب - حاوی اطلاعات حواله‌های ارزی با عاملیت بانک‌ها یا صرافی‌ها، اطلاعات خرید یا فروش ارز توسط صرافی‌ها و همچنین اطلاعات گشایش اعتبارها و ثبت بروات ارزی بوده و حسب مورد به آن‌ها یا صورتحساب‌های مربوط شناسه یکتا تخصیص دهد و امکان استعلام اطلاعات مذکور را برای دستگاه‌هایی که بر اساس مأموریت قانونی خود نیازمند دریافت آنها هستند به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید.

ماده ۷- دستگاه‌های متولی متقاضیان ارز مذکور در مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از جمله سازمان حج و زیارت، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند به منظور ثبت درخواست تأمین ارز متقاضیان مربوط به خود، امکان تبادل اطلاعات مربوط را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه ارزی فراهم نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید درخواست تأمین ارز را از سامانه دستگاه مذکور دریافت و اعلامیه تأمین ارز را به صورت سیستمی برای سامانه مربوط ارسال نماید.

ماده ۸- بانک‌ها موظفند اطلاعات گشایش اعتبار - ثبت بروات و حواله‌های ارزی و موارد مصرف آن را به صورت برخط در سامانه ارزی ثبت نموده و برای آن‌ها شناسه یکتا دریافت نمایند.

ماده ۹- پیش از اظهار کالا به گمرک، اطلاعات منشأ ارز کالاهای وارداتی اعم از بانکی، صرافی، حاصل از صادرات و ارز متقاضی را از بازرگان دریافت و به صورت سیستمی از سامانه ارزی استعلام می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است منشأ ارز تمامی کالاهای وارداتی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه ارزی برای گمرک جمهوری اسلامی ایران مشخص کند.

تبصره ۱- واردکننده کالا مکلف است منشأ ارز کالاهای وارداتی خود را در سامانه ارزی ثبت کند.

تبصره ۲- آن دسته از کالاهای وارداتی که منشأ ارز آنها در سامانه ارزی مشخص نشده یا در مورد منشأ آنها گزارش خلاف ارایه شده است، وفق قوانین و مقررات مربوط ترخیص می‌شوند اما بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند مراتب را به دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی و همچنین ستاد اعلام کنند.

ماده ۱۰- صرافی‌ها موظفند نسبت به انجام موارد زیر اقدام کنند:

الف - ثبت اطلاعات خرید و فروش ارز و حواله‌های ارزی به صورت برخط در سامانه ارزی و دریافت شناسه یکتا برای آنها.

ب - ثبت اطلاعات منشأ ارز خریداری شده و اطلاعات محل مصرف ارز فروخته شده در سامانه ارزی، به هنگام خرید یا فروش ارز.

پ - خودداری از خرید یا فروش ارزهایی که منشأ آنها یا محل مصرف آن‌ها مورد تأیید سامانه ارزی نیست.

ت - ثبت مورد مصرف ارز انتقالی در سامانه ارزی به هنگام انجام حواله‌های ارزی و همچنین خودداری از حواله‌هایی که علت آن‌ها مورد تأیید سامانه مذکور نیست.

ث - سامانه جامع حمل و نقل

ماده ۱۱- به منظور یکپارچه کردن اطلاعات حمل و نقل، نظارت سیستمی بر فرآیند حمل و نقل و شناسایی هو شمند کالای در حال حمل و نقل و جلوگیری از جعل اسناد مربوط و جلوگیری از قاچاق سوخت، وزارت راه و شهرسازی موظف است حسب مورد با همکاری شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل مربوط، «سامانه جامع حمل و نقل» را تهیه و ایجاد نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد. سامانه مذکور، باید تمامی مبادی ورودی و خروجی رسمی و مسیرهای حمل و نقل را پوشش داده و حسب مورد اطلاعات مورد نیاز حمل و نقل را از زیر سامانه‌های زیر به صورت سیستمی و برخط دریافت نماید:

الف - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای.

ب - سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای.

پ - سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری.

ت - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل ریلی.

ث - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل هوایی.

ماده ۱۲- سامانه جامع حمل و نقل باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که:

الف - فرآیندهای صدور، اصلاح و ابطال اسناد حمل و نقل را در بر گرفته و امکان استعلام سیستمی و برخط اسناد مربوط را فراهم نماید.

ب - کلیه اسناد حمل و نقل نظیر بارنامه داخلی، راهنما بین المللی CMR و پروانه تردد و همچنین عملیات مرتبط را الکترونیکی نموده و مطابق قوانین و مقررات مربوط جایگزین نسخه فیزیکی آن‌ها نماید.

پ - اطلاعات تمام اشخاص از قبیل سازمان‌ها، تعاونی‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل و همچنین اطلاعات مربوط به حمل و نقل و عملیات مرتبط با آن را به صورت یکپارچه و برخط در برگیرد.

ت - اشخاص موضوع بند (پ)، اطلاعات مورد نیاز را به صورت برخط به سامانه مربوط ارسال نموده و از طریق آن سامانه، شناسه یکتای اسناد حمل و نقل دریافت نمایند.

ث - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران بتواند اسناد حمل و نقل مربوط به ناوگان در حال تردد را از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق استعلام و با حمل و نقل‌های غیرمجاز برخورد نموده و نتایج اقدام خود را برای سامانه مزبور به صورت برخط ارسال نماید.

تبصره ۱- این سامانه باید به سامانه جامع تجارت و سامانه شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون جهت دریافت مشخصات و خصوصیات کالا و اطلاعات بارگیری و تخلیه متصل باشد و پس از فعال شدن و اعلام رسمی آن توسط وزارت راه و شهرسازی، اطلاعات اسناد صادره مانند پروانه‌های سبز گمرکی، حواله‌ها و قبوض انبار، بیجک‌ها و پته‌های عبور را به صورت برخط دریافت نماید.

تبصره ۲- وزارت راه و شهرسازی موظف است ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، شیوه‌نامه اجرای بند (الف) این ماده را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۳- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - جلوگیری از صدور بارنامه برای مبادی و مقاصدی که در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ثبت نشده‌اند.

ب - افزودن استعلام سیستمی کد پستی به صورت برخط و الکترونیک در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای.

پ - تهیه، ایجاد و بهره‌برداری از سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای به گونه‌ای که کلیه مسیرهای حمل و نقل جاده‌ای به امکانات فنی مناسب مجهز گردد و تمامی اطلاعات تردد ثبت شده توسط تجهیزات مزبور از جمله دوربین‌های مستقر در جاده‌های کشور را به صورت برخط در سرور مرکزی یکپارچه نماید.

تبصره ۱- تجهیزات مزبور باید به گونه‌ای ارتقا یابند که قابلیت تشخیص انواع پلاک (داخلی و خارجی)، تشخیص تردد در شب و روز و شرایط مختلف آب و هوایی را داشته باشند و بتوانند اطلاعات تردد را به صورت برخط به سامانه مذکور ارسال نمایند.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌هایی که در جاده‌های کشور تجهیزات شناسایی و از جمله دوربین پلاک‌خوان نصب و بهره‌برداری نموده‌اند، موظفند اطلاعات تردد ثبت شده توسط دوربین‌های خود را به صورت برخط به سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای ارسال نمایند.

ماده ۱۴- دستگاه‌ها و سازمان‌های استفاده‌کننده از اسناد حمل و نقل موظفند اصالت اسناد مذکور را از طریق مرکز تبادل اطلاعات وزارت راه و شهرسازی (خوشه خدمات حمل و نقل) از سامانه حمل و نقل مربوط استعلام نمایند و به اسنادی که در این سامانه ثبت نشده‌اند ترتیب اثر ندهند.

ماده ۱۵- تمامی مراکز عرضه کننده خدمات بیمه‌ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای کالاها نسبت به ثبت اسناد حمل و نقل آنها در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل مربوط از طریق استعلام سیستمی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است امکان استعلام سیستمی اسناد حمل و نقل جاده‌ای را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه کننده بیمه موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعلام سیستمی این اسناد اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۲- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در سامانه جامع بیمه به هر بیمه‌نامه و الحاقیه آن، شناسه یکتای جداگانه تخصیص داده و امکان استعلام سیستمی و برخط آنها را فراهم نماید.

تبصره ۳- اصالت و اعتبار بیمه‌نامه و الحاقیه منوط به اخذ شناسه یکتا از سامانه جامع بیمه است و شرکت‌های بیمه‌گر موظفند اطلاعات بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌های صادره را به صورت برخط برای سامانه مذکور ارسال نموده و شناسه یکتا دریافت نمایند.

تبصره ۴- بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌هایی که مورد تأیید سامانه جامع بیمه نباشد، معتبر نیست. اشخاص و دستگاه‌های استفاده کننده از بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی از جمله بانک‌ها و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اصالت و صحت اطلاعات بیمه‌نامه و الحاقیه را به صورت سیستمی از سامانه مذکور استعلام نمایند.

تبصره ۵- شرکت‌های بیمه‌گر موظفند حسب مورد اطلاعات اسناد مورد نیاز برای صدور بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی را از سامانه جامع تجارت به صورت سیستمی استعلام نمایند و ضروری است تا قبل از حذف برگه فیزیکی بیمه‌نامه، شناسه یکتای این اسناد روی بیمه‌نامه درج گردد.

ماده ۱۶- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اتصال پروانه واردات به بارنامه داخلی، اتصال پروانه عبور (ترانزیت) به پروانه تردد و اتصال پروانه صادرات به راهنما بین المللی CMR را در اولویت قرار داده و در کلیه گمرکات کشور اجرا نمایند.

ماده ۱۷- به منظور کاهش توقف‌ها و افزایش ضریب دقت در کنترل و بازرسی کالا در بنادر تجاری کشور، سازمان بنادر و دریانوردی، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد سایر دستگاه‌های متولی در هر یک از بنادر تجاری، بر اساس وظایف قانونی خود بستری‌های سخت افزاری و نرم افزاری لازم برای تبادل اطلاعات الکترونیکی اسناد ورود، صدور، عبور (ترانزیت)، حمل و نقل و نظایر آن را فراهم می‌کنند.

تبصره - بنادر تجاری، بنداری می‌باشند که به لحاظ قانونی به فعالیت حمل و نقل بار و مسافر اختصاص دارند.

ماده ۱۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - تهیه، اجرا و بهره‌برداری از «سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری» با همکاری اشخاص ذی ربط از قبیل تعاونی‌ها، شرکت‌های کشتیرانی و مؤسسات حمل و نقل دریایی و عملیات بندری و مرتبط، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان شیلات و سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به گونه‌ای که فرآیندهای نوبت‌گیری، پهلودهی، تخلیه و بارگیری، انبارش و اجازه حرکت شناورها را در بر گرفته و شامل محموله‌های کانتینری (بارگنج) و غیرکانتینری باشد و اطلاعات فوق را به صورت الکترونیکی مبادله نماید.

ب - انضباط بخشی به تردد، توقف، ورود و خروج شناورها در آبهای سرزمینی در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

پ - تخصیص شناسه یکتا به هر شناور مطابق قوانین و مقررات مربوط و ارسال آن به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق.

ت - تجهیز اسکله‌ها به امکانات فنی و الکترونیکی مناسب و ساماندهی خورها ضمن بهره‌گیری از مطالعات مدیریت یکپارچه سواحل کشور (ICZM) و همچنین تهیه و اعلام نقشه‌ها و مسیرهای دسترسی دریایی لازم در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

ث - تبادل الکترونیکی اطلاعات حمل و نقل دریایی کالاهای وارده به بنادر، مندرج در مانیفست، قبض انبار و بیجک خروجی با سامانه جامع تجارت.

ج - فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم برای ارسال اطلاعات مربوط به قبوض انبارهای واقع در محوطه‌های بنادر تجاری از طریق سامانه جامع حمل و نقل به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا و دریافت شناسه یکتای قبض انبار و درج آن در قبض انبارهای صادره.

تبصره - در خصوص تکالیف مندرج در بندهای (ث) و (ج) این ماده در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، حسب مورد سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ذی‌ربط نیز در چارچوب قوانین و مقررات مربوط عمل خواهند نمود.

ماده ۱۹- گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها و اشخاص ذی‌ربط موظفند از طریق سامانه یکپارچه‌سازی، اسناد و مجوزهای گمرکی کالا از جمله پروانه صادرات، ترانشیپ، پته عبور کالا و نظایر آنها را به صورت برخط با سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری مبادله نمایند.

تبصره - مشخصات کالا در بارنامه دریایی مبتنی بر کدینگ بین‌المللی کالا HS Code ثبت می‌گردد.

ماده ۲۰- به منظور شناسایی کالای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل، دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند اطلاعات تمامی اسناد حمل و نقل ثبت شده در سامانه‌های یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای، دریایی، هوایی و ریلی و همچنین اطلاعات تمامی تردهای ثبت شده در سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای را به صورت برخط برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارسال نمایند.

ماده ۲۱- به منظور شناسایی کالاهای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل دریایی، دریابانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به هنگام ورود شناورهای مظنون مشخصات شناور، ناخدا و ملوانان را با مشخصات ثبت شده در اظهارنامه اجمالی تطبیق و ضمن استعلام از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق، با کنترل فهرست کالاها در صورت هرگونه مغایرت مراتب را با تنظیم صورتجلسه به گمرک اطلاع می‌دهد.

ماده ۲۲- در صورت ایجاد سامانه‌های مدیریت حمل و نقل درون شهری توسط اشخاص حقوقی اعم از دستگاه‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی باید اطلاعات مربوط را در اختیار سامانه جامع تجارت قرار دهند.

ج - سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا

ماده ۲۳- (اصلاحی ۱۴۰۰/۰۵/۰۳) به منظور شناسایی کالای قاچاق، انجام الکترونیکی فرآیندهای متعارف صدور، اصلاح، ابطال، تجمیع، تفکیک، ضایعات، مرجوعی و انتقال مالکیت قبوض انبار، کنترل موجودی و کم و کیف ورود و خروج کالاها، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نفت، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اصناف و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط، نسبت به شناسه‌دار کردن انبارها، سردخانه‌ها، سیلوها و مراکز نگهداری کالاهای متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن و همچنین تهیه، ایجاد و بهره‌برداری «سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا» اقدام نماید.^۱

۱- به موجب تصویب‌نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۳.

تبصره ۱- مقصود از مراکز نگهداری کالا، کلیه اماکن، انبارها، مستغلات و محل‌هایی هستند که به دلالت قراین و امارات قوی در آنجا کالا نگهداری می‌شود.

تبصره ۲- اطلاعات قبوض انبارها از طریق سامانه موضوع این ماده به سامانه جامع تجارت و از طریق این سامانه به سامانه جامع حمل و نقل ارسال می‌گردد.

تبصره ۳- اسناد حمل و نقل بر اساس اطلاعات قبوض انبار موجود در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا، توسط زیرسامانه‌های مربوط به سامانه جامع حمل و نقل صادر می‌شود.

تبصره ۴- قبوض انبار به صورت الکترونیکی صادر و مبادله شده و نسخه الکترونیکی جایگزین نسخه فیزیکی می‌گردد.

ماده ۲۴- مراجع نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور به ویژه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی شامل انبارهای عمومی و خصوصی که در بنادر، گمرک‌ها، واحدهای تجاری و تولیدی و سایر اماکن مستقر هستند، موظفند اطلاعات موجودی و قبوض انبار مشتمل بر مشخصات کالا مندرج در اسناد حمل و نقل از جمله شناسه کالا و مقدار کالا همراه با مالک یا آورنده آن را به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ارسال و شناسه یکتا برای قبوض انبار کالاهای ورودی و خروجی خود دریافت نمایند.

تبصره ۱- در راستای اجرا و بهره‌برداری از این سامانه، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سایر دستگاه‌ها و مراکز مرتبط، به کلیه اماکن نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور شناسه یکتا اختصاص دهد.

تبصره ۲- در خصوص کالاهای خارجی که تشریفات گمرکی آن‌ها انجام نشده است مشخصات کالا در قبوض انبار باید مطابق با HS Code مندرج در اسناد حمل و نقل ثبت شود و ثبت شناسه کالا الزامی نیست.

ماده ۲۵- اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که دارای انبار هستند پس از دریافت شناسه یکتا برای قبوض انبارهای تحت مدیریت خود می‌توانند از اطلاعات سامانه انبار داخلی خود برای فرآیندهای اجرایی استفاده نمایند مشروط بر آنکه اطلاعات سامانه داخلی آن‌ها با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا به طور کامل همزمان و یکسان باشد. اشخاص یاد شده موظفند به صورت دقیق و استاندارد، پروتکل ارتباطی و تضمین کننده برای همزمانی و یکسانی اعلام شده توسط سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا را اجرا نموده و مسئولیت کامل حصول اطمینان از اجرای آن را به عهده گیرند.

تبصره- فرآیند تخصیص شناسه یکتا و تبادل اطلاعات قبوض انبار با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که در انجام تشریفات گمرکی، خللی در رویه‌های گمرکی ایجاد نکند.

ماده ۲۶- شرکت پست جمهوری اسلامی ایران موظف است در چارچوب قوانین و مقررات خود با اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اماکن موضوع ماده (۲۳) این آیین نامه کدپستی تخصیص دهد و امکان لازم برای استعمال کد پستی و همچنین نشانی مراکز مورد نظر را بر اساس اطلاعات موجود به صورت برخط و در موارد فاقد کد پستی ظرف دو روز کاری در اختیار سامانه موضوع ماده مذکور قرار دهد.

ماده ۲۷- تمامی مراکز عرضه کننده خدمات بیمه‌ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای انبارها، مراکز نگهداری کالا و همچنین کالاهای موضوع قبوض انبار، نسبت به ثبت آنها در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا از طریق استعمال سیستمی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان استعمال سیستمی و برخط قبوض انبار و شناسه انبار را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه کننده بیمه تجاری موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعمال سیستمی این اسناد و شناسه انبار اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

چ - سامانه پنجره واحد

ماده ۲۸- به منظور کاهش توقف ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا و نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، عبور (ترانزیت) و مبادله کالا و ارز، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است:

الف - ضمن تجهیز مبادی ورودی و خروجی به امکانات فنی مناسب، نسبت به طراحی، ایجاد و بهره برداری از «سامانه پنجره واحد» با هدف ترخیص خودکار بر اساس استانداردهای بین‌المللی و الکترونیکی نمودن تمامی اسناد گمرکی مورد نیاز برای ترخیص از جمله اسناد خرید، حمل، قبض انبار، ترخیصیه، اظهارنامه، مجوزهای مربوط و پروانه سبز گمرکی و سایر اسنادی که در اجرای قوانین و مقررات موضوعه ارایه آن را ضروری می‌داند، اقدام نماید.

ب - تمامی گمرک‌هایی که مجاز به ارایه تشریفات عبور (ترانزیت) هستند را به دستگاه‌های کنترلی مناسب تجهیز نماید و به منظور ارزیابی کالاهای عبوری (ترانزیتی) و تطبیق کالای ورودی و خروجی، اطلاعات اسکن محموله های عبوری (ترانزیتی) در گمرک مبدأ یا ورودی را به صورت سیستمی با اطلاعات الکترونیکی اسکن همان محموله در گمرک مقصد یا خروجی مقایسه نماید.

پ - با فراهم نمودن بستر لازم و امکانات مورد نیاز جهت اتصال به سامانه‌های مرتبط با کنوانسیون‌های بین‌المللی از جمله کارنه تیر، هنگام تشریفات گمرکی محموله های عبوری (ترانزیتی)، صحت اسناد صادره مرتبط را از سامانه های مذکور به صورت سیستمی استعلام نموده و در سامانه پنجره واحد ثبت نماید.

ت - سامانه پنجره واحد را به گونه ای طراحی نماید که این سامانه مجوزهای مورد نیاز برای ترخیص کالا را بر اساس شناسه کالای موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت الکترونیکی تشخیص دهد و پس از دریافت مجوز به صورت الکترونیکی، آن را به صورت سیستمی و الکترونیکی مستهلک و اعمال نموده و اطلاعات استهلاک مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه یکپارچه سازی ارسال نماید.

ماده ۲۹- جزییات نحوه عملکرد و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه در دستورالعملی که با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، اطلاعات، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و به ریاست ستاد تهیه و به تصویب می‌رسد، پیش‌بینی می‌شود.

ح - سامانه پرونده های قاچاق کالا و ارز

ماده ۳۰- تمام فرآیند رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز اعم از اعلام شکایت، تشکیل پرونده‌های قضایی و تعزیراتی، تعیین شعبه رسیدگی کننده، مکاتبات، استعلامات، دستورات، صدور رأی و ابلاغ‌ها در مراحل رسیدگی اعم از بدوی و تجدیدنظر و همچنین مراحل اجرای آرا از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز انجام می‌گیرد.

ماده ۳۱- به منظور جمع‌آوری اطلاعات پرونده‌های قاچاق، تمامی ضابطان و کاشفان موضوع ماده (۳۶) قانون موظفند بجز در پرونده‌های صدر ماده (۴۴) قانون ضمن ارسال پرونده تنظیمی به سازمان تعزیرات حکومتی، اطلاعات پرونده را ظرف بیست و چهار ساعت از زمان کشف در سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی ثبت و یا به صورت سیستمی برای آن سامانه ارسال نموده و شناسه یکتای پرونده دریافت نمایند. در صورتی که شعبه مرجوع الیه احراز نماید پرونده در صلاحیت مرجع قضایی است، ضمن اطلاع رسانی به ضابطان و کاشفان مربوط، آن را به مرجع قضایی ذی صلاح ارسال می‌نماید.

تبصره ۱- اطلاعات پرونده باید مشتمل بر اطلاعات و تصویر صورت جلسه کشف، توقیف و تشخیص ارزش اولیه کالا یا ارز قاچاق طبق برگه نمونه صورت جلسه کشف و اسناد پیوست آن موضوع بند (پ) ماده (۱) این آیین‌نامه باشد.

تبصره ۲- جزییات و نحوه طراحی، اجرا و بهره برداری و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه ها بر اساس دستورالعملی است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و با همکاری ستاد و دستگاه های موضوع ماده (۳۶) قانون تهیه و از سوی ستاد ابلاغ می‌گردد.

ماده ۳۲- تمامی دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور موظفند سامانه‌های مرتبط با سامانه جامع تجارت را تهیه و اجرا نموده و ضمن برقراری ارتباط با سامانه مذکور اطلاعات لازم را در اختیار آن قرار دهند.

تبصره- دستگاه‌های یاد شده موظفند در عملیات مربوط به فرآیندهای تجاری کشور، تنها از طریق سامانه جامع تجارت با بازرگانان به تبادل اطلاعات بپردازند. ساختار تهیه و تبادل اطلاعات الکترونیکی مورد نظر باید به گونه‌ای باشد که قابل ارسال به سامانه جامع تجارت باشد.

ماده ۳۳- سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه باید ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن به مرحله بهره‌برداری برسد. دستگاه‌هایی که قبل از تصویب این آیین‌نامه، اقدام به راه اندازی سامانه‌های هوشمند مرتبط با وظایف مذکور در این آیین‌نامه نموده‌اند، موظفند سامانه‌های خود را متناسب با الزامات و کارکردهای مذکور اصلاح نموده و ارتقا دهند و از راه اندازی سامانه‌های موازی که منجر به دوباره‌کاری و افزایش هزینه‌های دولت می‌گردد، خودداری نمایند.

ماده ۳۴- رعایت ضوابط ناظر بر دولت الکترونیک در طراحی و اجرای سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه الزامی است.

ماده ۳۵- تبادل اطلاعات و مستندات بین دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور به صورت الکترونیکی صورت می‌پذیرد و نقش بازرگان به عنوان انتقال دهنده برگه فیزیکی مستندات حذف می‌شود. دستگاه‌های مسئول اجرای سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه مکلفند اطلاعات و اسناد مورد نیاز خود و صادره توسط خود را مطابق مقررات این آیین‌نامه به صورت الکترونیکی و تنها از طریق سامانه جامع تجارت با یکدیگر تبادل نمایند. سایر دستگاه‌های مرتبط نیز به اسنادی که از طریق این سامانه و به صورت الکترونیکی تبادل شده است، ترتیب اثر می‌دهند.

تبصره- اسناد موضوع ماده (۱۱۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - و بند (ژ) ماده (۱) قانون، کارت بازرگانی، مجوزهای تجاری نظیر ثبت سفارش واردات، ورود، صدور، ترخیص و عبور (ترانزیت)، اعلامیه تأمین ارز، بیمه‌نامه، قبض انبار، گواهی مبدأ، اظهارنامه گمرکی، وکالت نامه، صلح نامه، بارنامه و راهنماهای داخلی و بین‌المللی، فاکتور (صورتحساب) فروش، گواهی منشأ و نظایر آنها از مصادیق مستندات فرآیندهای تجارت محسوب می‌شوند.

ماده ۳۶- هر یک از دستگاه‌های ذی‌ربط، برای انجام عملیات قانونی خود دارای سامانه عملیاتی مستقل خواهند بود و هیچ یک از دستگاه‌ها در عملیات داخلی دستگاه دیگر دخالت نخواهند کرد.

ماده ۳۷- به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک برای ارتباط سیستمی بین سامانه‌ها، رعایت موارد زیر در کلیه سامانه‌های مذکور الزامی است:

الف- ارایه شماره ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه ثبت احوال کشور به صورت سیستمی و برخط.

ب- ارایه شناسه ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقوقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه اختصاص شناسه به اشخاص حقوقی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت سیستمی و برخط.

پ- ارایه شماره اختصاصی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه پایگاه ملی اطلاعات اشخاص خارجی.

تبصره- متولی ایجاد شماره اختصاصی اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی موظف است درگاهی به صورت مستقل برای تولید این شناسه ایجاد نموده و به کلیه درخواست‌های متقاضیان در حداقل زمان ممکن پاسخ دهد.

ت- ارایه کد پستی برای ثبت نشانی (آدرس) مکان های داخل کشور و احراز صحت آن از سامانه شرکت پست جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط.

ث- ارایه شناسه کالا برای ثبت مشخصات کالاها و احراز صحت آن از سامانه شناسه گذاری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت سیستمی و برخط.

تبصره- سازمان ثبت احوال کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و اطلاعات و ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند امکان استعلام سیستمی و برخط شناسه ها و کدهای مربوط را ایجاد و در اختیار سامانه های موضوع این آیین نامه قرار دهند.

ماده ۳۸- به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک و استانداردسازی داده ها در سامانه های مختلف در طول زنجیره تجارت، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است تمام رمز (کد) پایه های اطلاعاتی مورد استفاده در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از قبیل نام کشورها، نوع ارز، وسایل حمل را با همکاری سازمان های مرتبط همسان و استاندارد نموده و ابلاغ نماید.

تبصره - تبادل اطلاعات در سامانه های موضوع این آیین نامه بر اساس رمز (کد) پایه های اطلاعاتی یاد شده خواهد بود.

ماده ۳۹- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است کلیه داده ها، اطلاعات و اسناد سامانه جامع تجارت را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق مبادله نماید. دستگاه ها و سازمان های ذی ربط موضوع این آیین نامه نیز موظفند آن دسته از داده ها و اطلاعات مربوط که به سامانه جامع تجارت ارایه نمی نمایند از قبیل اطلاعات پرونده های قاچاق کالا و ارز و تردد جاده ای را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارایه نمایند.

ماده ۴۰- توقف تبادل اطلاعات الکترونیکی بین هر یک از سامانه های مذکور بنا به هر دلیل، مانع فعالیت دستگاه ها و عملیات آنها نخواهد شد.

ماده ۴۱- دستگاه های اجرایی موظفند در اجرای تکالیف مربوط به خود مقرر در این آیین نامه، نسبت به اطلاع رسانی لازم و به موقع به ذی نفعان مرتبط از جمله مراجعه کنندگان، مشتریان، متقاضیان، فعالان اقتصادی و کاربران اقدام نمایند و مرکز تماس و پاسخگویی تلفنی و اینترنتی حسب مورد در ساعات اداری یا به صورت شبانه روزی ایجاد نمایند.

ماده ۴۲- (۱ صلاحی ۹۸/۰۷/۲۸) هزینه سامانه های موضوع قانون و آیین نامه های اجرایی آن با رعایت تبصره (۴) ماده (۵) قانون از طریق درج ردیف اعتباری در قانون بودجه سالانه تأمین می شود.^۱

تبصره- (الحاقی ۹۸/۰۷/۲۸) به منظور تسریع در توسعه و تکمیل سامانه های موضوع قانون و آیین نامه های اجرایی آن، دستگاه های اجرایی می توانند طبق قوانین و مقررات مربوط با روش هایی از جمله مشارکت عمومی - خصوصی و مزایده خدمات ارزش افزوده سامانه های مذکور و همچنین مرکز توسعه تجارت الکترونیکی بر اساس قانون تعیین تعرفه های خدمات مرکز توسعه تجارت الکترونیکی - مصوب ۱۳۹۳- اقدام نمایند. ارایه خدمات دستگاه های اجرایی به یکدیگر از شمول این ماده خارج و بدون دریافت هزینه خواهد بود. احکام این تبصره از ترتیبات مقرر در ماده (۴۳) این آیین نامه مستثنی است و مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

ماده ۴۳- هزینه اجرای احکام این آیین نامه پس از انجام برآورد مالی توسط هر دستگاه، سالانه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام می گردد و سازمان یاد شده بودجه مورد نیاز را از محل درآمدهای قانون تأمین و با نظارت ستاد پرداخت می نماید.

ماده ۴۴- وزارت نفت موظف است با همکاری دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، نیرو، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل روش مدیریت و کنترل سوخت ناوگان حمل و نقل عمومی کشور، اصلاح و بهینه

۱- به موجب اصلاح ماده (۴۲) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ هیات وزیران.

سازی نظام تخصیص و توزیع فرآورده های نفتی یارانه ای، سهمیه ای شامل بنزین، نفت سفید، نفت گاز، نفت کوره، سوخت هواپیمایی و گاز مایع در بخش های حمل و نقل، صنعت، کشاورزی، زیربنایی و نیروگاهی را تدوین و ابلاغ نماید.

تبصره- (اصلاحی ۹۵/۱۱/۱۰) قیمت گذاری و تعیین ضوابط فروش انواع فرآورده های نفتی در تمامی نقاط مرزی کشور برای صادرات توسط وزارت نفت انجام می گیرد.^۱

ماده ۴۵- وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک ایران) موظفند با کسب نظر از دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و دادگستری و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی را تدوین و ابلاغ نمایند.

تبصره- در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه شورای عالی این مناطق حسب مورد به دستگاه های مورد اشاره در این ماده اضافه خواهد شد.

ماده ۴۶- ستاد مسئولیت نظارت بر فعالیت مطلوب سامانه ها و خدماتی که در حیطه وظایف خود ارایه می کنند و همچنین نحوه عملکرد دستگاه ها از حیث تکالیف تعیین شده در این آیین نامه را بر عهده داشته و موظف است سامانه کنترل و نظارت بر پیشرفت وظایف دستگاه ها را تهیه و اجرا نماید.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

۱- اضافه شدن عبارت «برای صادرات» به موجب تصویب نامه اصلاح تبصره ماده (۴۴) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ هیات وزیران.

آیین نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱ مصوب ۱۳۹۵/۰۴/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی.

ب- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ- نهاد: نهاد مأذون از طرف ولی فقیه (ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ع)).

ت- کاشف: دستگاه‌ها و ضابطان موضوع ماده (۳۶) قانون.

ث- سازمان: سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی.

ج- تبادل اطلاعات: تبادل الکترونیکی اطلاعات بر روی بستر ارتباطی امن.

چ- وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه آن (سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی سراسر کشور).

ح- گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

خ- امحاء: معدوم یا منهدم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه.

ماده ۲- کالاهای قاچاق مکشوفه در صورت امکان به شرط صادرات و با اخذ تضمین لازم به فروش می‌رساند و در غیراین صورت، مطابق مقررات این آیین‌نامه امحاء خواهند شد.

ماده ۳- فروش و توزیع کالاهای قاچاق مکشوفه در داخل کشور به استثنای موارد زیر مجاز نمی‌باشد:

الف- (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی‌سازد، در سه گروه کالاهای سلامت محور، کشاورزی و صنعتی که با توافق وزیر امور اقتصادی و دارایی و هر یک از وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت (حسب مورد) ظرف یک ماه بعد از ابلاغ این تصویب‌نامه تعیین می‌شود.^۲

ب- کالاهای موضوع مواد (۱۱)، (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) این آیین‌نامه.

تبصره ۱- (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) فهرست کالاهای موضوع بند (الف) با توجه به تغییر موجودی انبارهای سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، بر اساس کشفیات سالانه کالا و متغیر بودن نیاز داخلی کشور حسب میزان تقاضای مربوط به هر کالا با در نظر گرفتن میزان تولید داخلی و واردات رسمی هر سه ماه یک بار توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و با توافق وزیر مربوط به هر یک از گروه‌های مذکور قابل به روزرسانی است.

تبصره ۲- (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) کالاهای امنیتی، انتظامی و نظامی موضوع بند (الف) مطابق ضوابط قانونی مربوط صرفاً قابل واگذاری به دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌مدخل مصرح در قوانین بوده و قابلیت فروش عمومی ندارد.

۱- این آیین‌نامه به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ در جلسه‌های مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ و ۱۳۹۵/۰۴/۳۰ هیات وزیران تصویب و در روزنامه رسمی شماره ۲۰۷۹۸-۱۳/۰۵/۱۳۹۵ منتشر شده است.
۲- به موجب اصلاح ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۷/۰۴/۱۷ هیات وزیران.

تبصره ۳- (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) کالاهای صنعتی که اخذ مجوزهای قانونی لازم برای فروش آنها در داخل کشور فراهم نگردیده و صادرات آنها امکان پذیر نباشد، بر اساس قیمت کارشناسی به مراکز آموزشی و پژوهشی، متناسب با وظایف قانونی آنها صرفاً برای استفاده آموزشی و به میزان نیاز مصارف آموزشی آنها واگذار خواهد شد و قابلیت فروش عمومی ندارد.

تبصره ۴- (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) عرضه داخلی کالاهای مشمول این ماده صرفاً مطابق ترتیبات مقرر در این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۴- کالاهای قاچاق خروجی تولید داخل کشور از قبیل سوخت و مشتقات نفتی، دارو و دام از شمول این آیین نامه خارج بوده و در خصوص آنها مطابق مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

ماده ۵- سازمان موظف است در خصوص کالاهای موضوع تبصره (۱) ماده (۵۳) قانون با هماهنگی نهاد نسبت به فروش به شرط صادرات و یا امحای آنها اقدام و وجوه حاصل از فروش را به حساب نهاد واریز نماید.

ماده ۶- سازمان بلافاصله پس از تحویل کالاهای قاچاق مکشوفه و صدور قبض انبار، نسبت به ثبت مشخصات آنها اقدام نموده و اطلاعات کالاها را از طریق سامانه شناسه کالا به منظور تعیین ارزش با سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی تبادل می نماید. سازمان با استفاده از اطلاعات مذکور، قیمت تجاری روز کالا را به عنوان قیمت پایه فروش تعیین می کند.

تبصره ۱- گمرک موظف است ضمن به روز رسانی سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی، امکان دسترسی سامانه‌ای (سیستمی) به آن را برای سازمان فراهم نماید.

تبصره ۲- فروش هرگونه کالای قاچاق مکشوفه پایین تر از قیمت مذکور ممنوع می باشد. در صورت عدم فروش آنها با قیمت یاد شده، مطابق سایر مقررات این آیین نامه عمل خواهد شد.

ماده ۷- فروش کالاهای قاچاق مکشوفه به شرط صادرات مطابق قوانین و مقررات مربوط و با اخذ تضمین معتبر وجه نقد، ضمانت نامه های بانکی و وثیقه ملکی مبنی بر عدم فروش و توزیع و عرضه در داخل کشور این کالاها در قالب شرط ضمن عقد به شرح زیر انجام می شود:

الف- در خصوص کالاهای مجاز دو برابر ارزش کالا.

ب- در خصوص کالاهای مجاز مشروط سه برابر ارزش کالا.

پ- در خصوص کالاهای یارانه ای چهار برابر ارزش کالا.

ت- در خصوص کالاهای ممنوعه از چهار تا ده برابر ارزش کالا.

تبصره ۱- در صورت عدم انجام تعهد فوق در موعد مقرر، وثایق سپرده شده به نفع دولت ضبط می شود. در این صورت کالا مطابق مقررات این آیین نامه مجدداً در فرایند فروش به شرط صادرات قرار می گیرد.

تبصره ۲- کالاهای موضوع این ماده پس از فروش، با نظارت سازمان و توسط خریدار مستقیماً به گمرک معرفی و جهت صادرات منتقل می گردد. جزییات چگونگی اجرای این تبصره به موجب دستورالعملی است که توسط سازمان با همکاری گمرک تهیه و به تصویب ستاد خواهد رسید.

تبصره ۳- تضامین سپرده شده توسط خریداران کالا، پس از ارایه رسید قبض انبار مبنی بر تحویل کالا به انبارهای گمرکی یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و استعلام صحت اسناد ارایه شده از مراجع صادر کننده آنها، به صاحب آن مسترد خواهد شد.

تبصره ۴- درج عبارت "فروش به شرط صادرات" در اسناد فروش صادره از سوی سازمان در خصوص کالاهای موضوع این ماده الزامی است.

تبصره ۵- صادرات کالاهای موضوع این ماده لزوماً باید به خارج از کشور باشد و مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به عنوان مقصد صادراتی محسوب نمی گردند.

ماده ۸- در مورد کالاهای موضوع بندهای ماده (۳) این آیین نامه، سازمان موظف است پس از صدور حکم قطعی از مرجع صالح رسیدگی کننده و قبل از اقدام به فروش یا واگذاری کالاهای قاچاق ضبط قطعی:

الف - در خصوص کالاهای مشمول استاندارد اجباری نسبت به اخذ مجوزهای فنی، ایمنی و بهداشتی از سازمان ملی استاندارد ایران اقدام نماید. در مورد کالاهای موضوع ماده (۲۷) قانون، ابتدا قابلیت مصرف انسانی از وزارت بهداشت استعلام خواهد شد.

ب - در خصوص کالاهای مشمول قرنطینه و سایر کالاهایی که نیازمند اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی می باشد مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

پ - نسبت به دریافت شناسه کالا و شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون برای کالاهای مشمول اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان موظف است پس از دریافت کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون، مراتب را طی گزارشی به همراه نمونه به وزارت بهداشت ارسال نماید. وزارت یاد شده به محض دریافت گزارش، نسبت به انجام بررسی های فنی مربوط اقدام و یک نسخه از صورتجلسه نتایج حاصله را بایگانی و یک نسخه را به سازمان، کاشف و مرجع صالح رسیدگی کننده ارسال می نماید.

تبصره ۲- پاسخ استعلامها و نظریه کارشناسان به صورت کاملاً شفاف، بدون ابهام و اجمال و قابل اجرا در کاربرد (فرم) های فیزیکی یا الکترونیکی یکنواخت حسب مورد به امضای مقام مجاز از سوی وزارتخانه های بهداشت و جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران حوزه کشف کالای قاچاق می رسد.

ماده ۹- فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می شوند، حیوانات و پرندگان و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می شود، بلافاصله پس از اخذ مجوزهای بهداشتی، ایمنی و قرنطینه ای لازم و اخذ دستور از مرجع صالح رسیدگی کننده انجام می شود.

تبصره - فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می شوند منوط به نگهداری نمونه شاهد خواهد بود. در مواردی که امکان نگهداری نمونه شاهد وجود نداشته باشد، مراتب با ذکر جزییات، خصوصیات و اوصاف کالا صورتجلسه شده و به امضای نماینده سازمان و مرجع صالح رسیدگی کننده و دستگاه مرتبط با موضوع حسب مورد از قبیل وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت و جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران خواهد رسید.

ماده ۱۰- در خصوص امحای کالاهای قاچاق مکشوفه:

الف - سازمان مکلف است نسبت به امحای آنها با حضور نمایندگان ستاد، دادسرای محل، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و حسب مورد نمایندگان وزارتخانه های بهداشت و جهاد کشاورزی اقدام کند. مراتب صورتجلسه شده و توسط آنان امضا خواهد شد.

ب - دستگاه های کاشف و ضابطین پس از صدور حکم قطعی مبنی بر قاچاق بودن کالای مکشوفه، نسبت به امحای کالاهای ممنوعه (مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مستهجن و مبتذل) با حضور اشخاص مذکور در بند (الف) این ماده و نماینده حفاظت اطلاعات یا حراست (برای دستگاه های غیر نظامی)، یگان یا واحد کاشف اقدام می نمایند.

تبصره ۱- مسئولیت امحای کالاهای قاچاق مکشوفه به عهده سازمان می باشد. دستورالعمل امحاء توسط سازمان و با همکاری دستگاه های موضوع بند (الف) این ماده و حسب مورد دستگاه های ذی ربط به تصویب می رسد.

تبصره ۲- ضایعات حاصل از امحای کالاهایی نظیر خودرو، موتورسیکلت و وسایل نقلیه، مطابق ضوابط قانونی به فروش می رسد.

ماده ۱۱- ارزشهای مکشوفه قاچاق به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز خواهد شد. بانک مذکور موظف است پس از صدور رأی قطعی و ابلاغ آن به بانک، معادل ارزش ریالی ارز مکشوفه به نرخ رسمی را به حساب تعیین شده از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

ماده ۱۲- کلیه مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات مکشوفه قاچاق بلافاصله تحویل سازمان می‌گردد. پس از صدور رأی قطعی:

الف - شمش طلا و جواهرات با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شده تا نسبت به فروش آنها به نرخ روز و واریز وجوه حاصل از آن طبق مقررات به حساب خزانه‌داری کل کشور اقدام کند.

ب - در مورد مسکوکات و جواهرات بدو نسبت به فروش به شرط صادرات آنها اقدام نموده و در صورت عدم امکان صدور از حالت استفاده خارج و جهت تبدیل به شمش با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی خواهد شد تا مطابق بند (الف) این ماده اقدام شود.

ماده ۱۳- اموالی که به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دارای ارزش تاریخی و میراث فرهنگی باشند، تحویل این سازمان خواهد شد.

ماده ۱۴- در صورت کشف فرآورده‌های نفتی به ظن قاچاق، کالای مکشوفه توسط دستگاه کاشف به نزدیکترین شعبه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران تحویل خواهد شد. شرکت مذکور نسبت به تعیین ماهیت کالای مکشوفه اقدام و پس از فروش، خالص درآمد حاصل را به حساب خزانه داری کل کشور واریز می‌نماید. در صورتی که کالا فرآورده نفتی تشخیص داده نشود، برای اجرای مقررات مربوط به سازمان تحویل داده می‌شود.

تبصره - شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران موظف است پس از اعلام مراجع ذی صلاح مبنی بر بلاصاحب، صاحب متواری و مجهول‌المالک بودن فرآورده‌های نفتی مکشوفه قاچاق و مشتقات آن، نسبت به درخواست واریز وجوه حاصل از فروش این فرآورده‌ها با ذکر مبالغ واریزی و ار سال رأی قطعی صادره به خزانه‌داری کل کشور اقدام نموده و خزانه‌داری کل کشور نیز وجوه مزبور را بلافاصله به حساب نهاد واریز می‌کند.

ماده ۱۵- سازمان مکلف است با توجه به ماهیت هر کالا نسبت به نگهداری مناسب آن اقدام نماید.

ماده ۱۶- در صورت صدور رأی استرداد و موجود بودن عین کالا، سازمان موظف است اموال مربوط را بلافاصله تحویل مالک آن نماید و مراتب را به دستگاه‌های مربوط اطلاع دهد. در صورت موجود نبودن عین کالا، سازمان موظف است بر اساس تقاضای مستحق نسبت به تحویل مثل آن به مالک اقدام نموده و در صورت نبودن مثل، طبق مقررات مربوط از خزانه‌داری کل کشور به انضمام حکم صادره، پرداخت قیمت روز فروش را مطابق رأی صادره درخواست نماید. خزانه داری کل کشور مبلغ مذکور را از محل درآمد عمومی مربوط برگشت و به حساب سازمان واریز نموده و این مبلغ بلافاصله توسط سازمان به ذی حق مسترد می‌شود.

تبصره ۱- تحویل و استرداد کالاهای مظنون به قاچاق که از سوی مراجع ذی صلاح منجر به صدور رأی براءت و استرداد کالا می‌شود، مشمول پرداخت هزینه نگهداری (انبارداری)، تخلیه و بارگیری نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که صاحب کالا ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی براءت برای تحویل کالای خود به سازمان مراجعه ننماید از آن تاریخ مکلف به پرداخت هزینه‌های نگهداری (انبارداری) و اداره کالا مطابق مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۱۷- کالاهایی که به ظن قاچاق در اماکن گمرکی قبل از ترخیص قطعی کشف و به سازمان تحویل شده و رأی براءت در مورد آنها صادر شده است و کالاهای موضوع رویه‌های بندهای (ب) تا (ج) ماده (۴۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰- که قبل از اتمام تسویه پروانه‌های گمرکی کشف می‌شوند، با رعایت تشریفات گمرکی مربوط به مالک تحویل خواهند شد.

ماده ۱۸- جرایم وصولی و وجوه حاصل از فروش کالاهای قاچاق مکشوفه که به موجب قوانین و مقررات مربوط از سوی سازمان به فروش می‌رسد اعم از کالاهایی که به موجب قوانین و مقررات متولی خاص فروش دارند، به حساب ویژه اعلامی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

ماده ۱۹- به منظور مستند سازی الکترونیک اطلاعات اموال ناشی از قاچاق، سازمان موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، گمرک، کاشف، سازمان‌های مجوز دهنده در فرآیند تجارت، سازمان امور مالیاتی و سایر دستگاه‌هایی که از مرحله کشف کالای قاچاق تا بازگشت مجدد آن به اقتصاد رسمی یا صادرات یا امحاء نقش دارند، ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه سامانه یکپارچه اموال تملیکی را تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد.

تبصره - سامانه یکپارچه اموال تملیکی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که فرآیندهای ثبت، بررسی، ارزیابی، ارزش‌گذاری کالا و عرضه، فروش به شرط صدور، امحاء و استرداد اموال و نتیجه نهایی مراجع رسیدگی کننده را شامل گردد.

ماده ۲۰- تمام اطلاعات مربوط به کالاهای قاچاق مکشوفه به صورت سامانه‌ای (سیستمی) از طریق سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق در اختیار سامانه یکپارچه اموال تملیکی قرار می‌گیرد و سازمان نیز موظف است نتیجه اقدامات خود در این زمینه را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید.

ماده ۲۱- سازمان، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند درخواست مجوز فروش کالاهای موضوع تبصره (۲) ماده (۵۳) قانون را از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به مرجع رسیدگی کننده ارسال نمایند و مرجع رسیدگی کننده نیز نظر خود را از طریق این سامانه به سازمان مبادله می‌نماید.

ماده ۲۲- سازمان موظف است در اجرای ماده (۵۵) قانون، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط و نصب رمزیننه موضوع ماده (۱۳) قانون نسبت به فروش کالاهای مکشوفه و اموال توقیفی اقدام نماید و شناسه یکتای مجوز فروش را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید.

ماده ۲۳- سازمان مکلف است حسب مورد نتیجه فروش، استرداد، فروش به شرط صادرات یا امحای کالاهای قاچاق مکشوفه را در هر مورد با ذکر جزییات بلافاصله پس از اقدام از طریق سامانه یکپارچه اموال تملیکی جهت درج در پرونده مربوط به مرجع رسیدگی کننده اعلام نماید.

تبصره - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران به ترتیب در خصوص ارز و فرآورده‌های نفتی قاچاق مکشوفه نیز مکلف به اقدام به طریق فوق می‌باشند.

ماده ۲۴- نظارت بر اجرای این آیین‌نامه بر عهده ستاد و مسئولیت پاسخگویی بر عهده وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط است.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

آیین نامه اجرایی شناسه های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۱۷ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز- مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن.

ب- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ- وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ت- نظام ملی: نظام ملی طبقه بندی کالا و خدمات شناسه کالا و خدمات، موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۵۹۶/ت/۳۷۱۷۹ ک مورخ ۱۳۸۶/۰۲/۱۱ که صرفاً به منظور تهیه شناسنامه کالا و طبقه بندی کالاها مورد بهره برداری قرار می گیرد.

ث- عناصر توصیفی کالا: عناصر و خصوصیات ماهوی و شکلی کالا (فیلدهای توصیفی) از قبیل جنس، نوع، رنگ، ابعاد، وزن، طرح، مدل، تولیدکننده، کشور سازنده، نام تجاری و نوع کاربری آن که در تشریح تجاری کالا مؤثر می باشند.

تبصره - وزارت موظف است عناصر توصیفی کالا را با همکاری ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد دستگاه هایی که بر طبق قوانین در قبال تولید، واردات، حمل و نگهداری و عرضه کالا دارای وظایف و اختیاراتی هستند، تعیین نماید.

ج- شناسنامه کالا: مجموعه ای از عناصر توصیفی کالا که جهت توصیف مشخصات و ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا در چارچوب همسان تجمیع می شوند و شناسه کالا، شناسه یکتای این مجموعه از اطلاعات است.

تبصره - بخشی از اقلام اطلاعاتی در شناسنامه کالا به سایر طبقه بندی ها از قبیل سامانه هماهنگ شده (HS) طبق تعریف بند (ژ) ماده (۱) قانون امور گمرکی- مصوب ۱۳۹۰-، استاندارد بین المللی طبقه بندی فعالیت های اقتصادی (ISIC)، طبقه بندی محوری محصول (CPC) و سامانه جهانی نام گذاری تجهیزات پزشکی (UMDNS)، طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (SITC) و همچنین سامانه ثبت شناسه شیء (OID) اختصاص دارد.

چ- زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که پس از تولید یا واردات کالا تا تحویل آن به مصرف کننده نهایی در امر خرید، فروش، حمل و نگهداری کالا فعالیت نموده و مطابق ضوابط این آیین نامه مسئول انجام بخشی از فعالیت های مرتبط با رهگیری کالا هستند.

ماده ۲- وزارت موظف است:

الف- حسب مورد با همکاری دستگاه های تخصصی مربوط و بهره گیری از اطلاعات نظام ملی نسبت به تهیه شناسنامه کالا و تخصیص شناسه برای تمامی کالاها بر اساس اولویت ها و زمانبندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه اقدام نموده و نظام جامع طبقه بندی کالا را تشکیل دهد.

۱- هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دستگاه های اجرایی عضو آن و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تبصره (۳) ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن، آیین نامه اجرایی شناسه های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده یاد شده را به تصویب رساند. (مندرج در روزنامه رسمی شماره ۲۰۸۳۶-۲۸/۰۶/۱۳۹۵)

تبصره ۱- فرآیند اجرایی تهیه شناسنامه کالا باید به نحوی باشد که عناصر شناسنامه های تولید شده تحت عنوان پروژه ایران کد موضوع قوانین و مقررات مربوط، قابل استفاده در طرح جدید باشد.

تبصره ۲- تکمیل محتوای عناصر شناسنامه کالا توسط مشمولین طرح انجام می شود.

ب- امکان ثبت اطلاعات شناسنامه کالا و دریافت شناسه کالا را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید.

ماده ۳- تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا طبق اولویت ها و زمان بندی زیر انجام می شود:

ردیف	گروه های کالایی	مهلت تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا
الف	۱- دارو (اعم از انسانی و حیوانی)، مکمل های دارویی و غذایی، ملزومات و تجهیزات پزشکی، فرآورده های آرایشی و بهداشتی، مواد خوراکی و آشامیدنی، فرآورده های زیستی (بیولوژیک). ۲- تلفن همراه و سایر تجهیزات ارتباطی با قابلیت نصب سیم کارت ۳- دخانیات	دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
ب	لوازم خانگی برقی با اولویت تلویزیون، یخچال، فریزر، کولر گازی و اسپیلت، ماشین لباس شویی و ظرف شویی، مایکرو و جارو برقی قطعات مصرفی و بدکی وسایل نقلیه فرآورده ها و مشتقات نفتی و گازی و پتروشیمیایی طلا، اعم از شمش و مسکوکات و مصنوعات زینتی منسوجات و پوشاک اسباب بازی دام زنده، گوشت سفید و قرمز	چهار ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
پ	محصولات اساسی کشاورزی محدود به گندم، برنج، جو، ذرت، دانه های روغنی، چای، کنجاله، روغن، شکر و کود شیمیایی، سموم و بذرها و سایر گروه های کالایی	شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، مصادیق سایر گروه های کالاهایی در مقاطع شش ماهه پس از ابلاغ این آیین نامه به پیشنهاد وزارت و دریافت نظرات ستاد و حسب مورد دستگاه های ذی ربط تعیین می گردد. به گونه ای که ظرف سه سال تمامی کالاهای موجود شناسه دار و ابلاغ شوند.

ماده ۴- به محض آماده شدن شناسنامه کالا و بستر تخصیص شناسه کالا مراتب از سوی وزارت ابلاغ و دستگاه های ذی ربط مکلفند ظرف سه ماه نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

ماده ۵- مشمولین دریافت شناسه کالا اعم از واردکنندگان و تولید کنندگان موظفند براساس اولویت ها و زمان بندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه و در چارچوب آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹هـ.م مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳، نسبت به تکمیل اطلاعات شناسنامه کالاهای خود در سامانه جامع تجارت و دریافت گواهی الکترونیکی شناسه کالا اقدام نمایند.

تبصره- در مواردی که کالا دارای شناسه کالای بین المللی از جمله «شماره جهانی قلم تجاری (GTIN)» باشد، ضمن تهیه شناسنامه کالا، این شناسه یا شناسه ها به عنوان شناسه کالا استفاده می شود.

ماده ۶- اگر کالا به صورت بخشی از یک بسته کالایی قرار گیرد، مشمول ترتیبات مندرج در این آیین نامه می باشد.

ماده ۷- نحوه دریافت شناسه کالا برای کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه تولید یا وارد کشور شده و توسط تولیدکنندگان، توزیع کنندگان، فروشندگان و یا سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و امثال آن توزیع، نگهداری یا عرضه می‌شوند، طبق دستورالعملی است که ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه تصویب می‌شود.

ماده ۸- یک ماه پس از لازم الاجرا شدن شناسه کالا، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به دریافت و ثبت گواهی‌ها و شماره شناسه کالا از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل نماید.

ماده ۹- تمامی دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - موظفند خریدهای خود را بر اساس شناسه کالا انجام دهند.

تبصره- وزارت موظف است امکان ثبت این معاملات را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) بر اساس شناسه کالا فراهم نماید.

ماده ۱۰- به منظور تعیین مصادیق شناسه‌های کالا و تطبیق نظامهای طبقه‌بندی‌های کالا، وزارت با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران، ستاد و دستگاه تخصصی مربوط، ساختار شناسه کالای موجود در سامانه شناسه کالا و شناسه‌های مورد استفاده در گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌ها را بررسی و مطابقت می‌نماید.

ماده ۱۱- گروه‌های کالایی موضوع ماده (۳) این آیین نامه ظرف یک سال پس از ابلاغ هر گروه براساس ماده مذکور، مشمول اجرای طرح شناسه رهگیری می‌شود.

تبصره- به تفکیک هر گروه کالایی کارگروهی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار وزارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های مرتبط با آن گروه کالایی به ریاست وزارت تشکیل و دستورالعمل اجرایی از جمله ساختار شناسه رهگیری، نحوه همکاری و اشتراک‌گذاری دستگاه‌ها، روش شناسه‌گذاری و چگونگی تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، نحوه استعلام، شیوه پاسخگویی به استعلامات مردمی و دستگاه‌های نظارتی و زنجیره تأمین در خصوص هر گروه کالایی و همچنین سطح دسترسی به اطلاعات شناسه رهگیری برای استعلام کنندگان تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۲- وزارت موظف است امکان ثبت شناسه رهگیری و دریافت گواهی الکترونیکی را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید و یکتا بودن شناسه‌های رهگیری را در سطح تمامی کالاهای مشمول تضمین نماید.

ماده ۱۳- واردکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای مشمول موظفند طبق زمان بندی و اولویت بندی‌ها و بر اساس ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه نسبت به ایجاد شناسه‌های رهگیری کالاهای خود اقدام و در سامانه جامع تجارت ثبت نموده و گواهی الکترونیکی دریافت نمایند. واردکنندگان و تولیدکنندگان مذکور می‌توانند به جای ایجاد شناسه رهگیری توسط خود، از شناسه‌هایی که توسط سامانه جامع تجارت ایجاد می‌شود، استفاده نمایند.

تبصره- ایجاد و تخصیص شناسه رهگیری برای کالاهای موضوع مواد (۵۵) و (۵۶) قانون که مشمول این آیین نامه قرار گیرند و همچنین چگونگی نصب یا درج آن بر روی کالاهای مذکور، طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۱۴- تعیین تکلیف کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که قبل از تاریخ شمول، تولید یا وارد کشور شده اند و نحوه تخصیص شناسه رهگیری به آنها طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۵- وزارت موظف است سامانه رهگیری کالا را به صورت یکپارچه با سامانه جامع تجارت ایجاد و راه اندازی نماید. این سامانه باید به گونه ای طراحی و اجرا گردد که حسب مورد قابلیت ثبت یا دریافت اطلاعات تولید، واردات، صادرات، حمل، انبارش، فروش و اسقاط کالا از سامانه های مربوط را داشته باشد و بتواند در خصوص اطلاعات کالا و رهگیری مکانی و مالکیتی، به استعلام‌های خریداران، اعضای زنجیره تأمین، دستگاه های کاشف و بازرسان در هر نقطه از زنجیره تأمین در داخل کشور به صورت متمرکز پاسخ دهد.

ماده ۱۶- رهگیری کالاهای مشمول از بدو ورود یا تولید تا سطح عرضه، مطابق ترتیبات زیر توسط وزارت و با همکاری سایر دستگاه های اجرایی و به صورت هماهنگ با سامانه های موضوع آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز صورت می‌پذیرد:

الف- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است قبل از ترخیص کالاهای تجاری مشمول، نسبت به دریافت گواهی الکترونیکی و شناسه های رهگیری از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل کند.

ب- واردکنندگان و تولید کنندگان کالاهای مشمول موظفند هنگام حمل کالا از مبادی گمرکی یا تولیدی، اطلاعات شناسه های رهگیری مربوط را که در سامانه جامع تجارت ثبت شده در اختیار شرکت های حمل و نقل قرار دهند و همچنین موظفند طبق ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه، نسبت به نصب یا درج شناسه اقدام نمایند.

پ- دستگاه‌های متولی سامانه های حمل و نقل موظفند در خصوص حمل کالاهای مشمول، ثبت شناسه های رهگیری از سوی شرکت های حمل و نقل را در سامانه حمل و نقل مربوط الزامی نموده و قبل از صدور اسناد حمل، از سامانه رهگیری کالا استعلام سیستمی نمایند و از صدور اسناد حمل برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره ۱- شرکت های حمل و نقل موظفند برای حمل کالاهای مشمول، شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را از متقاضیان حمل دریافت نموده و در سامانه جامع حمل و نقل مربوط ثبت نمایند و از حمل محموله هایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

تبصره ۲- اشخاصی که مستقلاً به حمل و نقل درون شهری و بین شهری کالا مبادرت می نمایند موظفند نسبت به دریافت بارنامه از شرکت های حمل و نقل یا سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اقدام نمایند.

ت- وزارت موظف است در خصوص انبارش کالاهای مشمول، ثبت شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را در سامانه جامع انبارها الزامی نموده و قبل از صدور قبض انبار، از سامانه رهگیری استعلام سیستمی نماید و از صدور قبض انبار برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره- انباردارها به استثنای اماکن گمرکی در خصوص کالاهای وارداتی، موظفند برای انبارش کالاهای مشمول، شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را از متقاضیان انبارش دریافت نموده و در سامانه جامع انبارها ثبت نمایند و از انبارش کالاهایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

ث- وزارت موظف است در سامانه جامع تجارت امکان انتقال مالکیت کالاها بر اساس شناسه های رهگیری را فراهم نماید.

تبصره- هرگونه انتقال مالکیت کالاهای مشمول طرح باید توسط سامانه های مربوط به همراه شماره شناسه رهگیری کالا ثبت شده و برای سامانه رهگیری از طریق سامانه جامع تجارت ارسال شود.

ماده ۱۷- اعضای زنجیره تأمین و خریداران کالاهای مشمول و همچنین مأموران دستگاه های کاشف موضوع ماده (۳۶) قانون می توانند شناسه رهگیری کالا را از سامانه رهگیری استعلام نمایند. سامانه رهگیری در پاسخ، مشخصات ماهیت کالا، مالکیت و موقعیت ثبت شده در سامانه را اعلام می نماید. هر گونه مغایرت بین اطلاعات استعلام با مشخصات کالا نشان دهنده احتمال قاچاق، تقلبی یا فاقد مجوز بودن کالای مربوط است.

تبصره- وزارت موظف است امکان ثبت مغایرت را در سامانه رهگیری فراهم نموده و مغایرت های ثبت شده را برای سامانه شناسایی کالای قاچاق به صورت سیستمی ارسال نماید. دستگاه های کاشف موظفند با بررسی این اطلاعات نسبت به شناسایی مراکز عرضه و فروش کالاهای قاچاق و فاقد مجوزهای قانونی اقدام نمایند.

ماده ۱۸- نصب شناسه رهگیری می تواند به صورت چاپ شناسه و یا الصاق برچسب فیزیکی و یا الکترونیکی و امثال آن صورت پذیرد. نصب شناسه رهگیری برای کالاهای داخلی می تواند توسط تولید کننده داخلی و برای کالاهای خارجی توسط تولید کننده خارجی در کشور مبدأ و یا وارد کننده صورت پذیرد. متناسب با نوع کالا و بسته بندی آن، نصب شناسه رهگیری می تواند بر روی کالا و یا بسته بندی آن صورت پذیرد. به منظور تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه در نصب شناسه، دستگاه تخصصی مربوط متناسب با نوع کالا و نیازهای فنی، روش نصب شناسه را پیشنهاد می دهد تا طی دستورالعملی که به تصویب کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه می رسد، ابلاغ شود.

ماده ۱۹- فرآیندهای ثبت شناسه ها، تخصیص نام کاربری و رمز عبور، انتقال مالکیت، پاسخ استعلام شناسه ها و گواهی ها و سایر فعالیت های مذکور در این آیین نامه در سامانه جامع تجارت و دیگر سامانه های مرتبط به صورت رایگان می باشد.

ماده ۲۰- وزارت مسئول اجرای این آیین نامه بوده و موظف است روند اجرای آن را سالانه به ستاد و هیئت وزیران گزارش کند.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

دستورالعمل اجرایی ماده ۷ آیین نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز برای گروه کالایی

قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه^۱

هدف:

- تعیین تکلیف قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه فاقد شناسه کالا موجود در سطح عرضه و انبار.
- نحوه دریافت شناسه کالا برای قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه موجود در بازار و انبارهای کشور.

ماده ۱- تعاریف

الف- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن است.

ب- آیین نامه: آیین نامه اجرایی شناسه کالا و رهگیری کالا به شماره ۷۵۶۴۲/ت/۵۲۴۰۳ هـ مورخ ۲۳/۰۶/۹۵ موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است.

ت- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

ث- دستورالعمل اجرایی: دستورالعمل اجرایی ثبت شناسنامه، اخذ و نصب شناسه کالا برای گروه کالایی قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه به شماره ابلاغیه ۶۰/۶۰۹۲۲ مورخ ۹۶/۰۳/۰۴ وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ج- کالای مشمول: کلیه قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه تصریح شده ذیل بند (۱) ردیف (ب) ماده (۳) آیین نامه و ماده ۳ دستورالعمل اجرایی و تبصره ۱ که شامل انواع باتری، شمع، صفحه کلاچ، دیسک کلاچ، کیت کلاچ، رینگ پیستون، سوپاپ، لامپ، لنت ترمز، لنت کلاچ، کمک فنر، تسمه، استارت، آلترناتور (دینام)، بلبرینگ و تایر است. ضمناً سایر کالاهایی که متعاقباً به تصویب کارگروه ملی موضوع بند ث ماده ۱ دستورالعمل اجرایی می رسد، به فهرست فوق اضافه می شود.

ح- اعضای زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که از مرحله تولید یا واردات کالای مشمول تا تحویل آن به مصرف کننده نهایی فعالیت می نمایند.

خ- شناسه کالا: شناسه ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم کالا احصاء شده و در یک سامانه به منظور ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا، به صورت رمزیننه (بارکد) و یا نظایر آن بر روی کالا نصب یا درج می شود. به هر شناسنامه کالا یک شناسه کالای یکتا تخصیص می یابد.

د- سامانه جامع تجارت: منظور سامانه جامع تجارت ایران به آدرس (www.nts.w.ir) است که بر اساس بند الف ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب سال ۱۳۹۲، به عنوان درگاهی یکپارچه، ارتباط فعالان اقتصادی را اعم از واردکنندگان و تولیدکنندگان با دستگاه های ذی ربط در امر تجارت، کنترل می کند.

۱- بر اساس تکالیف ماده ۷ آیین نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، این دستورالعمل برای تعیین تکلیف قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه فاقد شناسه کالا موجود در بازار و انبارها شامل ۱۶ کالا (به عنوان گروه نخست) تصویب و طی ابلاغیه وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت به شماره ۱۹۶۸۶۳/۶۰ مورخ ۹۹/۰۸/۱۴ به دستگاه های ذی ربط و مشمولین دریافت شناسه کالا ابلاغ شد. (منبع: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز)
این دستورالعمل برای تعیین تکلیف قطعات یدکی و مصرفی وسایل نقلیه فاقد شناسه کالا موجود در بازار و انبارها ابلاغ شد.

ذ- **کالای فاقد شناسه:** کالایی است که شناسنامه‌ای برای آن در سامانه جامع تجارت تعریف نشده است یا شناسه متناظر با شناسنامه کالا بر روی کالا درج و نصب نشده است و یا اینکه مشخصات مربوط به آن شناسه با کالا تطابق نداشته باشد.

ماده ۲- کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان موظفند حداکثر ۳ ماه پس از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، شناسه کالاهایی که تولید یا وارد کرده‌اند را مطابق با فرمت ارائه شده در ماده ۵ دستورالعمل اجرایی به نحو مقتضی در اختیار سایر اعضای زنجیره تامین قرار دهند.

ماده ۳- کلیه مالکان کالای مشمول در سطح بازار و انبار موظفند تا ۶ ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل ضمن دریافت شناسه کالا از واردکنندگان و تولیدکنندگان نسبت به الصاق شناسه کالا بر روی کالاهای فاقد شناسه خود اقدام نمایند.

تبصره- کلیه اعضای زنجیره تامین موظفند ۶ ماه پس از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل از هرگونه مبادله تجاری کالای فاقد شناسه کالا امتناع ورزند. در غیر این صورت مسئولیت حمل، نگهداری، انبارش، عرضه و فروش کالای مصداق قاچاق بر عهده آنان خواهد بود و ماده ۶ این دستورالعمل ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

ماده ۴- کلیه اعضای زنجیره تامین که به نحوی برای عرضه کالای خود از فضای مجازی مانند وبسایت‌های فروش، شبکه‌های اجتماعی، اپلیکیشن‌های موبایلی و... استفاده می‌کنند ملزم به درج شناسه در کنار سایر مشخصات کالا در بسترهای اشاره شده هستند، در غیر این صورت مشمول ماده ۶ این دستورالعمل خواهند شد.

ماده ۵- رعایت مفاد این دستورالعمل برای عرضه کالاهای مشمول در زنجیره تجاری کشور از طریق مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی، ملوانی، مرز نشینان، پيله‌وری، سازمان‌ها و نهادهای موضوع آیین نامه اجرایی مواد ۵۵ و ۵۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز نظیر سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، الزامی است.

ماده ۶- پس از انقضای مهلت زمانی تعیین شده در این دستورالعمل با رعایت احکام مقرر در خصوص ضمانت اجرا در قانون، در صورت مشاهده و کشف کالای فاقد شناسه به حمل، نگهداری، انبارش، عرضه و یا فروش آن مطابق قانون رسیدگی خواهد شد.

ماده ۷- وجود شناسه‌ی کالا نافی تکالیف سازمان‌های کاشف در بررسی اسناد مثبت گمرکی (موضوع بند (ژ) ماده ۱ قانون)، نخواهد بود و در صورت عدم انطباق کالا با این اسناد نسبت به تشکیل پرونده‌ی به ظن قاچاق اقدام خواهد شد. اما به هر ترتیب در صورتی که کالای وارداتی فاقد شناسه کالا باشند، مطابق ماده ۱۳ قانون، کالای قاچاق محسوب می‌شوند.

ماده ۸- نظارت بر حسن اجرا و رسیدگی به مشکلات احتمالی ناشی از اجرای این دستورالعمل که نیاز به تصمیم‌گیری دارد، بر عهده کمیته‌ای با مسئولیت معاونت بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت و عضویت ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، مرکز توسعه تجارت الکترونیکی و دفاتر تخصصی معاونت امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین نمایندگان تشکل‌های ذی‌ربط و اعضای که حسب مورد حضورشان ضرورت دارد، است.

ماده ۹- اطلاع رسانی مؤثر این دستورالعمل و آموزش ذی‌نفعان آن بر عهده کمیته موضوع ماده ۸ این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۰- این دستورالعمل در ۱۰ ماده و یک تبصره تصویب و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء است.

دستور العمل امحای کالای قاچاق موضوع تبصره ۱ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با

قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۵

اهداف:

- ۱- هماهنگی و ایجاد رویه واحد در اجرای ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی مواد ۵۵ و ۵۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با استفاده از شیوه‌های نوین.
 - ۲- اجرای صحیح قانون و وظایف حاکمیتی سازمان.
 - ۳- جلوگیری از ورود کالاهای غیر بهداشتی و غیر استاندارد سلامت محور به جامعه و حفظ سلامت عمومی و محیط زیست در مقابل اثرات نامطلوب امحاء کالا.
 - ۴- صیانت و حفاظت از سلامت عرصه های کشاورزی و منابع طبیعی در مقابل عوامل خسارت های قرنطینه‌ای.
 - ۵- جلوگیری از ورود کالاهایی که به تولید داخل و تجارت خارجی لطمه وارد می‌سازد.
 - ۶- بالا بردن ضریب بهداشت و امنیت جامعه.
 - ۷- دفع پسماندهای عادی و ویژه در چارچوب قوانین و مقررات.
 - ۸- صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی و پیشگیری از حوادث ناشی از عملیات امحاء.
- ماده ۱-** اصطلاحات و اختصارات ذیل در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- سازمان:** سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی.
- قانون:** قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحات و الحاقات بعدی آن.
- آیین نامه:** آیین نامه اجرایی مواد ۵۵ و ۵۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شماره ۵۳۲۰۴/ت/۵۱۵۲۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۰۳ مصوب هیات وزیران.

بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

استاندارد: سازمان ملی استاندارد.

محیط زیست: سازمان حفاظت محیط زیست.

صور تجلسه امحاء: گزارش نحوه معدوم نمودن کالاهای موضوع این دستور العمل، مقید به تاریخ و محل انجام عملیات امحاء و سایر کیفیات اجراء که پس از امضاء نمایندگان دستگاههای مذکور در بند الف ماده ۱۰ آیین نامه رسمیت خواهد یافت.

ماده ۲- مقدمات و مراحل لازم برای انجام عملیات امحاء به ترتیب موارد ذیل توسط سازمان انجام می‌گردد:

۱-۲- دعوت از نمایندگان دستگاههای موضوع بند الف) ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی حداقل تا ده روز قبل از عملیات امحاء و تنظیم صور تجلسه امحاء با امضاء نمایندگان مدعو مطابق ضوابط و مقررات این دستور العمل.

۲-۲- هماهنگی های لازم حداقل تا ده روز قبل از عملیات امحاء با دستگاههای ذیربط (سازمان محیط زیست، بهداشت، استاندارد، شهرداری و...) در خصوص تعیین نوع کالای انهدامی از حیث عادی و یا ویژه بودن پسماند توسط مدیریتها و ادارههای سازمان در استانها.

تبصره- هماهنگی های موضوع این بند صرفاً از طریق واحدهای تخصصی ذیربط در هر دستگاه صورت می پذیرد.

۳-۲- تفکیک سیستمی و دسته بندی عمومی کالاهای انهدامی از حیث ماهیت کالا توسط مدیریتها و ادارات سازمان در استان ها با درج دلایل و نحوه انهدام و شماره نامه های اداری ذیربط در خصوص مجوزها و کلیه مشخصات کالا اعم از وزن، ارزش و سایر اطلاعات

۱- این دستور العمل به منظور ایجاد وحدت رویه در امحاء کالاهای قاچاق و پیشگیری از ایجاد مشکلات و معضلات کاری و زیست محیطی در چارچوب ضوابط و مقررات قانونی، پس از تدوین توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، در قالب ۶ ماده و یک تبصره از سوی رییس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ابلاغ گردید. (منبع: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.)

- مربوط به کالا انجام و اطلاعات مربوطه در سامانه عملیاتی مربوطه ثبت گردیده و نسبت به ایجاد دسترسی برخط برای دستگاه های ذیربط اقدام لازم به عمل خواهد آمد.
- ۴-۲- بررسی و نظارت سیستمی (اسنادی و شکلی) بر فرآیند انهدام کالاهای مشمول از سوی سازمان و سایر دستگاه های ذیربط قانونی.
- ۵-۲- تعیین محل و نحوه انهدام با هماهنگی دستگاه های ذیربط با توجه به نوع پسماند (عادی یا ویژه).
- ۶-۲- هماهنگی با سازمان آتش نشانی جهت حضور در محل انهدام کالا.
- ۷-۲- هماهنگی جهت استقرار آمبولانس در محل انهدام کالا.
- ماده ۳- حمل و انهدام کالا بر اساس ضوابط ذیل صورت می پذیرد:
- ۱-۳- صدور حواله خروج کالای انهدامی از انبار سازمان براساس بند ۲-۳
- ۲-۳- تهیه خودرو جهت حمل کالا با ویژگی های زیر:
- ۱-۲-۳- کاملاً سرپوشیده باشد (حسب نوع کالا).
- ۲-۲-۳- قسمت بار نفوذ ناپذیر و نشت ناپذیر باشد (حسب نوع کالا).
- ۳-۲-۳- اندازه خودرو متناسب با حجم پسماند باشد.
- ۴-۲-۳- خودروی حامل کالا از انبار تا محل امحاء، پلمپ و در معیت حراست سازمان منتقل می گردد. فک پلمپ با حضور نمایندگان دستگاه های مذکور در بند الف ماده ۱۰ آیین نامه انجام می شود.
- ۳-۳- در انجام امور اجرایی امحاء، استفاده از لباس کار ایمن و لوازم حفاظت فردی در تمامی ساعات کار انهدام الزامی است.
- ۴-۳- اشخاص حاضر در عملیات انهدام منطبق با کلیه شرایط احتمالی بروز حادثه توسط سازمان بیمه خواهند شد.
- ۵-۳- حضور در اطراف خودروها در هنگام بارگیری و تخلیه ممنوع است.
- ۶-۳- پیش از شروع انهدام، توضیحات لازم و توجه به علایم هشدار دهنده توسط نماینده سازمان به نمایندگان دستگاه های ذیربط و ناظران ارائه می گردد.
- ۷-۳- استعمال دخانیات توسط اشخاص حاضر در محوطه انهدام ممنوع است.
- ۸-۳- حمل هرگونه وسایل اضافی مانند مواد خوراکی، محترقه و غیره در محوطه امحاء ممنوع می باشد.
- ۹-۳- اسامی نمایندگان و ناظران برای ورود به محل انهدام حداقل یک روز قبل با امضاء بالاترین مقام مسئول به صورت مکتوب از طریق سامانه ذی ربط به سازمان اعلام می گردد.
- ۱۰-۳- ضمن رعایت اصول ایمنی حین امحاء از تردد افراد متفرقه در محوطه جلوگیری به عمل می آید.
- ۱۱-۳- ورود هرگونه خودرو (به استثنای حامل کالا) به محوطه انهدام ممنوع می باشد.
- ۱۲-۳- کلیه روش های مورد استفاده در فرآیند امحاء در قالب قوانین و مقررات سازمان حفاظت محیط زیست یا سازمان های آتش نشانی و پسماند و تایید مراجع صالح، صورت می پذیرد.
- ۱۳-۳- در مرحله نقل و انتقال کالاهای کشاورزی اقدامات لازم در خصوص پیشگیری از انتشار آفات، آلودگی ها و بیماری ها به محیط اطراف به عمل می آید.
- ۱۴-۳- امحای کالای کشاورزی مشکوک به آلودگی به روشی انجام می گردد که آفات و بیماری های احتمالی در ضایعات حاصل از امحاء باقی نماند. (برای مثال استفاده از روش های حرارتی)
- ۱۵-۳- لوازم بسته بندی کالای کشاورزی مشکوک به آلودگی نیز امحاء و وسایل حمل پس از جابه جایی کالای مشکوک به وجود این عوامل ضد عفونی گردد.
- ۱۶-۳- مدیر/ رئیس اداره سازمان در استان موظف است براساس معیارها و ضوابط زیست محیطی ترتیبی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی تحت نظارت آنها تامین و تضمین گردد.

۳-۱۷- انهدام کالاهای خاص (سموم کشاورزی، دارو، مواد شیمیایی و...) صرفاً توسط شرکت‌های صلاحیتدار و به موجب ضوابط قانونی مربوطه صورت می‌پذیرد.

۳-۱۸- نصب هرگونه زباله سوز اعم از متمرکز و غیرمتمرکز در سازمان ممنوع است.

۳-۱۹- کلیه کالاهای مشمول انهدام در استان محل کشف تعیین تکلیف و از انتقال آن به سایر استان‌ها خودداری می‌گردد. در موارد استثنایی که انهدام کالا دارای شرایط خاص بوده و انتقال آن به استان‌های دیگر ضرورت داشته باشد پس از اخذ مجوز از ریاست سازمان، عملیات امحاء با مسؤولیت استان محل کشف انجام و تفویض وظایف به سایر استان‌ها صورت نمی‌پذیرد. همچنین در خصوص حضور نماینده دادستان، مدیران سازمان در استان‌ها نسبت به انجام هماهنگی لازم با دادستان استان در خصوص اخذ نیابت قضایی، اقدامات لازم را به عمل می‌آورند.

ماده ۴- فرآیند پس از انهدام شامل موارد ذیل خواهد بود:

۴-۱- صدور حواله انهدام پس از امضاء صورتجلسه انهدام (حداکثر ۳ روز پس از انهدام).

۴-۲- صدور قبض انبار ضایعات حاصل از انهدام (در صورت داشتن ضایعات قابل فروش).

۴-۳- درج اسناد و مدارک اموال امحاء شده در پرونده‌های مربوطه.

۴-۴- ارسال صورتجلسه نهایی امحاء به دادستان، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی، مدیر جمع‌آوری و نگهداری اموال منقول و هیأت عالی نظارت که شامل موارد زیر می‌باشد:

- میزان وزنی کالاهای انهدامی.
- هزینه‌های انجام پذیرفته در خصوص امحاء.
- ارزش کالاهای امحاء شده.

فهرست کامل کالاهای انهدامی در صورت جلسه مربوطه به صورت تایپ شده با درج همه مشخصات شامل: شماره پرونده، شماره قبض انبار، ردیف کالا، شرح کالا، مقدار کالا، واحد، ارزش واحد، مبلغ کل کارشناسی، نام ارزیاب، تاریخ انقضای دلیل انهدام، مجوز انهدام، شماره حواله انهدام، فهرست افراد حاضر در جلسه انهدام با درج مشخصات کامل نام و نام خانوادگی افراد و نام دستگاه مربوطه در ذیل صورتجلسه امحاء.

۱- مشخصات کامل وسیله نقلیه حمل کننده کالا.

۲- مشخصات کامل محل امحاء و دفن.

۳- ارائه گزارش شرایط نا ایمن و غیرعادی (در صورت وجود چنین شرایطی).

۴- ارسال گزارش دستگاه ذیربط مبنی بر اعلام نوع پسماند (عادی یا ویژه).

۵- ارسال مجوز دستگاه ذیربط مبنی بر انهدامی بودن کالا.

۶- ارسال تصاویر (عکس و فیلم) مراحل اجرایی امحاء از ابتدا تا پایان فرایند امحاء به دستگاه‌های موضوع بند الف ماده ۱۰ آیین‌نامه.

۷- رعایت ضوابط و الزامات زیست محیطی در انتخاب محل دفع پسماندها با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

ماده ۵- در مواردی که کالا پس از تحویل به جهت عدم نگهداری صحیح و اصولی توسط مرجع نگهدارنده اموال، واجد شرایط انهدام شده باشد؛ ضمن امحاء کالا وفق ضوابط مندرج در این دستور العمل، موضوع در کارگروهی با حضور نمایندگان دادستان، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، و دستگاه کاشف طرح، تا نسبت به اتخاذ تصمیم مقتضی اقدام گردد.

ماده ۶- مسؤولیت و نظارت بر حسن اجرای فرایند امحاء اعم از اخذ تمامی مجوزها، هماهنگی با مراجع ذیربط، ارسال کالا و مجوزهای مربوط در سامانه جامع عملیاتی و تطبیق با قوانین و مقررات مربوطه بر عهده مدیران و روسای اداره‌های سازمان در استان‌ها می‌باشد.

دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۰۳ هیات وزیران، با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) کالای موضوع قاچاق، کالای تولید داخل یا وارداتی است که به صورت تجاری بر خلاف ضوابط تعیینی دولت خرید، فروش، حمل یا نگهداری شود. علاوه بر فرآورده های نفتی و دارویی، سایر مصادیق کالاهای موضوع قاچاق مطابق ماده (۲) این دستورالعمل تعیین می شود.^۲

ماده ۲- حذف شده است.^۳

ماده ۲- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) مصادیق کالاهای موضوع قاچاق و سایر ضوابط اختصاصی هر کالا حسب مورد به پیشنهاد دستگاه مربوط و تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز تعیین می گردد.

ماده ۳- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهای موضوع قاچاق در صورتی تجاری محسوب خواهد شد که با توجه به شواهد امر از قبیل ظواهر مرتکب، حجم کالا، نحوه نگهداری یا حمل، زمان و مکان کشف عرفاً برای امر تجاری باشد.

ماده ۴- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) عدم رعایت ضوابط مندرج در مواد بعدی این دستورالعمل در مراحل خرید، فروش، حمل یا نگهداری تجاری کالاهای موضوع قاچاق، مشمول مجازات های مقرر در تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴ خواهد بود.

ماده ۵- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) فروش کالاهای موضوع قاچاق صرفاً توسط اشخاصی که از مرجع ذی ربط مجوز دریافت کرده اند و در سامانه جامع تجارت ثبت شده اند مجاز می باشد.

ماده ۶- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) خریداران کالاهای موضوع قاچاق اعم از تاجران و تولیدکنندگان موظفند هنگام خرید این کالاها، از فروشنده صورت حساب (فاکتور) دریافت نمایند.

۱- هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۱۱/۰۳ به پیشنهاد شماره ۹۴/۴۹۶۸/ص مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۵ ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴ دستورالعمل تبصره یاد شده را به تصویب رساند.

۲- به موجب اصلاح دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۷/۰۷/۲۵ هیات وزیران.

۳- حذف به موجب اصلاح دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۷/۰۷/۲۵ هیات وزیران. ماده پیشین: خرید، فروش، حمل یا نگهداری به قصد خروج کالای موضوع قاچاق باید طبق این دستورالعمل و در مراجع ذی صلاح احراز شود.

ماده ۷- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق منوط به دریافت سند حمل از زیر سامانه حمل و نقل مربوط موضوع بند (ث) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت ۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ می باشد.

ماده ۸- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) سند حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق باید متضمن تعیین مسیر حمل باشد و انحراف غیر متعارف از مسیر تعیین شده در سند حمل، مجاز نمی باشد.

ماده ۹- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) نگهداری کالاهای موضوع قاچاق صرفاً در انبارهای ثبت شده در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا موضوع بند (ج) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت ۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ مجاز می باشد.

ماده ۱۰- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) در صورت راه اندازی سامانه حمل درون شهری، رعایت مفاد مواد (۸) و (۹) این دستورالعمل در مورد حمل درون شهری کالاهای موضوع قاچاق نیز الزامی است.

ماده ۱۱- (اصلاحی ۹۷/۰۷/۲۵) از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، کلیه ضوابط و مقررات مغایر با آن لغو می گردد.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

دستورالعمل خود اظهاری دارندگان دستگاه‌های رمز ارز قاچاق^۱

هدف:

تعیین تکلیف، سامان‌دهی و شفاف‌سازی فعالیت دستگاه‌های استخراج رمز ارز (ماینر) که بدون رعایت تشریفات قانونی به داخل کشور وارد شده است.

دامنه شمول:

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، حوزه ستادی وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان تعزیرات حکومتی، به شرح تقسیم وظایفی که در بندهای این دستورالعمل اجرایی ذکر شده است و صرفاً شامل دستگاه‌های استخراج رمز ارزی است، که تا تاریخ مهلت ثبت نام در سامانه، بدون طی تشریفات قانونی به داخل کشور وارد شده است.

الف – تعاریف:

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات و واژه‌های اختصاری زیر به جای عبارتهای مشروح مربوطه به کار می‌رود:

الف- مصوبه: مصوبه هیأت محترم وزیران به شماره ۳۹۲۲۸/ت/۵۷۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۵.

ب- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

پ- وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ت- سازمان: سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها.

ث- گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

ج- رمز ارز: فرآورده پردازشی رمزنگاری شده.

چ- تعزیرات: سازمان تعزیرات حکومتی.

ح- دستگاه (ماینر): دستگاهی که با اتصال به شبکه از طریق الگوریتم های ریاضی کشف رمز ارز (ماینینگ) را انجام می‌دهد.

خ- واحد استخراج کننده رمز ارز: مکانی است که در آن با کمک دستگاه های استخراج و تأسیسات لازم، رمز ارز استخراج می‌شود.

د- جواز تأسیس: مجوزی است که بر اساس درخواست متقاضی و پرسش نامه تکمیل شده توسط وی و پس از تأیید سازمان صادر می‌شود و بیان گر پیش بینی ظرفیت استخراج برای محصول رمز ارز است.

ذ- پروانه بهره برداری: مجوزی است که بیان گر ظرفیت و فعالیت در حوزه استخراج رمز ارز در مکانی معین است.

ر- سامانه: سامانه بهین‌یاب.

۱- ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در راستای اجرای مصوبه هیأت وزیران به شماره ۳۹۲۲۸/ت/۵۷۳۷۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۵ در خصوص تعیین تکلیف دستگاه‌های استخراج رمز ارز (ماینر) که بدون رعایت تشریفات قانونی به داخل کشور وارد شده‌اند، این دستورالعمل اجرایی را تدوین و ابلاغ کرد.

ز- **گواهی:** سند صادره از وزارت صمت مبنی بر طی فرآیند اظهار و وصول حقوق و عوارض دولتی موضوع مصوبه.

ب - شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

ماده ۲- مسئولیت تعیین سامانه به منظور خوداظهاری دارندگان دستگاه‌ها و صدور جواز تأسیس/ پروانه بهره برداری موضوع این دستورالعمل و نیز همکاری و مشارکت با سایر دستگاه‌های مرتبط در خصوص نظارت‌های لازم بر اجرای مقررات مصوبه و این دستورالعمل به عهده وزارت و رؤسای سازمان‌ها می‌باشد. سیاست‌گذاری، تعیین راهکارها و رفع ابهامات احتمالی و نیز مشارکت در این زمینه با سایر دستگاه‌های مرتبط در خصوص نحوه نظارت بر موضوع این دستورالعمل، بر عهده ستاد است.

پ - ساز و کار اجرایی و فرآیند انجام کار:

ماده ۳- امکان ثبت نام در سامانه و دریافت رمز ورود جهت احراز هویت دارندگان و مشخصات دستگاه‌ها توسط وزارت فراهم خواهد شد.

ماده ۴- دارندگان دستگاه‌ها مکلفند نسبت به ثبت مشخصات هویتی خود به همراه تعداد، نوع، مشخصات فنی، مدل و شماره سریال دستگاه‌ها (در صورت وجود و قابلیت احراز شماره سریال) که در اختیار دارند در سامانه اقدام نموده و استفاده از دستگاه‌ها را مطابق قانون مربوطه و صرفاً در محل‌های مجاز در سامانه قبول و تعهد نمایند.

ماده ۵- با عنایت به بند ۱ مصوبه، مدت زمان خود اظهاری دستگاه‌ها برای دارندگان آنها صرفاً یک ماه پس از اعلام وزارت است.

ماده ۶- وزارت موظف است فهرست دستگاه‌های اعلام شده جهت تعیین ارزش و حقوق و عوارض دولتی را معین نموده و به گمرک اعلام نماید.

ماده ۷- گمرک موظف است حداکثر ظرف یک ماه ارزش و حقوق و عوارض دولتی دستگاه‌ها را معین نموده و به وزارت اعلام نماید. مجموع ارزش و حقوق و عوارض دولتی اعلامی توسط گمرک نباید کمتر از ارزش تمام شده واردات قانونی باشد.

ماده ۸- وزارت مکلف به تجهیز سامانه به درگاه پرداخت الکترونیکی متصل به حساب خزانه به منظور فراهم آمدن امکان پرداخت برخط حقوق و عوارض دولتی اعلام شده توسط متقاضیان است.

ماده ۹- پس از پرداخت حقوق و عوارض دولتی، گواهی با شماره شناسه معین و یکتا در سامانه ارائه می‌شود و در اختیار دارنده دستگاه‌ها قرار می‌گیرد. این شماره شناسه حسب درخواست نهادهای نظارتی، قابلیت استعلام دارد.

تبصره- گواهی صادره توسط وزارت صمت شامل مشخصات فنی، مدل و شماره سریال دستگاه‌ها (در صورت وجود و قابلیت احراز شماره سریال) خواهد بود.

ماده ۱۰- استفاده و بکارگیری دستگاه‌ها شامل موارد زیر است:

الف- اخذ جواز تأسیس و به کارگیری دستگاه‌ها در محل دارای مجوز دارنده دستگاه.

ب- واگذاری دستگاه‌ها به اشخاص دارای مجوز.

پ- خروج دستگاه از سرزمین اصلی یا صادرات آنها.

ماده ۱۱- در خصوص بند (ب) ماده ۱۰ برای واحدهای دارنده پروانه بهره برداری که با رعایت ضوابط این دستورالعمل نسبت به خرید یا فروش دستگاه ها یا مشارکت در تولید اقدام و تغییر ظرفیت می نمایند، با رعایت مفاد دستورالعمل شماره ۵۰۰۷ مورخ ۹۸/۰۶/۱۷ پروانه بهره برداری جدید صادر و جایگزین پروانه قبلی می شود و عبارت "این پروانه جایگزین پروانه بهره برداری شماره مورخ گردیده است." در پروانه بهره برداری جدید درج خواهد شد.

ماده ۱۲- نگهداری از دستگاه ها در مراکز فاقد مجوز ممنوع است.

ماده ۱۳- در صورت اعلام استانداردهای لازم برای بکارگیری دستگاهها توسط سازمان ملی استاندارد، وزارت مکلف است از بکارگیری دستگاه های فاقد استاندارد در مراکز جلوگیری نماید. بدیهی است این بند در ابتدای ثبت نام بایستی در زمان اخذ تعهد در سامانه به اطلاع دارنده دستگاه برسد.

ماده ۱۴- مرکز تحویل گیرنده مجاز موظف است رسید واگذاری دستگاه ها را در سامانه بارگذاری نموده و نسبت به اصلاح مجوز خود اقدام نماید.

ماده ۱۵- سازمان موظف است نحوه بکارگیری دستگاه ها را پس از بازدید از واحد دارای مجوز و صحه گذاری وجود دستگاه ها در سامانه تأیید نموده و نسبت به اصلاح اطلاعات بنگاه در درگاه اطلاعاتی اقدام نماید.

ماده ۱۶- دارنده دستگاه موظف است در صورت صادرات دستگاه، سند مربوطه را در سامانه بارگذاری نماید.

ت - نحوه تعیین تکلیف پرونده های متشکله به اتهام قاچاق:

ماده ۱۷- پس از آغاز به کار رسمی سامانه، متهمینی که پرونده اتهامی آنها در مرحله بدوی یا تجدیدنظر توسط مراجع صالح در حال رسیدگی است، ظرف حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل می توانند نسبت به طی مراحل اظهار دستگاه مطابق ترتیبات مقرر در مصوبه و این دستورالعمل اقدام نمایند.

ماده ۱۸- چنانچه متهم یا نماینده قانونی وی برای انجام فرآیند اظهار نیازمند مشاهده عین کالا باشد، می تواند با اخذ مجوز از مرجع رسیدگی، نسبت به مراجعه به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و مشاهده عین کالا بر اساس مشخصات قبض انبار اقدام نماید.

تبصره- در مواردی که دستگاه های توقیفی به هر دلیل در اختیار دستگاه کشف است نیز متهم یا نماینده قانونی وی می تواند نسبت به بازدید از کالا با اخذ مجوز قبلی از شعبه رسیدگی، مبادرت نموده و دستگاه های کشف مکلف به همکاری لازم می باشند.

ماده ۱۹- وزارت صمت نسبت به برقراری امکان ارسال سیستماتیک گواهی اظهار به سازمان تعزیرات حکومتی همکاری لازم را به عمل می آورد.

ماده ۲۰- در صورت انطباق گواهی با محتویات پرونده، شعبه رسیدگی کننده مبادرت به صدور رأی مقتضی می نماید.

ماده ۲۱- در خصوص پرونده های محکومیت یافته قطعی که منجر به وصول جریمه های نقدی نشده است، در صورت درخواست محکوم علیه، شعبه اجرای احکام نسبت به صدور مجوز اظهار اقدام و رأی تا پایان مهلت قانونی مقرر موقوف الاجرا خواهد شد. چنانچه در پایان مهلت مقرر متهم نسبت به ارائه گواهی اقدام ننماید حکم صادره مجدداً در مسیر اجرا قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱- دستگاه‌های ضبط شده به موجب حکم قطعی قابل استرداد نخواهد بود؛ اعم از اینکه جرایم نقدی به صورت کامل وصول شده یا نشده باشد.

تبصره ۲- پس از دریافت گواهی، شعبه اجرای احکام نسبت به ارسال پرونده به شعبه صادرکننده رأی جهت اتخاذ تصمیم اقدام می‌نماید.

ماده ۲۲- پرونده‌های محکومیت یافته قطعی که منجر به اجرای کامل رأی گردیده است مشمول ضوابط این دستورالعمل نخواهد بود. سابقه محکومیت موضوع این پرونده‌ها در سوابق کیفری متهم لحاظ نمی‌شود.

ماده ۲۳- در مورد پرونده‌هایی که بخشی از رأی اجرا و بخشی از آن اجرا نشده است، پس از طی فرآیند اظهار و اخذ گواهی توسط محکوم علیه، بخش اجرا نشده حکم توسط شعبه صادرکننده رأی موقوف الاجرا و قرار مقتضی صادر می‌شود.

ماده ۲۴- در مواردی که محکوم علیه در حال سپری نمودن حبس بدل از جزای نقدی است می‌تواند با موافقت شعبه اجرای احکام نسبت به معرفی نماینده جهت طی مراحل اظهار اقدام نماید. وزارت صمت مکلف به پذیرش نماینده مورد تأیید شعبه اجرای احکام جهت انجام مراحل اظهار است.

ماده ۲۵- واگذاری یا فروش داخلی دستگاه‌ها توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به شرط داشتن استانداردهای اعلامی لازم توسط سازمان ملی استاندارد، صرفاً به اشخاص دارای مجوز از وزارت صمت مجاز است.

ماده ۲۶- صدور گواهی، به منزله مجوز بهره‌برداری از دستگاه نبوده و هرگونه بهره‌برداری منوط به رعایت ترتیبات مقرر مصوبه و این دستورالعمل است.

ماده ۲۷- این دستورالعمل در قالب ۲۷ ماده و ۴ تبصره، در اجرای اصل ۱۲۷ قانون اساسی به تأیید و امضاء ریاست محترم جمهوری رسیده و در جلسه یکصد و سی و یکم اعضای اصلی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز مورخ ۹۹/۰۸/۲۰ نیز تصویب و سپس برای اجرا توسط رئیس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ شد.

دستور العمل نحوه گردآوری و جمع‌بندی آمار و اطلاعات تبصره ۱ ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۱۰/۲۷

فصل اول - اصطلاحات و تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

ب- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با اصلاحات و الحاقات بعدی آن.

پ- آیین‌نامه مواد ۵ و ۶ قانون: آیین‌نامه مصوب هیأت دولت به شماره ۴۶۴۴۲/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۲

دستگاه کاشف: دستگاه‌های موضوع ماده ۳۶ قانون که وظیفه کشف کالا و ارز قاچاق را بر عهده دارند.

ت- مراجع صالح رسیدگی: مراجع موضوع ماده ۴۴ قانون که وظیفه رسیدگی به پرونده قاچاق کالا و ارز را بر عهده دارند.

ث- مرجع تحویل کالا: دستگاه‌های موضوع ماده ۵۳ قانون که وظیفه تحویل کالا و ارز قاچاق از دستگاه‌های کاشف و فروش یا انهدام آن را بر عهده دارند.

ج- سامانه آمار و اطلاعات: سامانه آمار، اطلاعات و کشفیات قاچاق کالا و ارز.

چ- کمیسیون استان: کمیسیون برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز که به عنوان رده تابعه ستاد در هر استان فعالیت می‌نماید.

ح- قاچاق ورودی: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود کالا و ارز شود.

خ- قاچاق خروجی: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به خروج کالا و ارز شود.

د- کالاهای منتخب: کالاهایی که به‌صورت سالیانه از طرف ستاد به‌عنوان کالاهای دارای اولویت در مبارزه با قاچاق تعیین می‌شوند.

ذ- مبداء ورودی: مرزهای ورودی کالا که عبارتند از گمرک، بازارچه‌های مرزی، مناطق آزاد، پیله‌وری، کوله‌بری، تهنجی، ملوانی و سایر.

ر- سامانه پرونده‌های قاچاق: سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز موضوع مواد ۳۰ و ۳۱ آیین‌نامه مواد ۵ و ۶ قانون.

ز- ارزش ریالی کالا: به منظور تعیین قیمت اولیه کالای مکشوفه و براساس ماده ۶۲ قانون، گمرک ایران (سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت) موظف است سالیانه فهرست ارزش کالای وارداتی را براساس نرخ برابری ارز در اختیار دستگاه‌های کاشف و ضابطین قرار دهد.

ژ- ارزش قاچاق مکشوفه: ارزشی که دستگاه کاشف براساس کالا یا ارز موضوع جرم اعلام می‌کند اعم از اینکه عین کالا یا ارز موجود باشد یا نباشد.

س- کشفیات مظنون به قاچاق: محموله‌های قاچاق کالا که توسط دستگاه کاشف کشف گردیده و برای رسیدگی در اختیار مراجع صالح در رسیدگی قرار می‌گیرد.

ش- *: فیلدهای اطلاعاتی که با علامت ستاره "*" مشخص شده‌اند، در صورتی می‌بایست تکمیل گردد که اطلاعات آنها در دستگاه مربوطه موجود باشد، در غیر این صورت پر کردن آن فیلدها ضروری نمی‌باشد.

فصل دوم - آمار و اطلاعات کشفیات قاچاق کالا و ارز

الف) اطلاعات کشفیات کالایی که توسط دستگاه‌های موضوع ماده ۳۶ قانون ارائه می‌شود

ماده ۲- دستگاه‌های مستقر در معابر و مبادی رسمی و غیر رسمی موضوع ماده ۳۶ قانون موظفند، مطابق آیین‌نامه مواد ۵ و ۶ قانون، آمار و اطلاعات را به‌صورت به‌هنگام و الکترونیکی با تخصیص شناسه یکتای پرونده در قالب فرم زیر از طریق سامانه مربوطه در اختیار ستاد قرار دهند:

۱- نام سازمان کاشف

۲- تاریخ کشف محموله

۳- شماره پرونده سازمان کاشف

۱- در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز دستورالعمل نحوه گردآوری و جمع‌بندی آمار و اطلاعات در ۲۱ ماده و در هفده صفحه، مصوب جلسه ۱۱۶ اعضای اصلی ستاد مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۷ ابلاغ شد. (منبع: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز)

- ۴- استان محل کشف
 ۷- کاربری مکان کشف*
 ۱۰- واحد (یگان) کاشف
 ۱۲- نوع یا گروه کالا
 ۱۵- کشور سازنده کالا
 ۱۸- مقدار یا تعداد کالا
 ۲۱- ارزش قاچاق مکشوفه
 ۲۴- مستعمل - غیرمستعمل
 ۲۷- کد ملی / شناسه ملی / شماره گذرنامه مظنون یا مظنونین
 ۲۹- نوع وسیله حمل شامل هوایی، دریایی و زمینی (قایق، لنج، دواب، سواری، وانت، موتورسیکلت و سایر)
 ۳۰- نام و نام خانوادگی مالک وسیله حمل*
 ۳۲- نوع قاچاق (ورودی، خروجی و ترانزیت) ۳۳- شگردهای قاچاق (شگردهای قاچاق از قبیل: جعل سند، تقلب، عدم ثبت، تغییر محموله و سایر)
 ۳۴- چگونگی کشف قاچاق (اطلاعاتی- عملیاتی، اتفاقی، اجرای طرح مشترک، ایست و بازرسی، اماکن گمرکی، بازرسی موردی و سایر)
 ۳۵- مبداء ورود محموله مکشوفه به کشور (بازارچه، گمرک، کوله‌بری، مناطق آزاد و ویژه، ته لنجی، ملوانی و سایر)

ماده ۳- دستگاه‌های کاشف در سطح عرضه موضوع ماده ۳۶ موظفند، آمار و اطلاعات را به صورت به هنگام و الکترونیکی با تخصیص شناسه یکتای پرونده در قالب فرم زیر از طریق سامانه مربوطه در اختیار ستاد قرار دهند:

- ۱- نام سازمان کاشف
 ۲- تاریخ کشف محموله
 ۳- شماره صورتجلسه کشف سازمان کاشف
 ۴- استان محل کشف
 ۷- کاربری مکان کشف
 ۱۰- واحد (یگان) کاشف
 ۱۲- نوع یا گروه کالا
 ۱۵- واحد کالا
 ۱۸- صاحب کالا (دارد / ندارد)
 ۲۱- نوع قاچاق (ورودی، خروجی و ترانزیت) ۲۲- شگردهای قاچاق (شگردهای قاچاق از قبیل: جعل سند، تقلب، عدم ثبت، تغییر محموله و سایر)
 ۲۳- چگونگی کشف قاچاق (اطلاعاتی- عملیاتی، اتفاقی، اجرای طرح مشترک، ایست و بازرسی، اماکن گمرکی، بازرسی موردی و سایر)
 ۲۴- نوع بازرسی (مستقل و غیرمستقل)
 ۲۵- مبداء ورود محموله مکشوفه به کشور (بازارچه، گمرک، کوله بری، مناطق آزاد و ویژه، ته لنجی، ملوانی و سایر)

تبصره ۵- سایر دستگاه‌ها که انجام وظایف آنها منجر به کشف کالای قاچاق می‌شود (مانند سازمان ملی استاندارد، اتاق اصناف ایران، اتحادیه‌های صنفی و سایر) نیز موظف به ارائه اطلاعات کالایی مطابق فرم فوق و درخواست بخش تخصصی آمار و اطلاعات ستاد می‌باشند.

ب) اطلاعات پرونده‌های متشکله قاچاق موضوع ماده ۴۴ قانون

ماده ۴- سازمان تعزیرات حکومتی موظف است پس از دریافت پرونده از سازمان‌های کاشف، آمار و اطلاعات پرونده‌های متشکله قاچاق را طبق فرم زیر ثبت و به صورت به هنگام با تخصیص شناسه یکتای پرونده از طریق سامانه مربوطه در اختیار ستاد قرار دهد:

- ۱- استان
 ۲- شهرستان حوزه رسیدگی
 ۳- سازمان کاشف محموله
 ۴- شماره کلاس پرونده سازمان کاشف
 ۵- شماره کلاس پرونده در تعزیرات
 ۶- مرجع اصلی اعلام‌کننده (مرجع ارجاع پرونده)
 ۷- نام متهم یا متهمین
 ۸- کد ملی متهم یا متهمین
 ۹- تاریخ ثبت پرونده در تعزیرات
 ۱۰- تاریخ کشف کالا یا ارز قاچاق
 ۱۱- عنوان تخلف
 ۱۲- نوع کالا و ارز
 ۱۳- مقدار یا تعداد کالا
 ۱۴- واحد کالا
 ۱۵- ارزش ریالی کالا
 ۱۶- نام شعبه رسیدگی
 ۱۷- مرحله رسیدگی
 ۱۸- رای صادره (برائت، محکومیت، قرار عدم صلاحیت، منع و موقوفه تعقیب)
 ۱۹- تاریخ رای صادره

- ۲۰- تاریخ ابلاغ آراء متضمن براءت به کمیسیون برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان مربوطه
- ۲۱- عنوان سازمان تجدیدنظر خواه ۲۲- تاریخ ارجاع پرونده به شعبه تجدیدنظر ۲۳- تاریخ صدور رأی شعبه تجدیدنظر
- ۲۴- نوع رأی شعبه تجدیدنظر ۲۵- شماره دادنامه ۲۶- تاریخ دادنامه
- ۲۷- عنوان محکومیت ۲۸- واحد محکومیت ۲۹- میزان محکومیت (جریمه تعیین شده)
- ۳۰- جریمه وصولی ۳۱- میزان محکومیت (سایر) ۳۲- نتیجه اجرای احکام
- ۳۳- نوع اختتام (اختتام در اجرا و اختتام در رسیدگی)

ماده ۵- دفتر نمایندگی قوه قضائیه در ستاد موظف است آمار و اطلاعات پرونده‌های متشکله قاچاق را از قوه قضائیه طبق فرم زیر، به

صورت بهنگام و با تخصیص شناسه یکتای پرونده در قالب فرم زیر از طریق سامانه مربوطه در اختیار ستاد قرار دهد:

- ۱- استان ۲- حوزه قضایی ۳- سازمان کاشف ۴- تاریخ ارجاع پرونده
- ۵- شعبه (دادیاری، بازپرسی) ۶- کلاس پرونده ۷- شماره بایگانی شعبه ۸- نام متهم یا متهمین
- ۹- کد ملی متهم یا متهمین
- ۱۰- عنوان اتهام: مباشرت/ مشارکت/ معاونت (قاچاق، حمل، نگهداری، خرید و فروش، در معرض فروش قرار دادن، ساخت)
- ۱۱- عنوان اتهام غیرقاچاق (دارد/ ندارد) ۱۲- سابقه محکومیت کیفری قاچاق کالا و ارز (دارد/ ندارد)
- ۱۳- نوع قرار تامین (وثیقه به میزان/ بازداشت به علت عجز از تودیع وثیقه)
- ۱۴- نوع کالا و ارز ۱۵- مقدار کالا یا ارز ۱۶- واحد کالا یا ارز ۱۷- ارزش ریال کالا یا ارز
- ۱۸- قرار نهایی دادسرا (منع تعقیب، موقوفی تعقیب، عدم صلاحیت، ترک تعقیب، قرار مجرمیت)
- ۱۹- تاریخ قرار نهایی دادسرا ۲۰- شماره قرار نهایی دادسرا ۲۱- تاریخ کیفرخواست ۲۲- شماره کیفرخواست
- ۲۳- شعبه رسیدگی کننده ۲۴- شماره بایگانی شعبه ۲۵- تاریخ رسیدگی ۲۶- شماره دادنامه
- ۲۷- تاریخ دادنامه
- ۲۸- حکم صادره دادگاه بدوی (ضبط کالا / ملک / خودرو، معدوم کردن کالا، جزای نقدی، جزای نقدی بدل از حبس، حبس، براءت)
- ۲۹- نوع حکم (قطعی/ تجدیدنظر- حضوری/ غیابی) ۳۰- تاریخ وخواهی ۳۱- نوع حکم وخواهی (تایید/ نقض)
- ۳۲- تاریخ حکم وخواهی ۳۳- شماره حکم وخواهی
- ۳۴- تاریخ ابلاغ آراء متضمن براءت به کمیسیون برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان
- ۳۵- شعبه دادگاه تجدیدنظر ۳۶- شماره بایگانی شعبه ۳۷- شماره دادنامه تجدیدنظر ۳۸- تاریخ دادنامه تجدیدنظر
- ۳۹- حکم صادره دادگاه تجدیدنظر (تایید دادنامه بدوی، نقض دادنامه بدوی، اصلاح دادنامه بدوی)
- ۴۰- محکومیت نهایی پس از صدور رأی دادنامه تجدیدنظر (ضبط کالا/ملک/ خودرو، معدوم نمودن کالا، جزای نقدی، جزای نقدی بدل از حبس، حبس، شلاق، براءت)
- ۴۱- اعمال تجدیدنظر به طور فوق العاده (اعاده دادرسی، اعمال ماده ۴۷۷ آ.د.ک) ۴۲- شماره کلاس پرونده مرحله تجدیدنظر فوق العاده
- ۴۳- شماره دادنامه تجدیدنظر فوق العاده ۴۴- تاریخ دادنامه تجدیدنظر فوق العاده
- ۴۵- نتیجه اعاده دادرسی و اعمال ماده ۴۷۷ (قبول / رد) ۴۶- قبول اعاده دادرسی (ارجاع به شعبه هم عرض بدوی/ تجدیدنظر)
- ۴۷- حکم صادره در مرحله اعاده دادرسی (ضبط کالا/ملک/ خودرو، معدوم کردن کالا، جزای نقدی، جزای نقدی بدل از حبس، حبس، شلاق)
- ۴۸- شعبه اجرای احکام ۴۹- تاریخ ثبت در شعبه اجرای احکام
- ۵۰- تاریخ ثبت در پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز موضوع ماده ۷۳ ۵۱- تاریخ شروع حبس
- ۵۲- تاریخ پایان حبس ۵۳- میزان جریمه وصولی ۵۴- نحوه وصول جریمه (نقدی/ قسطی/ عدم تمکین پرداخت)
- ۵۵- وصول جریمه از محل وثیقه (بلی/ خیر) (حضور متهم وثیقه‌گذار)
- ۵۶- وضعیت نهایی اجرا (پرداخت جریمه/ عدم پرداخت جریمه و تحمل حبس بدل از جریمه)
- ۵۷- تاریخ پایان حبس بدل از جریمه ۵۸- تاریخ بایگانی پرونده

ج) اموال ناشی از قاچاق موضوع ماده ۵۳ قانون

ماده ۶- براساس ماده ۵۳ قانون و تبصره‌های ۳ و ۴ ذیل آن، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و سایر دستگاه‌هایی که کالاهای مک شوفه قاچاق در اختیار آنها قرار می‌گیرد موظفند پس از دریافت کالا از سازمان کاشف، آمار و اطلاعات مربوط به پرونده‌های متشکله

قاچاق، قبض انبار / رسید دریافت، فروش، انهدام و موجودی را تحت فرم ذیل، با اعلام شناسه یکتای پرونده، و به صورت بهنگام و الکترونیکی در اختیار ستاد قرار دهند.

۱- استان	۲- نام صاحب کالا	۳- کد ملی صاحب کالا	۴- تاریخ کلاسمان
۵- کلاسمان	۶- دستگاه کاشف	۷- تاریخ کشف	۸- تاریخ دریافت پرونده از سازمان کاشف
۹- گروه کالایی	۱۰- نام کالا (شرح مشخصات کالا)	۱۱- تعداد یا مقدار کالا	۱۲- واحد کالا
۱۳- نوع عملیات	۱۴- شماره نوع عملیات	۱۵- موجودی کالا	۱۶- ارزش هر واحد کالا در روز فروش
۱۷- ارزش ریالی فروش کالا	۱۸- تاریخ صورت مجلس	۱۹- صورت مجلس قاچاق	۲۰- تاریخ حواله
۲۱- شماره حواله	۲۲- نام خریدار	۲۳- کد ملی خریدار	

ماده ۷- براساس تبصره ۱ ماده ۵۳ قانون، ستاد اجرایی فرمان امام (ره) موظف است پس از دریافت کالا از سازمان کاشف، آمار و اطلاعات مربوط به فروش، انهدام و موجودی انبار را بر اساس موارد زیر که توسط ستاد در اختیار آنها قرار می‌گیرد ثبت و در اختیار ستاد قرار دهد.

۱- استان	۲- سازمان کاشف ارائه دهنده کالا	۳- تاریخ کشف	۴- تاریخ دریافت پرونده از سازمان کاشف
۵- شماره کلاسه پرونده مرجع قضایی	۶- گروه کالایی	۷- نام کالا (شرح کالا)	
۸- تعداد یا مقدار کالا	۹- واحد کالا	۱۰- نوع عملیات (فروش، امحاء و سایر)	
۱۱- موجودی کالا	۱۲- ارزش هر واحد کالا در روز فروش	۱۳- ارزش ریالی فروش کالا	
۱۴- تاریخ حواله*			

د) آمار و اطلاعات سایر حوزه‌های مربوطه

ماده ۸- کلیه دستگاه‌های عضو ستاد موظفند مطابق فیلدهای اطلاعاتی زیر، نسبت به آمار و اطلاعات مورد نیاز ستاد ده روز پس از اتمام بازه زمانی مورد توافق، اقدام لازم را به عمل آورند.

گمرک ایران

متغیرهای مربوط به صادرات (فصلی)

۱- نام گمرک	۲- کشور طرف معامله	۳- نوع مبادله	۴- کد تعرفه
۵- نام کالا	۶- تعداد	۷- وزن	۸- ارزش ریالی
۹- ارزش دلاری	۱۰- نام صادر کننده کالا	۱۱- شماره کوتاژ	۱۲- کارت بازرگانی
۱۳- کد ملی صادر کننده	۱۴- نام اظهار کننده	۱۵- کد اظهار کننده	

متغیرهای مربوط به واردات (فصلی)

۱- نام گمرک	۲- کشور طرف معامله	۳- نحوه مبادله	۴- کد تعرفه
۴- نام کالا	۵- تعداد	۶- وزن	۷- ارزش ریالی
۸- ارزش دلاری	۹- حقوق ورودی	۱۰- نام وارد کننده هر کالا	
۱۰- شماره کوتاژ	۱۱- نوع اظهارنامه	۱۲- کارت بازرگانی	
۱۳- کد ملی وارد کننده	۱۴- نام اظهار کننده	۱۵- کد اظهار کننده	
۱۵- نام و نام خانوادگی ترخیص کننده کالا			

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی (ماهیهانه)

۱. نرخ FOB خلیج فارس شامل فیلدهای اطلاعاتی ماه، نام فرآورده و نرخ فروش فرآورده.
۲. میزان فروش بانکرینگ شامل فیلدهای اطلاعاتی ماه، نام شرکت، نام فرآورده و میزان فرآورده.
۳. میزان فروش مرزی شامل فیلدهای اطلاعاتی نام فرآورده، منطقه، جایگاه یا بازارچه مرزی، مقدار ماهیهانه، واحد، نرخ فروش، میزان فروش، واحد پولی، نحوه فروش، اداره کننده جایگاه و طرف قرارداد.

۴. آمار سواپ فرآورده‌های نفتی شامل فیلدهای اطلاعاتی ماه، مرز ورودی، نام فرآورده وارد شده، حجم ورودی، ارزش فرآورده وارد شده، محل مصرف، میزان تحویلی به انبار محل مصرف، نام فرآورده صادر شده، مرز خروجی، میزان صادرات فرآورده و ارزش فرآورده صادر شده.

۵. میزان تولید فرآورده‌های نفتی شامل فیلدهای اطلاعاتی منطقه، ماه، نام فرآورده و میزان تولید.

۶. آمار مقایسه‌ای تجزیه فروش فرآورده‌های نفتی شامل فیلدهای اطلاعاتی نام فرآورده، دوره (ماه)، سال، استان، منطقه، نام واحدی که سوخت به آن تخصیص یافته و میزان سوخت تخصیص یافته.

۷. آمار فرآورده‌های مکشوفه تحویلی به انبارهای نفت توسط نیروهای کاشف شامل فیلدهای اطلاعاتی نام منطقه، نام ناحیه، تاریخ کشف، نوع فرآورده مکشوفه، مقدار فرآورده مکشوفه به لیتر، نوع و نحوه تخلف، نام سازمان کاشف، نام محل کشف، مقدار فرآورده تحویلی به انبار، اقدامات اعمال شده و توضیحات.

تبصره ۱- فرآورده‌های نفتی عبارتند از: بنزین موتور، بنزین سوپر، نفت سفید، نفت‌گاز، نفت کوره و گاز مایع.

بانک مرکزی (سالنامه)

- ۱- میزان عرضه ارز به بازار
- ۲- میزان ارز ورودی به کشور در قالب انواع مختلف ترتیبات قراردادی، استقراض و...
- ۳- میزان ارز خروجی از کشور به غیر از واردات، انواع LC ها و....
- ۴- میزان ورود ارز حاصل از صادرات
- ۵- میزان خروج ارز ناشی از واردات
- ۶- گردش پولی و مالی (ارزی و ریالی) بانک‌های عامل به تفکیک استان
- ۷- حجم نقدینگی موجود کشور (مسکوکات، اسکناس و غیره) و به تفکیک استان
- ۸- شمش طلای عرضه شده به تولیدکنندگان
- ۹- میزان LC های تسویه شده

مرکز برنامه‌ریزی و نظارت دخانیات

میزان تولید سیگار (ماهنامه)

- ۱- نام شرکت
- ۲- نام برند
- ۳- مقدار تولید
- ۴- واحد تولید

واردات سیگار (ماهنامه)

- ۱- نام شرکت
- ۲- برند تجاری
- ۳- مقدار واردات
- ۴- واحد

واردات تنباکو معسل و غیر معسل (ماهنامه)

- ۱- نام شرکت
- ۲- برند کالا
- ۳- مقدار واردات
- ۴- واحد

سطح زیر کشت به تفکیک توتون، تنباکو معسل و غیر معسل (سالیانه)

- ۱- استان
- ۲- سطح زیر کشت در سال زراعی
- ۳- سهم سطح زیر کشت در سال زراعی
- ۴- سطح زیر کشت در سال قبل زراعی
- ۵- درصد تغییرات سطح زیر کشت
- ۶- سطح زیر کشت، عملکرد محصول و خرید به تفکیک توتون، تنباکو معسل و غیر معسل (سالیانه)
- ۷- استان
- ۸- شهر
- ۹- تعداد کشاورز
- ۱۰- سطح زیر کشت (هکتار)
- ۱۱- رقم
- ۱۲- برنامه ابلاغی (کیلوگرم)

سایر آمارها

- ۱- میزان فروش سیگار به تفکیک برند (فصلی)
 - ۲- میزان موجودی انبار به تفکیک استان (سالیانه)
 - ۳- تعداد عاملین مجاز عمده فروشی سیگار و توتون در هر استان (سالیانه)
 - ۴- تعداد عاملین مجاز خرده فروشی سیگار و توتون در هر استان (سالیانه)
- تبصره-** دستگاه‌های فوق‌الذکر موظفند آمار و اطلاعات سالیانه مورد نیاز ستاد را در اختیار ستاد قرار دهند.

فصل سوم: آمار و اطلاعات حوزه برآورد

الف - آمار و اطلاعات

- ماده ۹-** گمرک ایران موظف است در هر فصل آمار و اطلاعات صادرات، واردات، ارزش سیف و ارزش فوب مربوط به کالاهای منتخب را به ستاد ارائه نماید.
- ماده ۱۰-** گمرک ایران موظف است آمار و اطلاعات مربوط به معافیت‌های تجاری (به تفکیک هر معافیت)، ترانزیت، مناطق آزاد، همچنین آمار و اطلاعات مربوط به تجارت بین‌کشوری و سایر آمارهای مورد نیاز را در اختیار ستاد قرار دهد.
- ماده ۱۱-** وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت جهاد کشاورزی، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌ها در حوزه فعالیت خود، موظفند آمار و اطلاعات تولید، مصرف، توزیع و فروش در خصوص کالاهای منتخب را در اختیار ستاد قرار دهند.
- ماده ۱۲-** مرکز آمار ایران موظف است همکاری‌های لازم در خصوص ارائه آمار مصرف سالیانه و یا سرانه مصرف کالاهای منتخب ستاد و همچنین سایر آمارهای مورد نیاز را به عمل آورد.
- ماده ۱۳-** وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی موظفند اطلاعات موجودی انبار کالاهای مربوط به حوزه فعالیت خود را در اختیار ستاد قرار دهند.
- ماده ۱۴-** مرکز آمار ایران و بانک مرکزی موظفند سالیانه آمار و اطلاعات مربوط به تغییرات موجودی انبار کالاها را در اختیار ستاد قرار دهند.

ماده ۱۵- بانک مرکزی موظف است تا آمار تولید، مصرف، واردات و صادرات در حوزه شمش و مصنوعات طلا و سایر فلزات گرانبها، سنگ های قیمتی گرانبها و نیمه گرانبها، آمار و اطلاعات سامانه سنا و همچنین میزان طلای آب شده اعم از سکه آب شده و غیره را حسب نیاز، در اختیار ستاد قرار دهد.

ماده ۱۶- سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای موظف است مطابق فیلهای اطلاعاتی زیر، آمار و اطلاعات حوزه ترانزیت را در بازه زمانی ماهیانه، در اختیار ستاد قرار دهد.

۱- مرز ورودی

۲- مرز خروجی

۳- نام کالا

۴- مبدأ کالا

۵- مقصد کالا

۶- وزن (تن)

ب - روش های برآورد حجم قاچاق

ماده ۱۷- روش شکاف بین عرضه و تقاضا به عنوان روش اصلی در برآورد حجم قاچاق مورد استفاده قرار می گیرد.

تبصره ۱- در صورتی که هر یک از دستگاه های عضو کارگروه برآورد، پیشنهاد روش جدید برای برآورد حجم قاچاق داشته باشند و یا برآوردی از حجم قاچاق محاسبه کرده باشند، باید روش محاسبه در کارگروه برآورد حجم قاچاق مطرح گردد، در صورت تایید برآورد صورت گرفته، آمار از طریق ستاد اعلام گردد.

تبصره ۲- در صورت عدم وجود آمار رسمی تولید و مصرف (به جز اقلام ممنوعه) در خصوص کالا، از روش تجارت بین کشوری برای برآورد آن کالا، استفاده می شود. استفاده از این روش منوط به تایید آمارهای بین المللی توسط گمرک ایران و وزارت اطلاعات خواهد بود.

تبصره ۳- در خصوص اقلام ممنوعه، باتوجه به اینکه روش شکاف بین عرضه و تقاضا را نمی توان اعمال نمود، روش درصد کشفیات به عنوان روش برآورد حجم قاچاق اقلام ممنوعه مورد استفاده قرار گیرد.

پ - جمع بندی و تبادل آمار و اطلاعات

ماده ۱۸- ستاد موظف است آمار و اطلاعات دریافتی از دستگاه ها را حسب درخواست آنها در چارچوب قانونی دستگاه در اختیار آنها با رعایت ملاحظات طبقه بندی و محرمانه گی قرار دهد.

تبصره- درخواست آمارهای دارای طبقه بندی محرمانه و بالاتر، می بایست از طریق نامه مکاتبه رسمی و به دستور ریاست محترم ستاد انجام شود.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۱۹- علاوه بر موارد مذکور در مواد ۲ تا ۱۷ این دستورالعمل، کلیه دستگاه ها موظفند سایر آمارهای مورد نیاز ستاد را، بنابر درخواست، در اختیار ستاد قرار دهند.

ماده ۲۰- در صورت وجود اختلاف در آمارهای ارائه شده از طرف دستگاه ها، ظرف ده روز پس از اعلام ستاد، دستگاه های ارائه دهنده آمار موظف به رفع اختلاف آماری می باشند.

ماده ۲۱- تا زمان ایجاد سامانه مذکور در بندهای فوق، دستگاه های مکلف به ارائه آمار، موظفند آمار و اطلاعات مورد نیاز ستاد را براساس توافق طرفین و در بازه زمانی مورد درخواست ستاد، در اختیار ستاد قرار دهند. و پس از طراحی و استقرار سامانه های تمامی دستگاه ها حسب وظایف قانونی، از این طریق موظف به تبادل اطلاعات هستند.

تبصره- تبادل سایر اقلام اطلاعاتی براساس سامانه های مقرر در قانون و دستورالعمل های ذیربط انجام خواهد گرفت.

ضوابط اختصاصی خرید، فروش، حمل و نگهداری نهاده‌ها و کالاهای اساسی، موضوع ماده (۲) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- عبارات موجود در این تصویب‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌رود:

الف- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ با اصلاحات مصوب ۱۳۹۴/۰۷/۲۱.

ب- شناسه کالا: مطابق بند ذ ماده ۱ قانون، شناسه‌ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه‌بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم کالا در آن احصاء شده و به منظور ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا، با ثبت شناسنامه در سامانه شناسه کالا ایجاد می‌شود و به صورت رمزیننه (بارکد) و یا نظایر آن بر روی کالا یا اسناد مرتبط با کالا نصب یا درج می‌گردد.

پ- سامانه جامع تجارت: سامانه نرم‌افزاری جامع که به منظور یکپارچه‌سازی و نظارت بر فرآیند تجارت و در اجرای بند (الف) ماده (۶) قانون شکل گرفته است (به آدرس اینترنتی www.ntsww.ir).

ت- سامانه جامع انبارها: سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا که حسب بند ث ماده (۶) قانون به منظور شناسه‌دار کردن انبارها و مراکز نگهداری کالا، ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن ایجاد شده است (به آدرس اینترنتی www.nwms.ir).

ث- سامانه شناسه کالا: سامانه‌ای که به منظور ثبت شناسنامه و اخذ شناسه کالا ایجاد شده و امکان استعلام شناسه کالا را برای سامانه‌ها و افراد مرتبط فراهم می‌نماید (به آدرس اینترنتی www.ntsww.ir).

ج- پنجره واحد کشاورزی: زیر ساخت نرم‌افزاری یکپارچه‌سازی و تبادل اطلاعات زنجیره تأمین و توزیع نهاده و محصولات کشاورزی که توسط وزات جهاد کشاورزی ایجاد شده است.

چ- زیر سامانه‌های پنجره واحد کشاورزی: مجموعه‌ای از سامانه‌ها که حسب مورد اطلاعات بخش‌های مختلف زنجیره را ایجاد یا جمع‌آوری و با پنجره واحد کشاورزی تبادل می‌نمایند که شامل موارد ذیل هستند:

۱- سامانه قرنطینه: سامانه نظارت بر فرآیند حمل کالاهای تحت نظارت سازمان دامپزشکی کشور که نسبت به صدور گواهی بهداشتی حمل در آن اقدام می‌شود (به آدرس اینترنتی www.e.ivo.ir).

۲- سامانه دارو و درمان: سامانه نظارت بر فرآیند واردات، تولید و توزیع دارو، واکسن و مکمل‌های غذایی دامی توسط سازمان دامپزشکی کشور (به آدرس اینترنتی www.d.ivo.ir).

۳- بازارگاه نهاده‌های کشاورزی: بازار الکترونیک نهاده‌های کشاورزی به منظور شفافیت فعالیت اجزای زنجیره و کنترل قیمت در سقف مصوب ایجاد شده است و خرید و فروش نهاده‌های کشاورزی در آن صورت می‌پذیرد (به آدرس اینترنتی sps.bki.ir).

۱- ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در جلسه شماره ۱۲۴ برگزار شده به تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۰ به استناد ماده (۲) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز تصویب‌نامه شماره ۱۳۸۸۶۴/۱۳۸۸۶۴/۵۲۹۷۱-ت/۱۳۸۸۶۴-هـ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۹ و اصلاحیه شماره ۱۰۶۶۸۹/۱۰۶۶۸۹-ت/۵۵۶۷۹-هـ تاریخ ۹۷/۰۸/۱۴ و تبصره ۲ بند ۱ تصویب‌نامه شماره ۵۵۶۳۳/۶۳۷۹۳-ت/۵۵۶۳۳-هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۱۶ هیأت محترم وزیران و بر اساس پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت، ضوابط اختصاصی خرید، فروش، حمل و نگهداری کالاهای مشمول را در ۴ فصل، ۱۶ ماده و ۹ تبصره به شرح مواد زیر مصوب و تعیین نمود؛ که در تاریخ ۱۳۹۸/۰۳/۰۱ به تأیید رییس جمهوری/ نماینده ویژه رییس جمهور رسید.

- ۴- **سامانه مانیتورینگ سموم:** سامانه نظارت بر فرآیند واردات، تولید و توزیع سموم و ابزار دفع آفات نباتی توسط سازمان حفظ نباتات کشور (به آدرس اینترنتی www.monitoring.ppo.ir).
- ۵- **سامانه توزیع هو شمند نهاده کشاورزی:** سامانه مدیریت تهیه و توزیع کودهای شیمیایی یارانه‌ای توسط شرکت خدمات حمایتی کشاورزی (به آدرس اینترنتی hoshmand.assc.ir).
- ۶- **سامانه جامع مواد کودی:** سامانه نظارت بر ثبت مواد کودی ایجاد شده توسط موسسه خاک و آب (به آدرس اینترنتی www.kswri.ir).
- ۷- **سامانه پهنه‌بندی:** سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی جهت ثبت اطلاعات فعالین حوزه تولید محصولات کشاورزی (به آدرس اینترنتی poud.maj.ir).
- ح- بارنامه حمل جاده‌ای:** یکی از اسناد حمل و نقل در شاخه حمل درون مرزی و دال بر اجرای عملیات حمل یک محموله توسط راننده با نظارت شرکت حمل از مبدأ مشخص به مقصد مشخص با نرخ کرایه حمل و بیمه تعیین شده است که اطلاعات مندرج در آن توسط شرکت حمل داخلی ثبت و با درج کد رهگیری بر روی آن به تأیید سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای می‌رسد.
- خ- سند حمل درون شهری (باربرگ):** سندی است الکترونیکی که دال بر اجرای عملیات حمل زمینی یک محموله توسط راننده از مبدأ مشخص به مقصد مشخص با نرخ کرایه حمل و بیمه تعیین شده است و با اخذ کد رهگیری از سامانه مرکزی حمل و نقل درون شهری و حومه ای به تأیید وزارت کشور می‌رسد.
- د- رسید انبار:** سند ورود کالا به انبار که در سامانه جامع انبارها ثبت می‌شود.
- ذ- حواله انبار:** سند خروج کالا از انبار که در سامانه جامع انبارها ثبت می‌شود.
- ر- کالاهای مشمول:** نهاده‌ها و کالاهای اساسی شامل موارد ذیل که در ۲ مجموعه دسته‌بندی شده‌اند:
- ۱- مجموعه اول: گوشت قرمز، برنج، حبوبات، چای، تخم مرغ خوراکی، کره، روغن، شکر، لاستیک، کاغذ چاپ و تحریر و روزنامه، خمیر کاغذ.
- ۲- مجموعه دوم: دانه‌های روغنی، جو، ذرت، کنجاله سویا، "خوراک آماده دام، ماکیان و آبزیان"، "دارو و واکسن دامی"، "مکمل و افزودنی‌های خوراک دام"، سموم دفع آفات نباتی (آفتکش‌ها) و کود شیمیایی.
- ۳- سایر مصادیق نهاده‌ها و کالاهای اساسی (نظیر بذر، مواد ژنتیک و ...) حسب مورد به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و یا وزارت صنعت، معدن و تجارت با تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، قابل افزودن به کالاهای مشمول است.
- ز- اعضای زنجیره تامین:** اعضای زنجیره تامین کالاهای مشمول اشخاص زیر هستند:
- ۱- **بازرگان:** شخص حقوقی یا حقیقی دارای مجوز واردات یا صادرات کالاهای مشمول از سوی مراجع ذی‌صلاح است.
- ۲- **تولید کننده:** شخص حقوقی یا حقیقی دارای مجوز تولید، تبدیل، فرآوری و بسته‌بندی کالاهای مشمول از سوی مراجع ذی‌صلاح است.
- ۳- **توزیع کننده:** شخص حقوقی یا حقیقی دارای مجوز توزیع کالاهای مشمول از سوی مراجع ذی‌صلاح است.
- ۴- **خرده فروش:** شخص حقیقی یا حقوقی دارای مجوز از سوی مراجع ذی‌صلاح است که بعد از دریافت کالای مشمول از سوی توزیع کننده آن را به مصرف کننده می‌رساند.

خرده فروش برای مجموعه اول کالاهای مشمول عبارتند از: فروشگاه‌های زنجیره‌ای، تعاونی‌های مصرف و واحدهای صنفی واجد شرایط اجرای این ضوابط مطابق فهرست اعلامی وزارت صنعت، معدن و تجارت.

خرده فروش برای مجموعه دوم کالاهای مشمول عبارتند از: اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها، داروخانه‌های دامپزشکی، مراکز مایه‌کوبی، فروشگاه‌های عرضه سموم، کارگزار فروش، عاملین توزیع نهاده‌ها، مزارع پرورش آبزیان، شرکت‌های تعاونی تولیدی، توزیعی یا چند منظوره و واحدهای دارای مجوز از وزارت جهاد کشاورزی حسب نوع کالا.

فصل دوم - مقررات عمومی

ماده ۲- به منظور ساماندهی و شفافیت زنجیره تجاری کشور، برای کالاهای مشمول وارداتی، اعضای زنجیره تأمین ملزم به رعایت ضوابط تعیین شده برای هر کالا (مطابق زمانبندی اعلامی ذیل) خواهند بود.

ردیف	عناوین کالا	زمانبندی الزام
۱	برنج، چای، شکر، لاستیک	۹۸/۰۶/۰۱
۲	روغن، جو، ذرت، کنجاله سویا، گوشت قرمز	۹۸/۰۷/۰۱
۳	دارو و واکسن دامی، کاغذچاپ و تحریر و روزنامه و خمیر کاغذ، حبوبات	۹۸/۰۸/۰۱
۴	دانه‌های روغنی، خوراک آماده (دام، ماکیان و آبزیان)، مکمل و افزودنی‌های خوراک دام و طیور، سموم دفع آفات نباتی (آفت‌کش‌ها)	۹۸/۰۹/۰۱
۵	کود شیمیایی، کره، تخم مرغ خوراکی	۹۸/۱۰/۰۱

ماده ۳- اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول تولید داخل حسب مورد با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی یا وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ملزم به رعایت این ضوابط خواهند شد.

ماده ۴- در مورد کالاهایی که اختصاص شناسه کالا برای آن‌ها اجرایی شده است، اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول موظفانند، نسبت به اخذ شناسه کالا و انجام عملیات با استفاده از آن اقدام نمایند.

ماده ۵- دستگاه‌های متولی سامانه‌های این تصویب‌نامه، به منظور اجرای ضوابط خرید، فروش، حمل و نگهداری کالا، ملزم به تبادل سیستمی اطلاعات به صورت برخط و فراهم نمودن امکان دریافت گزارش مشکلات احتمالی و رسیدگی و رفع آن‌ها هستند.

تبصره- در صورتی که به دلایل فنی امکان ورود و اصلاح اطلاعات در سامانه‌ها فراهم نباشد، اعضای زنجیره تأمین می‌بایست پس از رفع مشکل، در اسرع وقت نسبت به ورود اطلاعات اقدام نمایند و عواقب قصور در این امر متوجه فرد است.

ماده ۶- مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری-صنعتی مشمول رعایت ضوابط تعیین شده برای کالاهای مشمول هستند. تعلیق و یا تغییر احکام و مقررات این تصویب‌نامه توسط شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، در این مناطق امکان پذیر نمی‌باشد.

ماده ۷- خرید، فروش و یا عرضه تجاری کالاهای مشمول از طریق فضای مجازی منوط به اخذ مجوزهای لازم حسب مورد از وزارت جهاد کشاورزی و یا وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

فصل سوم - حمل و نگهداری

ماده ۸- اعضای زنجیره تأمین و متولیان انبارهای کالاهای مشمول، ملزم به ثبت اطلاعات مکان‌های نگهداری کالا، اظهار موجودی اولیه کالاها و ثبت ورود و خروج کالا در سامانه جامع انبارها هستند. این اقدام برای اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول مجموعه اول از طریق سامانه جامع تجارت و برای اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول مجموعه دوم از طریق زیرسامانه‌های پنجره واحد کشاورزی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- موجودی کالا می‌بایست با اطلاعات ثبت شده در سامانه جامع انبارها منطبق باشد.

تبصره ۲- دستگاه‌های مسئول حفظ ذخایر راهبردی از ثبت اطلاعات موجودی اولیه و ثبت ورود و خروج کالاهایی که به عنوان ذخایر راهبردی انبارش می‌شوند مستثنی هستند و جهت فروش این کالاها ملزم به رعایت ضوابط این تصویب نامه و ارسال اطلاعات مربوطه هستند.

ماده ۹- بازرگانان می‌بایست علاوه بر ثبت رسید و حواله کالا در سامانه جامع انبارها به منظور انجام تشریفات گمرکی، نسبت به اظهار ترخیص کالا در سامانه جامع تجارت، اقدام نمایند.

تبصره - در صورت حمل یکسره نیاز به ثبت رسید و حواله در انبار تحت نظر گمرک نیست.

ماده ۱۰- تولیدکنندگان حسب مورد ملزم به اظهار کالاهای تولید شده در سامانه‌های مربوطه به شرح ذیل هستند. این اقدام برای کالاهای مشمول مجموعه اول از طریق سامانه جامع تجارت و برای کالاهای مشمول مجموعه دوم از طریق زیر سامانه‌های پنجره واحد کشاورزی انجام می‌شود.

تبصره ۱- تولیدکنندگان در زمان اظهار تولید، می‌بایست نسبت به اظهار مواد اولیه‌ای که مشمول این ضوابط هستند نیز اقدام نمایند.

تبصره ۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است از طریق پنجره واحد کشاورزی، نسبت به تبادل اطلاعات ماده اولیه تولید کالاهای مشمول مجموعه اول که تولیدکننده آن مجوز فعالیت خود را از آن وزارت دریافت نموده است به صورت سیستمی و برخط با سامانه جامع تجارت اقدام نماید.

ماده ۱۱- در صورت الزام به اخذ برنامه حمل جاده‌ای و یا سند حمل درون شهری، صاحب کالا باید از ثبت صحیح و دقیق اطلاعات مبدأ، مقصد، فرستنده، گیرنده و کالا در سند برنامه حمل جاده‌ای و یا سند حمل درون شهری اطمینان حاصل نماید.

تبصره - اطلاعات برنامه حمل جاده‌ای و یا سند حمل درون شهری کالاهای مشمول می‌بایست حسب مورد در سامانه‌های مربوطه به شرح ذیل به تأیید فرستنده و گیرنده کالا برسد. این اقدام برای کالاهای مشمول مجموعه اول در سامانه جامع تجارت و برای کالاهای مشمول مجموعه دوم در زیر سامانه‌های پنجره واحد کشاورزی انجام می‌شود.

فصل چهارم - خرید و فروش

ماده ۱۲- اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول حسب مورد ملزم به ثبت و تأیید انتقال مالکیت در سامانه‌های مربوطه به شرح ذیل هستند.

این اقدام برای کالاهای مشمول مجموعه اول از طریق ثبت انتقال مالکیت در سامانه جامع تجارت و برای کالاهای مشمول مجموعه دوم از طریق ثبت انتقال مالکیت در زیر سامانه‌های پنجره واحد کشاورزی انجام می‌شود.

ماده ۱۳- تمامی توزیع‌کنندگان و خرده‌فروشان کالاهای مشمول مجموعه اول موظفند علاوه بر ثبت مشخصات خود در سامانه جامع تجارت، کالا را از اعضای زنجیره تأمین که مشخصات آن‌ها در سامانه جامع تجارت ثبت شده است، دریافت نمایند.

ماده ۱۴- بازرگانان می‌بایست نسبت به اظهار صادرات کالاهای مشمول و کالاهایی که ماده اولیه آن‌ها از کالاهای مشمول می‌باشد، در سامانه جامع تجارت اقدام نماید.

تبصره- سامانه جامع تجارت می‌بایست نسبت به اعلام برخط اطلاعات صادرات از گمرک اقدام نماید و گمرک ملزم به ارائه پاسخ استعلام است.

ماده ۱۵- معدوم‌سازی و حذف کالا توسط صاحب کالا می‌بایست با نظارت دستگاه‌های ذی‌ربط و نماینده دادستانی، انجام و ضمن ثبت در سامانه‌های ذی‌ربط، اسناد و اطلاعات مرسوم توسط مالک کالا نگهداری شود.

ماده ۱۶- به منظور تسهیل در ثبت اطلاعات، اعضای زنجیره تأمین کالاهای مشمول مجموعه اول که دارای سیستم (فروش، انبارداری و...) هستند، می‌توانند اطلاعات لازم را از طریق ارتباط وب سرویسی به سامانه جامع تجارت منتقل نمایند.

تبصره- چارچوب و ساختار (پروتکل) اطلاعات مورد تبادل توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ خواهد شد.

تصویب‌نامه تعیین فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

۱ - فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شرح زیر تعیین می‌شود:^۲

ردیف	گروه کالایی	نام کالا	ردیف	گروه کالایی	نام کالا
۱	کالاهای اساسی	گندم	۳	دارو	داروهای ساخته شده برای بیماران خاص، مزمن، صعب‌العلاج و داروهای مشمول یارانه
		آرد			واکسن
		نان			شیر خشک (اطفال و متابولیک)
					کیسه خون
۲	حامل‌های انرژی	بنزین	۴	نهاده‌های کشاورزی	کود شیمیایی (فسفات، پتاس)
		گازوئیل			
		نفت سفید			
		گاز مایع			
		نفت کوره سوخت هوایی (ATK)			

۲- این تصویب‌نامه تعهدی را برای پرداخت یارانه به کلیه کالاهای مشخص شده موضوع فهرست بند (۱) ایجاد نمی‌کند و مادامی که عملاً یارانه‌ای به هر یک از کالاهای مذکور پرداخت نگردد مشمول جریمه موضوع بند (پ) ماده (۱۸) نمی‌گردد.

۳- مصادیق گروه کالایی دارو ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) به صورت عمومی اعلام می‌گردد.^۳

معاون اول رییس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

۱- هیأت وزیران این تصویب‌نامه را در جلسه ۱۳۹۵/۱۱/۰۶ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ تصویب کرد.

۲- به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۵ در جدول ذیل، عبارت «داروهای ساخته شده برای بیماران خاص، مزمن، صعب‌العلاج و داروهای مشمول یارانه» حذف و واژه «واکسن» به عبارت «واکسن‌های انسانی» اصلاح می‌شود.

۳- نظریه مجلس شورای اسلامی در خصوص تصویب‌نامه مذکور (مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۸):

۱- به موجب تبصره ۲ ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ -، «فهرست کالاهای یارانه‌ای با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد». بنابراین، بند (۳) مصوبه مبنی بر واگذار شدن اعلام عمومی مصادیق گروه کالایی دارو، به سازمان غذا و دارو، چون علاوه بر تهیه فهرست، متضمن تصویب نیز می‌باشد، از حیث تغییر مرجع تهیه و تصویب، مغایر با طریقی است که تبصره ۲ ماده (۱۸) قانون مصرح به آن است.

۲- بند (۳) مصوبه از این حیث که تهیه و تصویب فهرست مصادیق «داروهای مشمول یارانه» مندرج در جدول ذیل بند (۱) تصویب‌نامه را در حوزه صلاحیت سازمان غذا و دارو می‌داند مبنیاً بر ایراد اعلامی در فوق، مغایر قانون است.